

T.C.
BARTIN ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YAŞAM BOYU ÖĞRENME ANA BİLİM DALI
YAŞAM BOYU ÖĞRENME BİLİM DALI

YAŞAM BOYU ÖĞRENMENİN SAĞLANMASINDA HALK EĞİTİM
MERKEZLERİNİN ÖNEMİNE DAİR KURSIYER GÖRÜŞLERİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ
(BARTIN HALK EĞİTİMİ MERKEZİ ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN
Nuran ADABAŞ

DANIŞMAN
Doç. Dr. Ayşegül TURAL

BARTIN-2019

KABUL VE ONAY

Nuran ADABAŞ tarafından hazırlanan “Yaşam Boyu Öğrenmenin Sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin Önemine Dair Kursiyer Görüşlerinin Değerlendirilmesi (Bartın Halk Eğitimi Merkezi Örneği)” başlıklı bu çalışma, 16.04.2019 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oy birliği ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan : Dr. Öğr. Üyesi Murat ÖZÖZ

Üye : Dr. Öğr. Üyesi Ayşe KANBOL

Üye : Doç. Dr. Ayşegül TÜREL

Bu tezin kabulü Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulunun ...../...../..... tarih ve ..... sayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Nuriye SEMERCİ
Enstitü Müdürü

BEYANNAME

Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre, Doç. Dr. Ayşegül TURAL danışmanlığında hazırlamış olduğum " Yaşam Boyu Öğrenmenin Sağlanması Halk Eğitim Merkezlerinin Önemine Dair Kursiyer Görüşlerinin Değerlendirilmesi (Bartın Halk Eğitimi Merkezi Örneği) " adlı Yüksek lisans tezimin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalışma olduğunu, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

15/05/2019
Nuran ADABAŞ

ÖNSÖZ

İnsan, farkında olarak veya olmayarak devamlı bir eğitim süreci içerisinde yer almaktadır. Okulda planlı olarak kendine öğretilenlerin dışında ister evde olsun ister sokakta, ister işte olsun ister tatilde karşılaştığı herkesten bir şeyler öğrenir. Bu öğrenme süreci bireyin yaşamı boyunca devam eder. Zaten teknolojik, ekonomik bilimsel ve daha birçok alanda yaşanan gelişmeler bireyin yaşam boyu öğrenmesini gerekli kılmaktadır.

Rekabet ortamının arttığı, bilimin ve teknolojinin çok hızlı bir şekilde geliştiği bir ortamda, ülkeler daha nitelikli ve eğitilmiş bir toplumsal yapıya ihtiyaç duymaktadır. Bu nedenle örgün eğitim dışına çıkan bireylerin eğitimi de oldukça önemli bir hal almıştır. Ülkemizde örgün eğitim dışında kalan bireylerin eğitiminde Halk Eğitim Merkezleri oldukça önemli bir yer tutmaktadır.

Bu araştırma Avrupa Birliği'ne aday ülke statüsünde yer alan Türkiye'de yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin belirlenerek değerlendirilmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın her aşamasında bana değerli görüşlerini ve yardımlarını esirgemeyen saygı değer hocam Doç. Dr. Ayşegül TURAL' a teşekkürlerimi sunarım.

Bilgi ve önerileriyle çalışmama destek olan Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin KAYGIN' a ve Dr. Öğr. Üyesi Sema SULAK' a çok teşekkür ederim.

Sevgi ve ilgilerini hiçbir zaman esirgemeyerek her zaman yanımda olan sevgili eşim ve biricik oğluma çok teşekkür ederim.

Nuran ADABAŞ

Bartın-2019

ÖZET

Yüksek Lisans Tezi

Yaşam Boyu Öğrenmenin Sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin Önemine Dair Kursiyer Görüşlerinin Değerlendirilmesi (Bartın Halk Eğitimi Merkezi Örneği)

Nuran ADABAŞ

Bartın Üniversitesi

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yaşam Boyu Öğrenme Anabilim Dalı

Yaşam Boyu Öğrenme Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Ayşegül TURAL

Bartın-2019, Sayfa XV + 116

Bu araştırmanın temel amacı, yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin Önemine Dair Kursiyer Görüşlerini belirleyerek değerlendirmektir. Araştırmada mevcut durumun ortaya konulmasını sağlayan tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın evrenini, 2018-2019 Eğitim Öğretim yılının II. Döneminde Bartın Halk Eğitim Merkezinde açılan kurs programlarına katılan kursiyerler, örneklemini ise bu kursiyerler arasından basit tesadüfi yöntemle seçilen 287 kursiyer oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen “Yaşam Boyu Öğrenmede Halk Eğitim Merkezlerinin Önemine Dair Kursiyer Görüşlerini Belirleme” anketi kullanılmıştır.

Verilerin analizinde öncelikle tüm bağımsız değişkenler için, tanımlayıcı istatistikler olan frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin cinsiyete ve daha önceki kurs programlarına katılım durumuna göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla Mann Whitney U testi uygulanmıştır. Kursiyer görüşlerinin, kursiyerlerin yaşına göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için ANOVA, Kursiyer görüşlerinin kursiyerlerin öğrenim durumuna, mesleklerine, gelir durumuna ve katılmış oldukları kurs programlarına göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için ise Kruskal Wallis H testi uygulanmıştır. Kruskal Wallis H testinin anlamlı çıktığı durumlarda ise farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Mann Whitney U testi uygulanmıştır.

Araştırma sonucunda Halk Eğitim Merkezleri tarafından açılan kurslara kadınların daha fazla katılım gösterdikleri, yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşleri kursiyerlerin cinsiyetine, yaşına, öğrenim durumuna, mesleklerine, gelir durumuna ve daha önceki kurs programlarına katılım durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği görülmüştür. Yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin, kursiyerlerin katılım gösterdiği kurs programına göre ise anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler

Yaşam Boyu Öğrenme, Halk Eğitim Merkezi, Kurs, Kursiyer

ABSTRACT

Master's Thesis

The Evaluation of Trainees' Opinions about the Importance of Public Education Centres in Providing Lifelong Learning (Sample of Bartın Public Education Centre)

Nuran ADABAŞ

Bartın University

Institute of Education Sciences

Department of Lifelong Learning

Thesis Advisor: Assistant Professor Ayşegül TURAL

BARTIN-2019, Page XV + 116

The main purpose of this research is to evaluate by determining the trainees' opinions about the importance of public education centres in providing lifelong learning. In the research, the scanning model which provides presenting the current situation is used. The population of the research is composed of 287 trainees chosen by random sampling among the trainees attending courses opened in Bartın Public Education Centre in 2018-2019 academic year. As data collection tool "Determining the Place and importance of Public Education Centre in Lifelong Learning" survey developed by the researcher has been conducted.

While analysing the data primarily, for all independent variables, frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation values called descriptive statistics have been calculated. To determine whether the trainees' opinions about the importance of public education centres in providing lifelong learning depend on their gender and their attendance to previous courses, Mann Whitney U test has been applied. ANOVA test has been applied to determine whether the trainees' opinions depend on their gender, and Kruskal Wallis H test has been applied to determine whether the trainees' opinions depend on their education status, profession, income status and the courses they have attended before. In the cases in which Kruskal Wallis H test is significant, Mann Whitney U test has been applied to specify among which groups the difference occurred.

In the result of the research, it has been seen that mostly women attend the courses opened by public education courses, in providing lifelong learning, the trainees' opinions about the importance of public education centres do not change significantly in terms of trainees' gender, education status, profession, income status and whether they have attended courses before or not. However, in providing lifelong learning, trainees' opinions about the importance of public education centres change significantly according to the courses trainees attend.

Key words:

Lifelong learning, Public Education Centre, course, trainee

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY.....	I
BEYANNAME.....	II
ÖNSÖZ.....	III
ÖZET.....	IV
ABSTRACT.....	V
İÇİNDEKİLER.....	VIII
TABLolarLİSTESİ.....	X
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	XIII
EKLER LİSTESİ.....	XIV
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XV

BÖLÜM I: GİRİŞ

1.1.Problem Durumu.....	1
1.2.Amaç.....	2
1.3.Önem.....	3
1.4.Sayıtlılar.....	3
1.5.Sınırlılıklar.....	4
1.6.Tanımlar.....	4

BÖLÜM II: LİTERATÜR İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Yaşam Boyu Öğrenme.....	5
2.1.1. Yaşam Boyu Öğrenmenin Tarihsel Gelişimi.....	8
2.1.2 Yaşam Boyu Öğrenmenin Amacı.....	11
2.2. Yaşam Boyu Öğrenmenin Strateji ve İlkeleri	13
2.3. Yaşam Boyu Öğrenme Programları.....	15
2.4. Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlikleri.....	17
2.5. Yaşam Boyu Öğrenme Yolları.....	18
2.5.1. Örgün Eğitim.....	19
2.5.2. İnfomal Öğrenme	20
2.5.3. Yaygın Eğitim (Halk Eğitimi)	20
2.6. Halk Eğitim Merkezleri	22
2.6.1. Halk Eğitim Merkezlerinin Tarihsel Gelişimi.....	26

2.6.1.1. Cumhuriyet Öncesi Dönemde Halk Eğitimi.....	26
2.6.1.2. Cumhuriyet Döneminde Halk Eğitimi.....	27
2.6.2. Halk Eğitimin Amaç ve Görevleri	29
2.6.3. Halk Eğitim Merkezlerinin Faaliyetleri	31
2.7. İlgili Araştırmalar.....	33
BÖLÜM III: YÖNTEM	
3.1. Araştırmanın Modeli.....	37
3.2. Evren ve Örneklem	37
3.3. Veri Toplama Araçları.....	41
3.4. Verilerin Toplanması.....	41
3.5. Verilerin Analizi	41
BÖLÜM IV: BULGULAR	
4.1. Yaşam boyu Öğrenmenin Sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin Öneme Dair Kursiyer Görüşlerine İlişkin Bulgular	46
BÖLÜM V: TARTIŞMA, SONUÇLAR VE ÖNERİLER	
5.1. Tartışma ve Sonuçlar	91
5.2. Öneriler.....	102
5.2.1. Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler.....	102
5.2.2. İleride Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler.....	103
KAYNAKÇA	104
EKLER.....	110
ÖZGEÇMİŞ.....	116

TABLolar LİSTESİ

Tablo No	Sayfa No
1. Yaygın eğitim kurum ve kursiyer sayıları	24
2. Cinsiyet, yaş grubu ve ayrıntılı nedenlere göre yaygın eğitime katılım	25
3. 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılı'nın II. Döneminde Bartın Halk Eğitim Merkezinde Açılması Planlanan Kurslar Listesi.....	32
4. Kursiyerlerin devam ettikleri kurs programlarına göre dağılımı	38
5. Araştırmaya katılan Halk Eğitim Merkezi kursiyerlerinin demografik özellikleri	39
6. Araştırmaya katılan Halk Eğitim Merkezi kursiyerlerinin öğrenim durumu, meslek, aylık gelir ve daha önce açılan kurs programlarına katılım durumuna ilişkin betimsel istatistikler	40
7. Yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında halk eğitim merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerini belirleme anketine ait katılım düzeyi ve katılma derecesi	42
8. Veri dağılımının normalliğine ilişkin kolmogorov-smirnov testi sonuçları.....	43
9. Veri dağılımının normalliğine ilişkin kolmogorov-smirnov testi sonuçları.....	45
10. Kurslarda öğrenilenlerin önemsenme düzeyine ilişkin betimsel istatistikler.....	46
11. Kurslarda öğrenilenlerin araştırmaya değer görülme düzeyine ilişkin betimsel istatistikler	46
12. Kursların bireylerin öğrenme isteğini artırma düzeyine ilişkin betimsel istatistikler ..	47
13. Kursların bireylerin kişisel gelişimine katkı sağlama düzeyine ilişkin betimsel istatistikler	47
14. Kursların diğer insanlara tavsiye edilebilecek nitelikte olma düzeyine ilişkin betimsel istatistikler	47
15. Kursların bireylerin bilgi birikimine katkı sağlama düzeyine ilişkin betimsel istatistikler	47
16. Kursların bireylerin sosyalleşme düzeyine katkı sağlamasına ilişkin betimsel istatistikler	48
17. Kurslarda öğrenilenlerin geliştirmeye değer görülme düzeyine ilişkin betimsel istatistikler	48
18. Kursların bireylerin mesleki gelişimine katkı sağlama düzeyine ilişkin betimsel istatistikler	48
19. Kursların bireylere ekonomik açıdan katkı sağlama düzeyine ilişkin betimsel istatistikler	49
20. HEM' in yaşam boyu öğrenmenin sağlanması için yeterli teknolojik donanıma sahip olma düzeyine ilişkin betimsel istatistikler	49
21. Kursların bireylerin günlük hayatında karşılaştığı sorunları çözmesi için gerekli bilgiler sağlama düzeyine ilişkin betimsel istatistikler	49
22. HEM' de yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasına yönelik eğitim sürecine ilişkin betimsel istatistikler	50

23. HEM programlarının yaşam boyu öğrenmeye katkı sağlamasına ilişkin betimsel istatistikler	50
24. HEM' in eğitim kadrosunun yeterli görülüp görülmemesine ilişkin betimsel istatistikler	51
25. Devam edilen kursun ana dilde iletişim yeterliliğinin gelişmesine katkı sağlayacak nitelikte görülmesine ilişkin betimsel istatistikler	51
26. Devam edilen kursun öğrenmeyi öğrenme yeterliliğinin gelişmesine katkı sağlayacak nitelikte görülmesine ilişkin betimsel istatistikler	52
27. Devam edilen kursun inisiyatif alma ve girişimcilik yeterliliğinin gelişmesine katkı sağlayacak nitelikte görülmesine ilişkin betimsel istatistikler	52
28. Devam edilen kursun kültürel farkındalık ve anlatım yeterliliğinin gelişmesine katkı sağlayacak nitelikte görülmesine ilişkin betimsel istatistikler	53
29. Yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerini belirleme anketinin geneline ilişkin betimsel istatistikler	53
30. Yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin cinsiyet değişkeni açısından Mann Whitney U testi sonuçları.....	54
31. Yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin yaş değişkeni açısından ANOVA testi sonuçları	54
32. Yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin öğrenim durumu değişkeni açısından Kruskal Wallis H testi sonuçları.....	55
33. Yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin meslek değişkeni açısından Kruskal Wallis H testi sonuçları	55
34. Yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin gelir durumu değişkeni açısından Kruskal Wallis H testi sonuçları	56
35. Yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin katılım gösterilen kurs programı değişkeni açısından Kruskal Wallis H testi sonuçları	57
36. Anlamlı farklılık görülen boyutlarda grupların karşılaştırılmasına yönelik Mann-Whitney U testi sonuçları.....	58
37. Anlamlı farklılık görülen boyutlarda grupların karşılaştırılmasına yönelik Mann-Whitney U testi sonuçları.....	60
38. Anlamlı farklılık görülen boyutlarda grupların karşılaştırılmasına yönelik Mann-Whitney U testi sonuçları.....	62
39. Anlamlı farklılık görülen boyutlarda grupların karşılaştırılmasına yönelik Mann-Whitney U testi sonuçları.....	64
40. Anlamlı farklılık görülen boyutlarda grupların karşılaştırılmasına yönelik Mann-Whitney U testi sonuçları.....	66
41. Anlamlı farklılık görülen boyutlarda grupların karşılaştırılmasına yönelik Mann-Whitney U testi sonuçları.....	68

42. Anlamlı farklılık görülen boyutlarda grupların karşılaştırılmasına yönelik Mann-Whitney U testi sonuçları	70
43. Anlamlı farklılık görülen boyutlarda grupların karşılaştırılmasına yönelik Mann-Whitney U testi sonuçları.....	72
44. Anlamlı farklılık görülen boyutlarda grupların karşılaştırılmasına yönelik Mann-Whitney U testi sonuçları.....	74
45. Anlamlı farklılık görülen boyutlarda grupların karşılaştırılmasına yönelik Mann-Whitney U testi sonuçları.....	76
46. Anlamlı farklılık görülen boyutlarda grupların karşılaştırılmasına yönelik Mann-Whitney U testi sonuçları.....	78
47. Anlamlı farklılık görülen boyutlarda grupların karşılaştırılmasına yönelik Mann-Whitney U testi sonuçları.....	80
48. Anlamlı farklılık görülen boyutlarda grupların karşılaştırılmasına yönelik Mann-Whitney U testi sonuçları.....	82
49. Anlamlı farklılık görülen boyutlarda grupların karşılaştırılmasına yönelik Mann-Whitney U testi sonuçları.....	84
50. Anlamlı farklılık görülen boyutlarda grupların karşılaştırılmasına yönelik Mann-Whitney U testi sonuçları.....	86
51. Anlamlı farklılık görülen boyutlarda grupların karşılaştırılmasına yönelik Mann-Whitney U testi sonuçları	88
52. Yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezilerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin kursiyerlerin daha önceki kurslara katılım durumu değişkeni açısından Mann Whitney U testi sonuçları	90

ŞEKİLLER LİSTESİ

<u>Sekil No</u>	<u>Sayfa No</u>
1. Yaşam boyu öğrenmenin bileşenleri	7
2. Yaşam Boyu Öğrenme: Bağlam	12
3. Yaşam Boyu Öğrenme Yolları	19

EKLER LİSTESİ

Ek No	Sayfa No
1.Araştırma İzni Etik Kurul Onayı.....	108
2. Araştırma İzni	109
3. Araştırma İzni	110
4. Yaşam Boyu Öğrenmenin Sağlanması Halk Eğitim Merkezlerinin Önemi Dair Kursiyer Görüşlerini Belirleme Anketi Kişisel Bilgiler Formu	111
5. Yaşam Boyu Öğrenmenin Sağlanması Halk Eğitim Merkezlerinin Önemi Dair Kursiyer Görüşlerini Belirleme Anketi	112
6.Bilgilendirilmiş Onam Formu.....	113
7. Öz Geçmiş	114

KISALTMALAR LİSTESİ

AB : Avrupa Birliği

DPT : Devlet Planlama Teşkilatı

HBÖGM: Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü

MEB : Milli Eğitim Bakanlığı

TÜİK: Türkiye İstatistik Kurumu

OECD: Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü (Organisation for Economic Co-operation and Development)

HEM: Halk Eğitim Merkezi

BİT: Bilgi İletişim Teknolojileri

MTSK: Motorlu Taşıtlar Sürücü Kursu

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümünde araştırmanın problem durumu, amacı, önemi, sayıltıları, sınırlıkları ve tanımlar ile ilgili bilgilere yer verilmiştir.

1.1.Problem Durumu

Ülkelerin gelişmesinde ve kalkınmasında insan gücü en önemli unsurlardan biridir. Bu nedenle çağın gerektirdiği yeterliklere sahip bireyler yetiştirmek ve bu bireylerden oluşan bir toplum meydana getirmek, hızla gelişen dünyada ülkelere önemli avantajlar sağlayacaktır. İnsanlarına gerekli eğitim hizmetini veremeyen bir ülkenin, meydana gelen değişimleri ve yenileşmeleri takip ederek diğer ülkelerle rekabet edebilmesi pek mümkün görünmemektedir. Değişim ve yenileşmeleri takip edebilecek bireyler yetiştirmek, bireyin eğitim hayatını okuldaki öğrenmeleriyle sınırlandırarak sağlanamayacaktır. Bu durum beşikten mezara kadar öğrenmenin devam etmesi gerektiğini öngören yaşam boyu öğrenme yaklaşımını akla getirmektedir.

Aspin ve Chapman (2000) yaşam boyu öğrenme tanımını, bireylerin yaşamlarının tümünde, beşikten mezara kadar edindikleri bilgi, tecrübe ve kazanımları uygulamaya koyabilmelerini sağlayan ve bu konuda bireylere yardımcı olan bir süreç olarak yapmaktadır.

Yaşam boyu öğrenme yaklaşımı birçok ülkede özellikle de Avrupa Birliği (AB) ülkelerinde kabul görmekte ve hayata geçirilmeye çalışılmaktadır. AB, yaşam boyu öğrenme vasıtasıyla “Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci, Grundtvig” ve son olarak Erasmus+ gibi programları uygulamaya koyarak üye ve aday ülkeleri tam bir sosyal uyuma ve ekonomik açıdan sürdürülebilir kalkınma sahibi ileri bir bilgi toplumu oluşturmaya katkı sağlamayı amaçlamaktadır (AB Bakanlığı, 2015).

Ülkemizde de yaşam boyu öğrenme yaklaşımı özellikle 2000’ li yıllardan itibaren oldukça ilgi görmektedir. Hatta Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde 2012 yılında kurulan Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü (HBÖGM) bu yaklaşıma ne kadar önem verildiğinin bir göstergesidir. Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü ülkemizde yediden yetmiş herkesin bilgi, beceri ve yeterliklerini geliştirmek amacıyla çalışmalarına devam etmektedir. HBÖGM’ nün bünyesinde faaliyetlerine devam eden Halk Eğitim Merkezleri ise ülkemizdeki 81 il ve hemen hemen bütün ilçelerde genel, mesleki ve teknik alanlarda kurslar düzenleyerek vatandaşların eğitimine katkı sağlamaktadır.

Halk Eğitimi Merkezleri yapısal olarak Türkiye'ye has kuruluşlar diyebileceğimiz, Millî Eğitim Bakanlığının mobil gücünü oluşturmaktadır. Aynı zamanda Halk Eğitimi Merkezleri örgün eğitim imkânını yakalayamamış olan bireyler için ikinci fırsat okullarıdır. Dinamik yapısı sayesinde çok hızlı organizasyon yeteneği olan eğitim kurumlarıdır. Yaygın eğitimle ilgili ileri seviyede bilgi sahibi ve tecrübeli çalışanlara ayrıca yerleşim yerinin durumu nasıl olursa olsun, bireylerin ihtiyaç duyduğu sanatsal, sportif, kültürel, sosyal ve mesleki eğitim faaliyetlerini en hızlı şekilde ve en kısa zamanda gerçekleştirebilme potansiyeline sahiptir. Birlikte çalışma, koordinasyon ve kendine has kurumsal kültürü oluşturmuştur (Yıldırım, 2009).

Bu bağlamda ülkemizin birçok yerleşim yerinde ve mekânında belli bir yaş ve eğitim seviyesi sınırlandırması koymadan hizmet veren “ Yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşleri nelerdir? ” problem cümlesine cevap aranması önemli görülmüştür.

1.2. Amaç

Bu araştırmanın genel amacı, yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin belirlenerek değerlendirilmesidir. Bu genel amaç çerçevesinde aşağıda sıralanan alt amaçlarla ilgili sorulara yanıt aranmıştır.

1- Bartın Halk Eğitimi Merkezindeki kurs faaliyetlerine katılanların demografik özellikleri nelerdir?

2- Bartın Halk Eğitimi Merkezinin yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasındaki önemine dair kursiyer görüşleri cinsiyete göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

3- Bartın Halk Eğitimi Merkezinin yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasındaki önemine dair kursiyer görüşleri kursiyerlerin yaşına göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

4- Bartın Halk Eğitimi Merkezinin yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasındaki önemine dair kursiyer görüşleri kursiyerlerin öğrenim durumuna göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

5- Bartın Halk Eğitimi Merkezinin yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasındaki önemine dair kursiyer görüşleri kursiyerlerin mesleğine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

6- Bartın Halk Eğitimi Merkezinin yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasındaki önemine dair kursiyer görüşleri kursiyerlerin gelirine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

7- Bartın Halk Eğitimi Merkezinin yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasındaki önemine dair kursiyer görüşleri ile katılım gösterilen kurs programı arasında anlamlı farklılık var mıdır?

8- Bartın Halk Eğitimi Merkezinin yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasındaki önemine dair kursiyer görüşleri, kursiyerlerin daha önceki kurs programlarına katılım durumuna göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

1.3.Önem

Yetişkin insanların geçmişte edindikleri bilgi, beceri ve kazanımlar günlük ve iş hayatlarını idame ettirebilmeleri için elbette önemli kazanımlardır. Ancak teknolojinin her geçen gün daha da ilerlediği, her gün yeni bir teknolojik aletin hayatımıza girdiği bir ortamda bireyin bu yenilik ve gelişmeleri takip edebilmesi yaşamı boyunca devam eden bir öğrenme süreciyle mümkün görünmektedir. Yaşam boyu öğrenme yeni teknolojilerin kullanılmasında önemli olduğu kadar yeni teknolojilerin üretilmesine de katkı sağlayacak bir eğitim yaklaşımıdır. Çünkü birey ancak sürekli araştırdıkça, inceledikçe yeni bilgiler keşfedecek ve bir şeyler ortaya koyabilecektir. Bu nedenle ülkeler örgün eğitim dışına çıkmış bireylerin eğitimi için de yaygın eğitim faaliyetleri düzenlemeli veya gerekli önlemleri almalıdır.

Türkiye’de yaygın eğitim faaliyetleri gösteren kurumların başında Halk Eğitim Merkezleri gelmektedir. Halk Eğitim Merkezleri geçmişten günümüze yaş, cinsiyet, eğitim durumu vb. gibi hiçbir ayırım gözetmeden bireylerin eğitilmesi konusunda önemli faaliyetler göstermektedir. Bu nedenle yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin belirlenerek değerlendirilmesi araştırmaya değer bulunmuştur. Bu bağlamda araştırmada “yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşleri nelerdir” problem cümlesine cevap aranmasının alana katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

1.4.Sayıtlar

1. Araştırmaya katılmış olan kursiyerler kullanılan anket sorularına samimiyetle ve doğru cevap vermiştir.

2. Araştırmanın örneklemini evreni temsil edecek niteliğe sahip olduğu kabul edilmiştir.

1.5. Sınırlılıklar

Bu araştırma;

1- 2018–2019 eğitim-öğretim yılının II. Döneminde Bartın Halk Eğitim Merkezinde açılan kurslara katılan kursiyerlerle sınırlıdır.

2- Araştırma, veri toplama teknikleri bakımından, araştırmada kullanılan anketin belirlediği özellikler ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Yaşam Boyu Öğrenme: Kişisel, sosyal ve mesleki nedenlerle hayatın tümünde gerçekleştirilen, bilgi, teknik bilgi, beceri, ehliyet ve yeterliliklerin daha iyi hale getirilmesini sağlayan öğrenme etkinliklerinin tamamıdır (Avrupa Komisyonu, 2008).

Halk Eğitim Merkezi: Türkiye'nin tümünde teşkilat yapısına sahip olan okul dışında öğrenme imkanları veren, genç bireylere okul dışında çeşitli konularda kişisel gelişim olanakları sunan eğitim kurumlarıdır” (europa.eu, 2018).

Yaygın Eğitim: Örgün eğitim sistemi içerisinde hiç bulunmamış veya örgün eğitim sistemindeki herhangi bir kademede bulunan ya da bu kademedan ayrılmış veya tamamlamış bireylere; ilgi, istek ve yetenekleri çerçevesinde sosyal, kültürel ve ekonomik, gelişimlerine katkı sağlayacak nitelikte farklı süre ve düzeylerde hayat boyu yapılan eğitim, öğretim, üretim, uygulama ve rehberlik etkinliklerinin tamamıdır “(Milli Eğitim Bakanlığı [MEB], 2010)’’.

Kursiyer: Yaygın eğitim kurumları tarafından açılan kurslara katılan kişilerdir (MEB, 2010).

BÖLÜM II

LİTERATÜR İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Yaşam Boyu Öğrenme

Eğitim; yaşam boyu devam eden, ekonomik, sosyal, siyasal, kültürel ve teknolojik birçok alanla ilişkili olan ve tek bir tanımla izah edilemeyecek derecede karmaşık bir olgudur. Eğitimin amacı, bireyleri çağa uygun bilgi, beceri ve değerlerle donatarak hem içinde yaşadığı topluma hem de dünyaya uyumlu bir birey haline getirmektir. Eğitim, bireylere analitik ve yaratıcı düşünme becerilerinin kazandırılması, bireylerde demokrasi ve vatandaşlık bilincinin oluşturulması, milli kültürü tanıtarak, benimsetmek ve geliştirmek gibi hususlarda önemli görevler yapmaktadır. Bir ülkenin kalkınma hamlesini gerçekleştirebilmek için vatandaşlarına hem niteliksel hem de niceliksel açıdan ileri seviyede bir eğitim vermesi gerekmektedir. Bu sayede ülkenin mevcut sosyal ve ekonomik kaynakları, yetiştirilmiş eğitilmiş bireylerce daha verimli ve planlı bir biçimde kullanılır. Nitelikli bireylerin ortaya koyacağı ürünler ve yerine getirecekleri vazifeler, ülke insanların daha ferah ve mutlu bir hayat sürmesini ve ülkenin zenginleşmesini sağlar. Tarihte uzun süre varlığını sürdürmüş güçlü devletlerin, eğitim vasıtasıyla elde edilen bilim ve teknolojiye ilerlemiş toplumlar tarafından kurulduğu görülmektedir (Taşdemirci, 2010). Bilim ve teknolojiye ileri gidebilmiş bir toplum meydana getirmek ve bu teknolojileri kullanabilecek yeterlikte bireyler yetiştirmek, eğitim sistemlerini yeniden gözden geçirerek doğumdan ölüme kadar yaşam boyu süren bir eğitim yaklaşımını da beraberinde getirmektedir.

Bu noktada yaşam boyu öğrenme kavramı, günümüzün ihtiyaçları çerçevesinde, hızlı bir şekilde değişip gelişme gösteren sosyal ve kültürel yaşamda meydana gelen değişimlere ayak uydurabilmek amacıyla ortaya atılmış, gelişmiş ve gelişmeye devam eden devletlerde eğitim düzeyi ile istihdam şartları bakımından önemli bir göstergesi durumuna gelmiştir (MEB, 2014, 9). Eğitim alanında yapılan birçok araştırmada öğrenmenin yaşam boyu devam eden bir süreç olduğu ifade edilmektedir.

Yaşam boyu öğrenme; resmi bir nitelikte olsun veya olmasın işle ilgili, bireysel veya toplumsal bakımdan bilgi ve beceri geliştirmek amacıyla hayat boyunca ortaya konan öğrenme etkinliklerinin tümü olarak bilinmektedir. Teknolojik gelişmelerle ortaya çıkan yeniliklerin toplumdaki bütün bireylere kendi şartlarına ve ihtiyaçlarına göre öğrenme imkânları sunmasıyla öğrenmenin bu denli süratli yayılması ve hayatın her döneminde devam ettirilebilmesi kurumsallaşmış eğitimin tekelliğini yıkabileceği gibi öğrenmenin

okul veya üniversite gibi eğitim kurumlarıyla da sınırlandırılmayacağını ortaya koymaktadır. Yaşam boyu öğrenmeyle ilgili bir sınırlandırma yapılmaya çalışılsa da isminden de anlaşılacağı gibi yaşam boyu öğrenme, sınırsız öğrenmenin karşılığıdır (Calimera, 2005, 2; Edwards, Usher, 2008, 60; Akt, Ersoy, 2009, 10). Sınırsız öğrenme eğitimde devamlılık ve sürekliliği beraberinde getirmektedir.

Eğitimde süreklilik düşüncesinin günümüzde yaşam boyu öğrenme şeklinde kurumlaştığı görülmektedir. Bireysel ve sosyal amaçlı öğrenimle birlikte çalışma amaçlı öğrenimi de içine alan yaşam boyu öğrenme, resmi eğitim sistemleriyle ilgili birçok alanda kendine yer bulmaktadır. Yaşam boyu öğrenim, dijital okuma ve yazmanın da içinde olduğu temel bilgi ve becerilerin edinilmesini teşvik ederek, bilgiye ve bireye daha çok kaynak ayırma, yenilikçi ve esnek öğrenme olanaklarını genişletme manasına gelmektedir. Yaşam boyu öğrenme, küçüklükten başlayıp emekli olana kadar devamlı öğrenmeyi işaret eden bir kavram olup, formal öğrenmeyle birlikte (öğretim kurumlarında verilen eğitim) informal öğrenmeyi de (aileda ve toplumda öğrenme vs.) içermektedir. Yaşam boyu öğrenim, sürekli eğitim, açık öğretim uzaktan eğitim, e-öğrenme gibi çeşitli yollarla üstesinden gelinmeye çalışılan bir öğrenim biçimidir (World Bank, 2003).

Birbirinden çok farklı olmamakla birlikte literatürde yaşam boyu öğrenmeyle ilgili birçok tanıma rastlanmak mümkündür.

Aksoy (2008, 35) yaşam boyu öğrenmeyi insanların kişisel, toplumsal ve iktisadi açıdan ilgi alanlarını tespit ederek, yeterliliklerini geliştirmek amacı ile yaşamları boyunca katıldıkları tüm öğrenme faaliyetleri ve bu faaliyetler neticesinde edinilenleri belgelendirmek biçiminde açıklamaktadır.

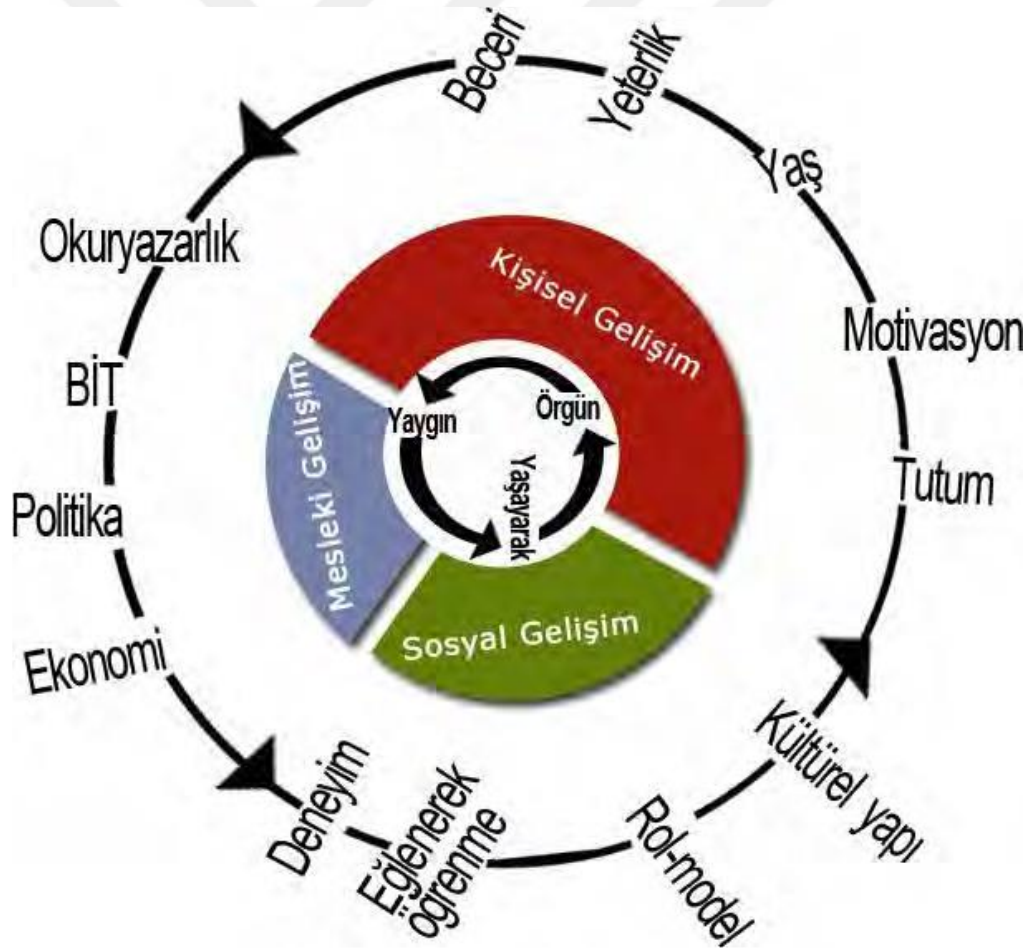
Milli Eğitim Bakanlığınca hazırlanan Türkiye Hayat Boyu Öğrenme Strateji Belgesinde ise yaşam boyu öğrenme kişinin bilgi, beceri, ilgi ve yeterliklerini geliştirmek için kişisel, toplumsal ve istihdamla ilişkili bir şekilde yaşamının tamamında katılmış olduğu her çeşit öğrenme faaliyetleri biçiminde ifade edilmiştir (MEB, 2009, 7).

Yapılan bir diğer tanımda da yaşam boyu öğrenme temel becerilerin yeniden ele alınması yoluyla kişilere farklı beceriler keşfedebilme, daha ileri seviyede öğrenme olanakları oluşturma olarak tanımlanmıştır (Odabaş ve Polat, 2008).

Yukarıdaki tanımlarda da görüldüğü üzere birey kişisel, sosyal ve mesleki anlamdaki gelişimini yaşam boyu öğrenme vasıtasıyla sağlamaktadır. Kişisel açıdan yaşam boyu öğrenme, kişinin ilgi duyduğu alanlarda daha güzel bir performans sergilemesini ve kendisinin bireysel gelişimini gerçekleştirmeyi amaç edinmektedir. Bu gelişim süreci içerisinde birey psikolojik, sosyolojik ve fiziksel olarak çeşitli etmenlerle karşı karşıya

kalmaktadır. Sosyal açıdan yaşam boyu öğrenme, bir grup insanın belli bir amaçla bilgi alış verişinde bulunması ve mevcut bilgiyi geliştirmek için birlikte çalışmayı amaçlamaktadır. Birey bu süreçte diğer bireylerle iletişime geçer ve sosyal becerilerini geliştirir. Mesleki açıdan yaşam boyu öğrenme ise, kişinin mesleğinde daha güzel bir performans sergilemesi için fonksiyonel bilgileri geliştirilmeyi amaç edinmektedir. Bu manada yükseköğretim kurumlarının diğer kurum ve kuruluşlarla iş birliği ve dayanışma halinde olması gerekmektedir (Dowling ve diğerleri, 2004).

Şekil 1’de bütün bu bağlamlar çerçevesinde yaşam boyu öğrenmeyle ilişkili olduğu düşünülen etmenler ifade edilmiştir. Birey kişisel, mesleki ve sosyal gelişimini gerçekleştirebilmek maksadıyla örgün, yaygın ve yaşayarak öğrenme döngüsü içerisinde hayatını devam ettirir. Kişisel gelişim bileşeni bu sürecin ağırlıklı gelişim aşamasıdır. Çünkü bireyin yaşam boyu öğrenmeyle ilgili her aşamada yaptığı etkinlik ve gösterdiği çaba kişisel gelişimini de etkilemektedir (Günüç, Odabaşı, ve Kuzu, 2012, 312).

Şekil 1. Yaşam boyu öğrenmenin bileşenleri

Kaynak: (Günüç ve diğerleri 2012, 313)

Şekil 1.'de yaşam boyu öğrenme ile ilgili oluşturulan yapının üç katmanlı olduğu görülmektedir. Yapının merkezinde bireyin her çeşit öğrenme yaşantılarını hayata geçirdiği örgün, yaygın ve yaşayarak öğrenme etkinlikleri bulunmaktadır. Birey, örgün, yaygın ve yaşayarak öğrenmelerle daha sonraki katmanda bulunan kişisel, sosyal ve mesleki gelişimini gerçekleştirmektedir. İkinci katmandaki en önemli bileşen “kişisel gelişim” olarak görülse de bireyin gösterdiği tüm gelişimler özelden kendi, genelde ise toplumun tümünü etkilemektedir. Bu süreçte birey, pek çok faktörle karşı karşıya kalmaktadır. Bu faktörlerden bir kısmı toplumun geneline veya devletin politikasına ilişkin iken bir kısmı da doğrudan bireye ilişkin faktörlerdir. Fakat bütün faktörlerin doğrudan veya dolaylı şekilde bireyin yaşam boyu öğrenmesi üzerinde etkili olduğu söylenebilir. En dış katmanda bulunan tutum, motivasyon, ekonomi, okuryazarlık, kültürel yapı gibi faktörler bireyin gelişim süreçlerinin tümü üzerinde etkiliyse de, her faktörün etkisinin daha fazla olduğu bir gelişim sürecinden söz etmek mümkündür (Günüç ve diğerleri 2012, 313).

2.1.1. Yaşam Boyu Öğrenmenin Tarihsel Gelişimi

Modern olarak tabir edilen devletlerin ortaya çıkmasıyla eğitim ve öğretim hizmetleri devletin asli görevlerinden biri olmuş ve 19. yüzyıldan itibaren okullarda eğitim görmek belirli yaş gruplarında bulunan bireyler için zorunlu hale getirilmiştir. Ancak 20. yüzyılın ortalarından itibaren bilginin aktarımı olarak nitelendirilen eğitimin yetersizliği ifade edilmeye başlanmıştır. Çünkü bilim ve teknolojiye meydana gelen değişiklikler sayesinde ortalama bir insan ömrü olarak kabul edilen zaman diliminde, çok büyük yenilikler olmuştur. Bu şartlarda insanların küçük yaşlarda edindikleri kazanımlar yaşamlarının geride kalan bölümü için yeterli olmayacaktır. (Akbaş ve Özdemir, 2002).

1920'lerde Eduard Lindeman, John Dewey, Basil Yeaxle gibi bilim insanları bu durumun farkına varmış olacaklar ki yaşam boyu öğrenmeyi bir kavram olarak kullanarak eğitimin yalnızca eğitim kurumlarında verileceği düşüncesi yerine, yaşamın vazgeçilmez bir unsuru olduğu düşüncesini ifade etmişlerdir. Lindeman, 1926'da yazdığı ve dilimize “Halk Eğitiminin Anlamı” şeklinde çevrilen eserinde, eğitimin yaşam olduğunu belirterek eğitimin hiçbir zaman bitmeyeceğini ifade etmiş, 1929 yılında Basil Yeaxle “Yaşam boyu öğrenme” isimli eserinde Lindeman ile aynı doğrultuda eğitimin beşikten mezara kadar devam eden bir süreç olduğunu ifade etmiştir (Lindeman' dan Aktaran Ayhan, 2005).

Daha sonraki süreçte ekonomik büyüme hızla artış göstermiştir. 1960'lı yılların sonları ile 1970'lerin başındaki “yaşam boyu öğrenme” ve “öğrenen toplum” düşüncesine ilginin arttığı görülmüştür. Bu düşünceler, Avrupa Konseyi, UNESCO ve OECD gibi

uluslararası örgütlerin raporları ile de gündeme gelmeye başlamıştır. Mesela 1972'de Faure'nin başkanlığını yaptığı bir komisyonda ortaya konan “Var Olmayı Öğrenmek” (Learning To Be) adlı UNESCO raporunun iki önemli tezi bulunduğu görülmektedir: “Sürekli öğrenme” ve “Öğrenen toplum”. Eğitimin hayat boyunca devam eden bir etkinlik olduğunu ifade eden Faure raporunda, aşağıdaki öneriler yer almaktadır:

- Eğitimi yalnızca okul yaşı ve eğitim görülen binalar ile sınırlandırmak doğru değildir.
- Eğitim, okul içi ve okul dışı eğitimi içine alan eğitsel faaliyetlerin tamamı olarak ele alınmalıdır.
- Eğitim sürecindeki etkinlikler esnek olmalıdır.
- Eğitim, ömür boyu devam eden bir süreç şeklinde düşünülerek, gerekli düzenlemeler bu anlayışla yapılmalıdır (Güngör, 2007, 5).

1976 yılına gelindiğinde ise UNESCO Genel Konferansında Yaşam boyu öğrenme ile ilgili ilk kapsamlı çalışma yürütülmüş ve Yaşam boyu öğrenmeyle ilgili şu açıklama kabul edilmiştir:

Yaşam boyu öğrenme, hali hazırdaki eğitim sistemini tekrardan yapılandırmayı ve eğitimle ilgili olduğu halde eğitim sisteminin dışında kalan bütün potansiyeli geliştirmeyi amaç edinen genel bir düzenlemedir. Bu tür bir düzenlemede erkekler ve kadınlar kendi eğitimlerini bizzat kendileri gerçekleştirir.

Bu açıklamada üç temel fikir bulunmaktadır:

1.Eğitim sisteminin tümü, yaşam boyu öğrenmeye devam eden bireyler yetiştirecek biçimde tekrardan düzenlenecektir.

2. Algın eğitimden mümkün olduğunca faydalanılacaktır.

3.Bağımsız öğrenme ve öğrenmeyi öğrenme konularının önemi üzerinde durulacaktır “(Devlet Planlama Teşkilatı [DPT], 2001, 9)’’.

1993 yılına gelindiğinde sürekli eğitimle ilgili olarak hazırlanan ilk metin yeşil bülten olmuştur. İşsizlerin yeniden iş sahibi olmalarının sağlanması amacıyla sürekli meslekî eğitim programının düzenli bir sisteme kavuşturulmasının öngörüldüğü bu metinde, meslekî teknik eğitimle elde bulunan iş gücünün zamanın teknolojisine ve iş gücü piyasasına uyacak kazanımlarla donatılmasına önemli bir yer verilmiştir. 1995 yılında hazırlanan diğer bir rapor ise komisyon kararı olan Beyaz Bültendir. Yaşam boyu öğrenme konusunda Avrupa Birliğinin amaçları ile neler yapılması gerektiğinin belirtildiği metnin başlığı Öğrenen topluma doğru: Öğrenme ve Öğretmedir. 1996 yılının Avrupa yaşam boyu

öğrenme yılı olarak kabul edilmesi bir diğer yaşam boyu öğrenme etkinliğidir. 1996 yılının yaşam boyu öğrenme yılı olarak kabul edilmesinin üç önemli amacı vardır.

1. Yaşam boyu öğrenme kavramının teşvik edilmesi,
2. Yaşam boyu öğrenmenin anlamının ve özelliklerinin açıklaması,
3. Tüm Avrupalılar için yaşam boyu öğrenmenin gerçekleşme birliğini değerlendirmek (Akbaş ve Özdemir, 2002, 155-156). Yaşam boyu öğrenmeyle ilgili yapılan bu çalışmalar yaşam boyu öğrenme kavramına olan ilginin daha da artmasını sağlamıştır.

2000 yılında Lizbon'da gerçekleşen ve yaşam boyu öğrenme konusunda AB Politikalarını yönlendiren Yaşam Boyu Öğrenme Memorandumu Avrupa Konseyi hükümet başkanları tarafından kabul edilmiştir. İlerleyen süreçte üye ve aday ülkelerle birlikte sosyal ortakların Memorandum konusundaki düşünceleri alınmıştır. Yaşam boyu öğrenmenin, etkin vatandaşlık ve sosyal uyum, istihdam edilebilirlik, bireysel gelişim ve uyum sağlanabilirlik açısından önemli role sahip olduğu konusunda görüş birliğine varılmıştır (Turan, 2005, 95).

Yaşam boyu öğrenmenin uygulanması konusunda gerekli stratejileri belirlemek amacıyla yayınlanan Memorandumun verdiği altı ana mesaj şu şekildedir (Avrupa Komisyonu, 2000):

1. Herkes için yeni temel beceriler: Bilgi toplumuna katılım sağlanmasında gereken temel becerilerin geliştirilmesi amaçlanmıştır.
2. İnsan kaynakları için daha çok yatırım yapılması,
3. Öğretme ve öğrenmede yenilik,
4. Tüm eğitim türlerine önem verilmesi,
5. Rehberlik ve danışmanlık hizmetlerinin tekrardan ele alınması,
6. Öğrenmenin eve daha yakın hale getirilmesi: Bilgi ve iletişim teknolojilerinden yararlanarak erişim zorluğu olan kesimlere yaşam boyu öğrenme fırsatlarının ulaşmasının sağlanması.

2001 yılında yapılan Prag Bakanlar toplantısından sonra yaşam boyu öğrenme, Avrupa Yükseköğretim Alanının temel bir ögesi şeklinde kabul edilmiştir. Prag Bildirgesi, bilgi toplumunda ve bilgi temelli bir ekonomide yaşam boyu öğrenme stratejilerinin, toplumsal uyum, yeni teknolojileri kullanma, rekabet ortamıyla baş etme, eşit imkanlar ve hayat kalitesinin iyileştirilmesi için önemli olduğunu ifade etmektedir. Yaşam boyu öğrenmeyi önümüzdeki yıllarda karşımıza çıkacak zorluklarla mücadele edebilmek için yükseköğretime dahil etme yolunda gittikçe çoğalan bir farkındalık söz konusudur (Toprak ve Erdoğan, 2012).

2002 yılında Kopenhag Bildirisi yayınlanmış ve iki yıllık dönemlerle bu bildiriye gözden geçirme çalışmaları yapılmaktadır. 2010 senesine geldiğimizde ise Lizbon Stratejisi'nin yerine geçen ve AB'nin 2020 senesi için eğitime yönelik öncelikli hedeflerini ifade eden "Avrupa 2020 Stratejisi: Akıllı, Sürdürülebilir ve Kapsayıcı Büyüme için Avrupa Stratejisi" ortaya konmuştur. AB 2020, büyümeye ve istihdama odaklanan Lizbon Stratejisi'nin (2010-2020) devamı şeklinde olup, AB'nin 2008 yılında ortaya çıkan ekonomik krizden kurtulmasını sağlayacağı düşünülen önceliklerine dayanmaktadır. Belirtilen önceliklerin istihdamı, verimliliği ve sosyal uyumu da yanında getireceği öngörülmektedir. AB 2020'de eğitime ve nitelikli insanlar yetiştirilmesine çok büyük önem verilmektedir. AB 2020'nin toplamda 5 temel hedefi bulunmakta olup, eğitime ilişkin 2 temel hedefi şu şekildedir (AB Bakanlığı, 2014):

- Okulu vaktinden önce bırakma oranını % 10' un altına çekmek,
- 30-34 yaş grubundaki bireylerin üniversite mezuniyet oranını en az %40 düzeyine çıkarmak.

2.1.2 Yaşam Boyu Öğrenmenin Amacı

Günümüz toplumları, özellikle de gelişmiş ülkeler içinde bulunulan dönemde bilim ve teknoloji alanındaki gelişmelerin gerisinde kalmamak ve çağın gerektirdiği özelliklere sahip olabilmek amacıyla eğitim sistemleri ile ilgili düzenlemeler yapmıştır. Eğitim sistemlerindeki bu düzenlemelerde yaşam boyu öğrenme yaklaşımının önemli bir yeri olduğu ve günümüz toplumları ile bireylerinin yaşam boyu öğrenme kavramına yoğun ilgi gösterdikleri görülmektedir. Yaşam boyu öğrenmenin merkezinde yer alan öğeler; ekonomik gelişme ve ilerleme, kişisel gelişim ve tamamlama, toplumsal bütünleşme, demokrasiyi kavrama, demokratik faaliyetlerde bulunma şeklindedir (Aspin ve Chapman, 2007). Bu açıdan bakıldığında yaşam boyu öğrenmenin ekonomik, sosyal ve bireysel amaçları olduğu görülmektedir.

Yaşam boyu öğrenmenin amaçları 2001'de Devlet Planlama Teşkilatı'nın hazırladığı Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planında, bireylerin kişisel gelişimini ve ekonomik büyümeyi sağlamak, toplumsal bütünleşmeyi gerçekleştirmek şeklinde sıralanmış ve bu amaçlar şöyle açıklanmıştır.

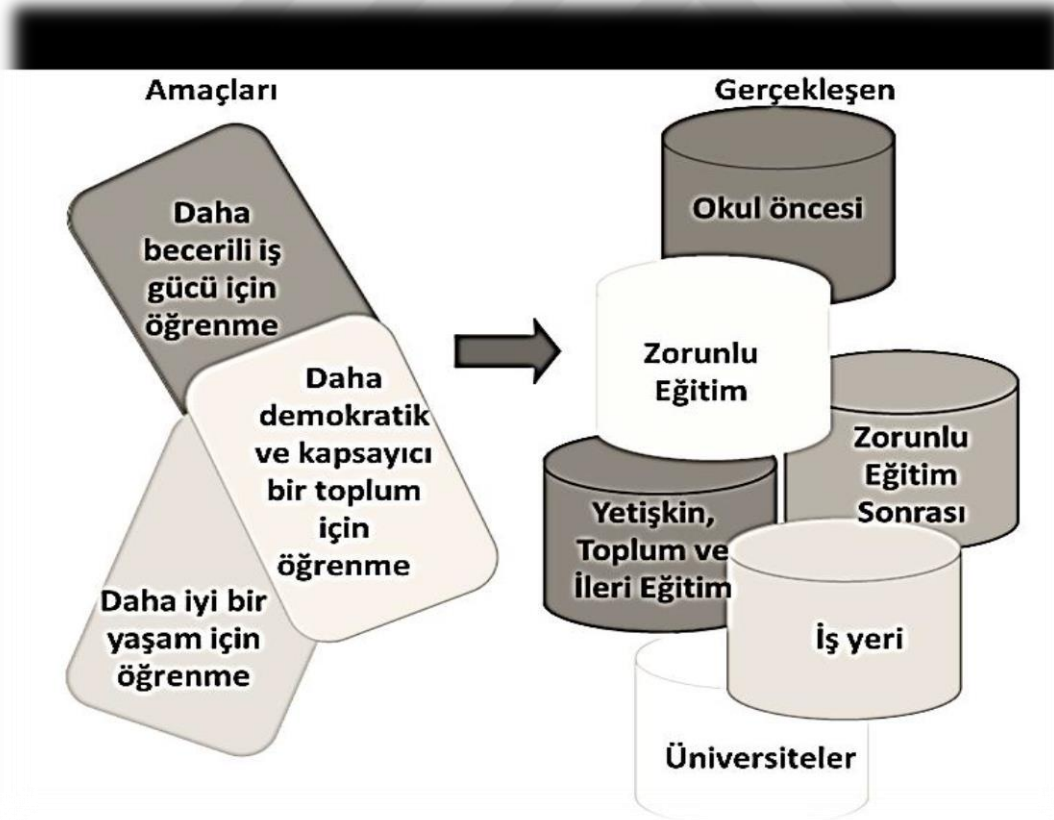
1. Kişisel Gelişme: Yaşam boyu öğrenme, bireyi merkeze alarak yaşam boyu öğrenme stratejileriyle, bireyin aktif öğrenme gücünü üzerinde durmaktadır. Bireylere daha fazla girişimcilik ile seçme hakkı tanıyarak, kişilerin gereksinimlerine göre eğitim imkanı sağlamayı amaç edinmektedir. Bireyler hayatlarının her döneminde, öğrenme

ihtiyaçlarını karşılamak üzere, organize edilmiş eğitim olanaklarından faydalanmalıdır. Bireylerin hayatlarını idame ettirebilmek yaşam standartlarını yükseltmek, kapasitelerini maksimum seviyede geliştirmek, onurlu bir biçimde çalışmak ve yaşamak, bilinçli karar vermek ve öğrenmeyi sürdürmek, beyin teknolojisini geliştirmek, her anlamda kalkınma süreci içerisinde yer almak için ihtiyaçları olan bütün öğrenme çeşitlerini içermektedir.

2.Toplumsal Bütünleşme: Yaşam boyu öğrenme şimdiye kadar daha çok küçük toplulukların yararlandığı bir süreç olmuştur. Yaşam boyu öğrenme, fırsat eşitliğine katkıda bulunarak herkese yaşam boyu öğrenme fırsatları sunmayı ve toplumun demokratik temellerine güç katarak toplumsal bütünleşmeyi amaç edinmektedir.

3.Ekonomik Büyüme: Beceriler oluşturma konusunda eşit fırsatlar sunmak, verimliliği artırmak, yeni izler ortaya çıkarmayı teşvik etmek ve ekonomik büyümeyi gerçekleştirmek için yapılması gerekenleri içermektedir (DPT, Özel İhtisas Komisyon Raporu, 2001, 10).

Chapman, Mcgilp, Cartwright, Souza, & Toomey (2006), tarafından hazırlanan şekilde yaşam boyu öğrenmenin amaçları şöyle ifade edilmiştir.

Şekil 2. Yaşam boyu öğrenme: bağlam

Kaynak: (Chapman, ve diğerleri. 2006, 153).

Yaşam boyu öğrenmenin amaçları Şekil 2’ de; “Daha becerili iş gücü için öğrenme, Daha demokratik ve kapsayıcı bir toplum için öğrenme, Daha iyi bir yaşam için öğrenme” olarak listelenmiştir (Chapman, ve diğerleri, 2006, 152). Yaşam boyu öğrenmenin bu amaçlarını gerçekleştirebilmek için bireyin eğitimi, okul öncesinden başlayıp hayat boyunca süren bir süreç olarak görülmeli ve bir bütün olarak ele alınmalıdır.

2.2. Yaşam Boyu Öğrenmenin Strateji ve İlkeleri

Bilimsel ve teknolojik alanlardaki hızlı gelişmeler, bireylerin ve toplumların hayatını önemli derecede etkilemektedir. Bireyin, topluma uyumlu bir şekilde günlük hayatını devam ettirebilmesi ve mesleği ile ilgili gelişmeleri yakından izleyebilmesi de kendini yenilemesiyle gerçekleşebilecektir. Bireyin kendisini devamlı yenileyebilmesinin ise sadece yaşam boyu öğrenmeyle mümkün olacağı düşünülmektedir. Hayatının bir döneminde eğitimden ayrı kalmış olan bir birey, hayattan yani toplumdan da ayrı kalma riskiyle karşılaşmaktadır (DPT, 2001, 8).

Eğitimde bu denli önemli olduğu düşünülen yaşam boyu öğrenmenin strateji ve ilkeleri 1996 yılında Avrupa Komisyonu tarafından şu şekilde belirlenmiştir (Akbaş ve Özdemir, 2002, 156).

1. Yaşam boyu öğrenmede ekonomi ve istihdamla ilgili kurumlar, birey, toplum ve sosyal sınıflar arasında sıkı bağ kurulmalıdır. Ayrıca yaşam boyu öğrenme demokratik ilkeler ile insan haklarını bünyesinde barındırmalıdır.

2. Yaşam boyu öğrenmenin kurulmasına ve sürdürülmesine eğitim ve öğretimin tüm kademelerinde destek olunmalıdır.

3. Yaşam boyu öğrenme geniş bir öğrenme fırsatlar alanını esas almalı ve eğitim süreci tüm bireylerin sosyal, kültürel ilgi ve ihtiyaçlarına göre olmalıdır.

4. Yaşam boyu öğrenme için hizmet öncesi eğitim ve öğretim temeldir. Bununla birlikte temel bilgi ve becerilerden okuma yazma ve hesap yapma gibi kazanımları vererek hayatı boyunca bireylere yeni deneyimler için cesaret vermelidir.

5. Yaşam boyu öğrenme bireysel yetenekleri teşvik edici olmalı, iş imkânlarını çoğaltmalı ve insan kaynaklarını yeteneklerine uygun biçimde kullanılmasını sağlamalıdır. Aktif katılımın sağlanması için demokratik toplumlardaki gibi toplumsal dışlanmışlık ve cinsiyet ayrımının ortadan kaldırılması sağlanmalıdır.

6. Yaşam boyu öğrenmenin eğitim ve öğretime aileleri de kapsayacak biçimde esnek ve yeni bir bakış açısı getirmesi gerekir. Bireyin kişisel güdü ve öncelikli öğrenme sürecinde kendi kendine araştırma yapması teşvik edilmelidir.

7. Yaşam boyu öğrenme eğitim sürecinde öğrenen kişilerin kendi eğitim, öğretim ve bireysel sorumluluklarını artıran bir yöntem geliştirir. Yaşam boyu öğrenme bireyselliği ister. Bu konuda uygun danışma ve rehberlik süreçlerinin kullanılması gerekmektedir.

8. Fırsat eşitliği yaşam boyu öğrenmenin sürekliliğinin sağlanabilmesi için tüm aşamalarda temel bir hedef olarak kabul edilmelidir.

9. Yaşam boyu öğrenmenin tüm alanlarına yönelik olumlu tutumların oluşturulması ve eğitim öğretim ile diğer öğrenme faaliyetlerine katılımı engelleyecek faktörlerin azaltılması için iş birliği içerisinde merkezî hükümetler, kurumlar, girişimciler, bölgesel otoriteler, bireyler, sosyal sınıflar ve genelde toplum kendi sorumluluk alanları içinde gerekli ortamı oluşturmalıdır.

Kısacası bireyin hayatı boyunca ihtiyaç duyacağı yeterliklere sahip olabilmesi için gerekli kazanımların edinilmesine ilişkin yapılması gerekenler bu strateji ve ilkeler içerisinde ifade edilmiştir.

Avrupa Birliğinin büyük önem verdiği yaşam boyu öğrenme kavramı konusunda ülkemizde de çalışmalar devam etmektedir. Türk Millî Eğitim Sistemini geliştirmek ve Millî Eğitim Bakanlığına danışmanlık yapmak için her dört yılda bir toplanan Millî Eğitim Şuralarından 17. Millî Eğitim Şurasında yaşam boyu öğrenme ile ilgili yapılması tavsiye edilenler yirmi altı maddede sıralanmış olup bu tavsiyelerin bazıları şu şekildedir.

- Yaşam boyu öğrenmenin yaygınlaştırılıp, geliştirilmesini ve desteklenmesini sağlayacak ulusal eğitim politikalarının oluşturulması,
- Yaşam boyu öğrenmeyle ilgili bir eğitim haritasının çıkarılması ve konuya ilişkin kanuni düzenlemelerin yapılması.
- Yaşam boyu öğrenme konusunda kitle iletişim araçlarından yararlanılması,
- Yaşam boyu öğrenme etkinliklerinin yaygınlaştırılması var olan kurumların geliştirilerek kullanılması,
- Yaşam boyu öğrenmenin belirli yaş aralıkları ile sınırlandırılmaması gerektiği.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumlarında yapılacak eğitim faaliyetlerinin uluslararası standartlarda olması, bu toplantıda yaşam boyu öğrenmeyle ilgili alınan tavsiye kararlarından bazılarıdır (MEB, 2006, 5).

DPT (2001, 15), tarafından hazırlanan 8. Beş Yıllık Kalkınma Planında ise yaşam boyu öğrenmenin stratejik hedefleri ve amaçlarının tüm bireyler için altı konuda birbirine benzediği ifade edilmiştir. Bu benzerlikler şöyle özetlenmiştir:

Nitelikli Okul Öncesi Eğitimi Yaygınlaştırma: Hayatın bu döneminde düzeltilmeyen olumsuzluklar ilerleyen dönemlerde kalıcı hale geleceğinden nitelikli okul öncesi eğitimi imkânlarının yaygın hale getirilmesi, yaşam boyu öğrenmenin en önemli hedeflerindedir.

İlk ve Ortaöğretimde Gerçek Bir Öğrenme Temelinin Oluşturulması: Hayatın bu bölümünde öğrenme temelinin güçlü ve güvenilir bir şekilde oluşturulması, ilerleyen dönemlerde öğrenme kapasitesi ve motivasyonu oluşturma anlamında ciddi derecede önemlidir.

Okuldan İşe Geçişlerin Kolaylaştırılması: Gençlerin okul hayatından çalışma hayatına geçişlerinde yaşadıkları sorunlara ilişkin danışmanlık hizmetlerinin sağlanması ve çalışma hayatına geçişin önündeki engellerin yok edilmesi gerekmektedir.

Yetişkinleri Öğrenmeye Özendirme: İş hayatındaki değişkenliklere yetişkinlerin uyumunu sağlamak için yaşam boyu öğrenme imkânlarının yetişkin insanlara ulaştırılması gerekmektedir.

Sistemin Parçaları Arasında Tutarlılığın Sağlanması: Sistemde yer alan farklı parçalar arasında tutarlılık sağlanabilmek amacıyla tüm öğelerin birleştirilmesi gerekmektedir.

Sistem Kaynaklarının Yenilenmesi: Eğitim sistemlerindeki bina ve fiziki alt yapıların yanında, eğitimciler ve eğitimciler dışındaki çalışanların eğitimi ile yerel-ulusal-uluslararası bilgi kaynaklarına erişim olanakları büyük önem arz etmektedir.

2.3. Yaşam Boyu Öğrenme Programları

Avrupa Birliği'nin üye ve aday ülkelere eğitim ve gençlik politikaları konusunda destek olmak için sürdürdüğü programların geçmişi Avrupa Ekonomik Topluluğu'nu meydana getiren 1957 Roma Antlaşması'na kadar uzanmaktadır. İlk olarak üye ülkelerdeki gençlerin mesleki eğitimlerini geliştirmelerinin hedeflendiği PETRA programı 1976 yılında yürürlüğe girmiştir. Türkiye'nin resmi bir biçimde 2004 yılında katıldığı Socrates, Leonardo da Vinci ve Gençlik programları 2000-2006 yılları arasında uygulanmış programlardır. Geçmişten günümüze kadar AB Eğitim ve Gençlik programlarının gelişimleri aşağıdaki şekilde gerçekleşmiştir (Ulusal Ajans, 2017):

- “1976 PETRA (Ortak Eğitim Faaliyetleri)
- 1986 COMETT (Üniversite-özel sektör işbirliği faaliyetleri)
- 1987 ERASMUS (Üniversiteler arası değişim faaliyetleri)

- Socrates (Genel Eğitim)
- Leonardo da Vinci (Mesleki Eğitim)
- Gençlik
- 2007-2013 Hayat Boyu Öğrenme ve Gençlik Programları
- 2014-2020 Erasmus+ Programı”

Avrupa Birliği’nde 2007-2013 döneminde Hayat Boyu Öğrenme ve Gençlik Programları uygulanmıştır. Bu programlar, Avrupa Birliğini tam bir sosyal uyum ve devamlı ekonomik kalkınma sahibi ilerlemiş bir bilgi toplumu haline getirmeye katkı sağlamak maksadıyla oluşturulmuş programlardır. Hayat boyu öğrenme programlarının içerisinde dört tane sektörel alt program “Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci, Grundtvig” ve bunlara ek olarak “Ortak Konulu Program (Transversal) ve Jean Monnet programı” yer almaktadır (AB Bakanlığı, 2017).

Avrupa Birliği’nin üye ve aday ülkelerinde 2014-2020 yılları arasında ise Erasmus+ Programı uygulanmaktadır. 1 Ocak 2014 tarihi itibarıyla uygulamaya konan Erasmus+ Programı; spor, eğitim ve gençlik alanlarında değişik yaş grupları ve farklı hedef kitlelere destek olmayı amaçlayan bir çatı programdır. Program ile bireylere, yaş ve eğitimlerine bakılmadan yeni beceriler kazandırılması, bireylerin kişisel gelişimlerine katkı sunulması ve iş imkânlarının çoğaltılması amaçlanmıştır. Erasmus+ Programıyla daha önceki programlardaki gibi okul eğitimi, yükseköğretim, mesleki eğitim, yetişkin eğitimi ve gençlik alanlarına dönük destekler sürmekte, bununla beraber sporla ilgili yapılan projelere de hibe desteği verilmektedir. Program ile Hayat Boyu Öğrenme Programları bünyesinde sürdürülmüş olan “Comenius, Erasmus, Leonardo da Vinci, Grundtvig programları ile Gençlik Programı ve 5 uluslararası işbirliği programı (Erasmus Mundus, Tempus, Alfa, Edulink ve Sanayileşmiş Ülkelerle İşbirliği Programı) Erasmus+ Programı” başlığı altında toplanmıştır. Tek program sayesinde başvurular kolaylaşmış ve mükerrerlikler sona ermiştir. Erasmus+ Programı içerisinde desteklenmekte olan faaliyetler genel olarak 3 Ana Eylem (AE, Key Action, KA) ve 2 Özel Eylem altında toplanmıştır. Bu eylemler şu şekildedir (Ulusal Ajans, 2017):

“Ana Eylem 1: Bireylerin Öğrenme Hareketliliği

Ana Eylem 2: Yenilik ve İyi Uygulamaların Değişimi için İşbirliği

Ana Eylem 3: Politika Reformuna Destek

Özel Eylem1: Jean Monnet Programı

Özel Eylem2: Spor Destekleri”

Erasmus+ Programıyla beraber, işbirliği yapılacak ülkelerin sayısı artmıştır. Böylelikle, her faaliyet çeşidi için farklı olmakla beraber, aşağıda sıralanan şu ülkeler ile işbirliği yapılması mümkün hale gelmiştir (Ulusal Ajans, 2017):

- 28 AB üyesi ülke (Almanya, Fransa, İspanya, Polonya, Avusturya, Letonya, Belçika, Bulgaristan, Litvanya, Çek Cumhuriyeti, Hollanda, Danimarka, Portekiz, Estonya, Finlandiya, Malta, Slovenya, İrlanda, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi, Hırvatistan, , İsveç, Lüksemburg, Macaristan, İtalya, Romanya, Slovakya, Yunanistan, İngiltere)
- AB üyesi olmayan program ülkeleri (Makedonya, Norveç, İzlanda, Türkiye ve Lihtenştayn)
- Üçüncü ülkeler (Mısır, Arnavutluk, Rusya, Filistin, Bosna Hersek, Kosova, Karadağ, Ürdün, Sırbistan, Cezayir, Ermenistan, Azerbaycan, Belarus, Lübnan, Gürcistan, Fas, Moldova, Ukrayna, İsrail, Libya, Suriye ve Tunus)
- Kimi merkezi projeler için diğer dünya ülkeleri ile ortaklıklar kurulabilecektir.

2.4. Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlikleri

Yaşam boyu öğrenme ile ilgili değişik araştırmacı ve kurumlar tarafından çeşitli anahtar yeterlikler belirlenmiş olmakla birlikte 2007 senesinde Avrupa Birliği Eğitim ve Kültür Komisyonu tarafından “Yaşam Boyu Öğrenmede Anahtar Yeterlikler - Avrupa Çerçevesi” adıyla yaşam boyu öğrenmede sekiz anahtar yeterlik belirlenmiştir. Bu yeterliklere geçmeden önce anahtar yeterlik kavramını açıklamakta yarar vardır.

Anahtar Yeterlikler Çalışma Grubuna göre Anahtar Yeterlik kavramı, bütün bireylerin kişisel gelişimi, mutluluğu ve istihdam edilebilirliği için gereksinim duydukları çok yönlü bir fonksiyonelliğe sahip, aktarılabilir bir bilgi, beceri ve tutum bütünü olarak ifade edilmektedir. Bu yeterlikler, zorunlu eğitimin bitimine değin geliştirilmeli ve yaşam boyu öğrenimin bir parçası olarak bundan sonra gelecek öğrenimin temelini oluşturmalıdır (Avrupa Komisyonu, 2007).

Avrupa Komisyonu (2007), tarafından belirlenen sekiz anahtar yeterlilik aşağıda kısaca açıklanmıştır.

1. Anadilde İletişim Yeterliliği: Anadilde iletişim yeterliği, duyguları, düşünceleri ve görüşleri ana dilde sözlü ve yazılı olarak (dinleyerek, konuşarak, okuyarak ve yazarak) ifade etme ve yorumlama yeteneği olarak açıklanabilir.

2. Yabancı Dilde İletişim Yeterliliği: Bireyin istekleri veya ihtiyaçları çerçevesinde kavramları, düşünceleri, hisleri ve durumları sosyal ve kültürel ortamlarda yabancı dillerde

sözlü ve yazılı olarak (dinleyerek, konuşarak, okuyarak ve yazarak) ifade edebilme ve yorumlama yeteneğidir.

3. Bilim ve Teknolojide Matematiksel Temel Yeterlikler: Bireylerin günlük hayatta karşı karşıya kaldıkları problemleri matematiksel düşünce ile çözebilme, bilim ve teknoloji alanındaki gelişmeleri takip etme ve bu alanla ilgili temel ilkeler konusunda bilgi sahibi olma ayrıca mantıksal ve bilimsel düşünebilme yeteneğidir.

4. Dijital Yeterlikler: Bireylerin bilgi ve iletişim teknolojilerini boş vakitlerinde, işte ve iletişimle ilgili aktivitelerde güvenli ve eleştirel bir biçimde kullanabilme yeterliliğini ifade eder.

5. Öğrenmeyi Öğrenme Yeterliği: Bireyin var olan öğrenme ihtiyaç ve süreçlerinin bilincinde olarak kendi öğrenmelerini düzenleyebilmesi, bilgiyi ve süreyi etkili bir biçimde kullanabilmesidir.

6. Kişilerarası, Kültürlerarası, Sosyal ve Vatandaşlık Yeterlikleri: Zaman ilerledikçe çeşitliliği artan toplumlar içerisinde bireylerin sosyal hayata etkili ve yapıcı bir biçimde katılabilme; herhangi bir çatışma yaşandığında çözüm üretecek özelliklere sahip olabilme yeterliğidir. Vatandaşlıkla ilgili yeterlik ise, bireyleri demokratik bir tavır sergileyerek siyasi hayata katılım göstermelerini sağlayacak özelliklere sahip olmalarını sağlamaktır.

7. İnisiyatif ve Girişimcilik Yeterliği:

Girişimcilik ve inisiyatif duygusu, düşünceleri hayata geçirebilmek amacıyla yaratıcılık, yenilikçilik ve risk alma yoluyla proje planlaması ve yönetimi yeteneğidir.

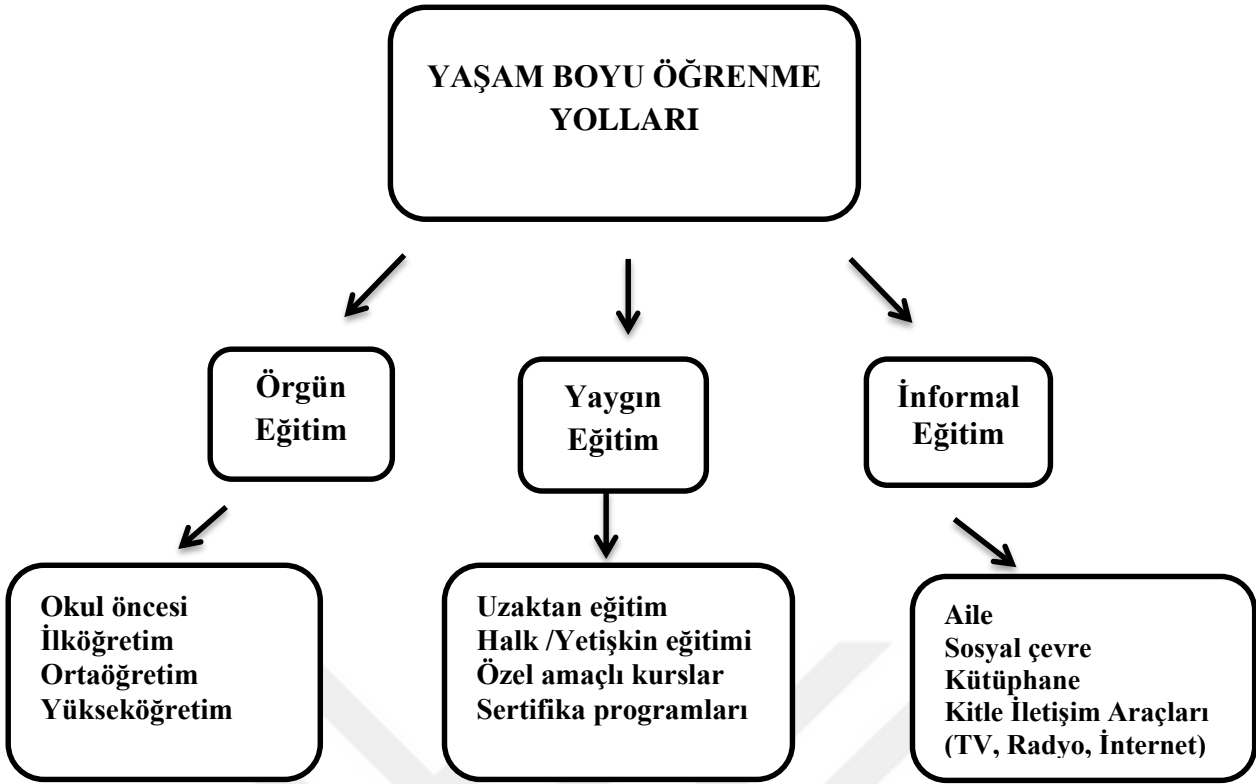
8. Kültürel Farkındalık ve Anlatım Yeterliği

Bireylerin müzik, sanatsal icra, edebiyat ve görsel sanatlar gibi alanlarda görüşlerini ifade etme ve yeni fikirler oluşturabilme yeterlikleridir (Avrupa Komisyonu, 2007).

2.5. Yaşam Boyu Öğrenme Yolları

Bilginin hızlı bir biçimde gelişme gösterdiği 21. yüzyılda, öğrenmenin bireylerin sadece meslek hayatlarında ilerlemelerine destek olan, çocukluk ve gençlik çağlarıyla sınırlı bir süreç şeklinde değerlendirilmesi doğru olmaz. Öğrenme, bireylerin yaşamlarının tümünü içine alan bir süreçtir. Yaşam boyu öğrenme, bu yaklaşımın bir neticesi olarak, öğrenmeyi "beşikten mezara" kadar devam eden bir faaliyet olarak görmekte olan yaklaşım biçimidir (Gündoğan, 2003, 1). Kısacası yaşam boyu öğrenme hiçbir zaman ve mekan kısıtlaması olmaksızın hayatın sonuna kadar devam etmektedir. Yaşam boyu öğrenme yolları ise Diker Coşkun (2009) tarafından aşağıdaki şekilde ifade edilmiştir.

Şekil 3. Yaşam Boyu Öğrenme Yolları

Kaynak: (Diker Coşkun, 2009).

2.5.1. Örgün Eğitim

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunuyla belirlenen Millî Eğitim Sistemi, “Örgün Eğitim” ve “Yaygın Eğitim” olarak iki ana bölümden oluşmaktadır. Örgün eğitim; belli yaş grubunda ve aynı seviyede bulunan bireylere, amaca uygun olarak hazırlanan programlarla, okul içerisinde planlı ve düzenli şekilde yapılan eğitimdir (MEB, 2017).

Örgün eğitim, resmi olarak planlanan ve ardışık biçimde düzenlenen, öğrencilerin yazılma veya alınmasıyla ilgili işlemlerin gerçekleştirilmesini gerektiren, öğretmen ve öğrencilerin görevlerinin açıkça izah edildiği, öğretmenin eğitim amacıyla öğrenciyi yönetmeye çalışarak sorumluluk aldığı eğitimdir. Örgün eğitim, okulöncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim ve yükseköğretim kurumlarını kapsar. Okul öncesi eğitim; isteğe bağlı biçimde zorunlu ilköğretim çağına ulaşmamış, 3-5 yaş aralığındaki, ilköğretim 6-13 yaş aralığındaki çocukların eğitimini kapsamaktadır. Ortaöğretim; ilköğretime dayalı olarak, en az dört yıllık zorunlu, örgün veya yaygın eğitim veren genel, mesleki ve teknik öğretim kurumlarının tamamını kapsar. Yükseköğretim ise; ortaöğretime dayalı, en az iki yıllık yükseköğrenim veren eğitim kurumlarının tamamını kapsar (Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, 2013).

2.5.2. İnfomal Öğrenme

İnfomal öğrenme kavramı, bazı eğitimciler tarafından “yaşam boyu devam eden öğrenme”, bazıları tarafından ise “bireyler tarafından kontrol edilen öğrenme projeleri” şeklinde açıklanmıştır. Genel anlamda ise, infomal öğrenme, içerisinde uzmanlar ve eğitimciler barındıran ve bu kişiler sayesinde bireylerin motivasyonunu sağlayarak, olaylar ve durumlar (özellikle problemler) karşısında düşünmeye sevk eden sivil toplum örgütleri, gençlik kulüpleri, halk eğitim merkezleri, enstitüler vb. gibi organizasyonlar sayesinde gerçekleşen öğrenme, şeklinde tanımlanmıştır. Buradaki uzmanlardan kasıt yalnızca profesyonel manada diploma sahibi olan kişileri değil, ilgili konu hakkında bilgisi olan herkesi yani anne, baba, dede, arkadaşlar, komşular gibi kişileri ifade etmektedir. İnfomal öğrenmenin amacı bireylerin gelişimine katkı sunarak, sorunsuz bir toplum ve refah bir ortam meydana getirmektir (Türkmen, 2010, 47). Bu tanımlamaya göre aslında birey her an infomal öğrenme içerisinde.

İnfomal öğrenme, amaçlı ve planlı değil, gelişigüze'dir. Hayatın içinde kendiliğinden meydana gelen bir süreçtir. Birey karşı karşıya kaldığı olay ve içinde bulunduğu grubun üyeleriyle iletişim kurdukça fark etmeden yeni şeyler öğrenir. Gençler arkadaşlarıyla kurdukları grup içerisinde, çocuklar arkadaşlarıyla oyun oynarken birbiriyle etkileşim kurarken iş birliğini, yardımlaşmayı, grubun değerlerini benimsemeyi, dayanışmayı, kurallara uymayı öğrenirler ve sosyalleşirler. Bu çeşit öğrenmeler ailede, işte, okulda, sokakta, televizyon izlerken kısaca yaşam içinde kendi kendine meydana gelir. İnfomal öğrenme sürecinde insanlar zararlı ve istenmeyen davranışları da kazanırlar. Sigara içmek, kopya çekmek bunlara verilebilecek birer örnektir. İnfomal öğrenme sürecinde gözlem ve taklit, iki etkili öğrenme yöntemidir. Çok küçük ve ilkel toplumlarda eğitim tümüyle "infomal" yollarla yapılır. Köyde yaşayan bir çocuk tarıma ilişkin becerileri günlük hayat içerisinde kendinden büyükleri gözlemleyip taklit ederek ve yaparak yaşayarak öğrenir. Ders anlatırken sadece matematik, Türkçe, fizik vb. öğrettiğini zanneden eğitimciler de fark etmeden kendi değerlerini, düşünüş biçimlerini ve davranışlarını öğrencilerine öğretebilirler (Fidan, 2012, 5).

2.5.3. Yaygın Eğitim

Örgün eğitimin dışında kalan eğitim faaliyetleri geçmişten günümüze kadar farklı şekillerde adlandırılmıştır. Yetişkin eğitimi, yaygın eğitim, okul dışı eğitim, halk eğitimi ve yaşam boyu öğrenme gibi kavramlar, zaman zaman aynı veya farklı manalarda tanımlanmış ve kullanılmıştır (Arslan,1991). Yaygın eğitim, birçok araştırmacı ve kuruluş tarafından değişik şekillerde tanımlanmıştır.

Avrupa Yetişkin Eğitimi Terimleri Sözlüğünde yaygın eğitim; bireylerin, kişisel gelişimlerini artırmak, bilgi ve bilinç seviyelerini yükseltmek, sosyal ilişkilerini geliştirmek, kendi düşünce ve anlayışlarını toplum içerisinde farklı insanların görüşleri karşısında sınamak, kendini ifade edebilme becerisini ve vasfını geliştirmek gibi amaçlarla, hiçbir zorunluluk olmadan kendi istekleriyle katıldıkları planlı eğitim faaliyetleri şeklinde açıklanmaktadır (EAEA, 1999).

Yaygın eğitimin uygulamaya konmasında başlangıç aşamasını toplumun istek ve ihtiyaçları oluşturmaktadır. Bu nedenle yaygın eğitimin, okul dışındaki hedef kitlesini oluşturan bireyler; yaşı, cinsiyeti, eğitim seviyesi, öğrenme isteği gibi birçok özelliği ile birbirinden farklılık gösteren bireylerdir. Yaygın eğitim, toplumda yaşanan değişmelerin beraberinde getirdiği yeni durumlara karşı uyum güçlüklerini gidermek ve insanları sürekli olarak yenileyerek örgün eğitimdeki eksiklerini gidermek bakımında önem arz etmektedir. Bununla beraber farklı sebeplerle örgün eğitim hizmetinden yararlanamayan bireyler de yaygın eğitim etkinliklerine katılarak bilgi, beceri ve tutum açısından eksiklerini giderebilirler (Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, 2013).

Bu noktada hayat boyu öğrenmenin ilkelerini de incelemekte yarar vardır. Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliğinde (2018) hayat boyu öğrenmenin ilkeleri şu şekilde sıralanmıştır:

a) Herkese açıklık	f) Gönüllülük
b) İhtiyaca uygunluk	g) Her yerde eğitim
c) Süreklilik	ğ) Hayat boyu öğrenme
ç) Geçerlilik	h) Bilimsellik ve bütünlük
d) Planlılık	ı) İş birliği ve eş güdüm
e) Yenilik ve gelişmeye açıklık	

Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliğine (2018) göre Türkiye’de hizmet veren Hayat Boyu Öğrenme Kurumları ise şunlardır.

a) Olgunlaşma Enstitüleri: Geleneksel sanatlarımızı ve kültürel değerlerimizi araştıran, özünü bozmadan geliştirilmesini sağlayan, arşivleyen, gelecek nesillere aktarılmasına öncülük eden, yurt içinde ve yurt dışında tanıtan, bünyesinde pazarlama, araştırma, tanıtım ve tasarım gibi çeşitli birimler bulundurabilen, yatay ve dikey geçişlere imkân sağlayacak denklik programları ile çeşitli kurs programları uygulayarak belge almaya hak kazandıran, sanatsal ağırlıklı üretim ve eğitim faaliyetlerini beraber devam ettiren, hayat boyu öğrenme kurumlarıdır.

b) Açık Öğretim Okulları: Bilgisayar teknolojilerini kullanarak uzaktan eğitim imkânı sağlayan, çeşitli sertifika ve kurs programları eğitimini veren hayat boyu öğrenme kurumlarıdır. Aşağıda Türkiye’de hizmet veren Açık Öğretim Okulları belirtilmiştir.

- Açık Öğretim Ortaokulu,
- Açık Öğretim Lisesi,
- Açık Öğretim İmam Hatip Lisesi,
- Mesleki Açık Öğretim Lisesi,
- Mesleki Ve Teknik Açık Öğretim Lisesi

c) Halk eğitimi merkezi: Türkiye’ de hayat boyu öğrenme çerçevesinde çeşitli kurs ve eğitici faaliyetler düzenleyen kurumlardır. Halk eğitimi merkezleri ile ilgili ayrıntılı bilgilere aşağıda yer verilmiştir.

2.6. Halk Eğitim Merkezleri

İnsan hayatında çok önemli bir yeri bulunan eğitimin en önemli öğelerinden biri olan yetişkin eğitimi; halk eğitimi, yaygın eğitim, temel eğitim, popüler eğitim, toplum eğitimi, sosyal eğitim, kitle eğitimi, sürekli eğitim gibi değişik kavramlar üzerinden açıklanmaya çalışılmıştır. Türkiye’ de yaygın eğitim ve halk eğitimi kavramları yetişkin eğitimi kavramının yerine daha fazla kullanılmaktadır (Kaya, 2015, 8).

Türkiye’de halk eğitimi uygulamalarının başlama noktası toplumun istek ve ihtiyaçlarıdır. Bu nedenle yaygın eğitim, örgün eğitim dışında bulunan bireylere, kendi istekleri ile katılacakları programlar şeklinde sürekli olarak verilmeye çalışılmaktadır (Yıldırım, 2009).

Halk eğitimine ilişkin tanımlamalara bakıldığında, Tekin (1991, 36) halk eğitimini, zorunlu öğrenim çağı dışına çıkan ve asıl işi artık okula gitmek olmayan bireylerin, yaşamlarının herhangi bir döneminde duyacakları öğrenme ihtiyaç veya ilgilerine cevap vermek için özellikle düzenlenmekte olan faaliyet ya da programları kapsayan eğitim alanı şeklinde tanımlamıştır. Tanır (2006, 7) ise halk eğitimini, toplumu ve bireyleri ekonomik ve sosyal açıdan dinamik duruma getirmek amacıyla, onları insani ve milli değerlerle donatan ve onlara belli programlar çerçevesinde sunulan bir eğitim faaliyetidir şeklinde tanımlamıştır.

Halk eğitimi konusuna kalkınma planlarında da yer verildiği görülmektedir. Örneğin III. Beş Yıllık Kalkınma Planında Halk Eğitiminin; örgün eğitimini bitirmiş veya örgün eğitimin herhangi bir aşamasından çıkmış ve bu sisteme hiç dahil olmamış bireylerin temel eğitim, mesleki bilgi ve beceri kazanmalarını veya yeteneklerini geliştirmelerini sağlamak amacıyla verilen kısa süreli eğitimi kapsadığı ifade edilmiştir (DPT, 1973).

Halk eğitimi bazılarına göre, yetişkin bireylere okuma-yazma ile temel matematik ve vatandaşlık konularında bilgiler kazandırmak gayesiyle yapılan eğitim faaliyetleridir. Bazılarına göre kadınlara el sanatları veya el becerileri kazandırmak gayesiyle yapılan kurs faaliyetleridir. Bazılarına göre ise kitle iletişim araçları vasıtasıyla vatandaşlara farklı konularda bilgi vermek amacıyla yapılan faaliyetlerdir. Bununla beraber, "eğitim" ile okullarda verilen örgün eğitimin okulda öğrenilen ya da öğretilenlerle sınırlandırılmaması gerektiği; bireyin "beşikten mezara kadar" bir öğrenme süreci içinde olduğu; bu sebeple de eğitim faaliyetlerinin bu bakış açısıyla planlanması gerektiği giderek kabul görmektedir (Darkenwald, Merriam, 1982, Akt; Şeker, 2010, 8).

Ülkemizde yaygın eğitim kurumları arasında yer alan Halk Eğitim Merkezleri, Türk Milli Eğitimi'nin genel amaçları ile yaygın eğitimin amaç ve işlevlerini gerçekleştirmek amacıyla il, ilçe, bucak ve köylerde olmak üzere, mesleki ve genel bilgi kursları ile sosyal ve kültürel kurslar veren kurumlardır. Yaygın eğitimin sunduğu hizmetlerden yararlanabilmek için belirli bir yaş ve eğitim seviyesinde bulunma şartı yoktur. Fakat kurs programının özelliğine göre bireylerin yaşına ve eğitim düzeyine bakılmaktadır. Bir ilin farklı ilçe, belde veya köylerinde aynı isim altında farklı dönemlerde belli yaş aralığı ve eğitim seviyesindeki bireyler için ayrı ayrı kurslar düzenlenmektedir. Aynı kurs adıyla eğitim durumu ve yaş gruplarına göre ayrı ayrı farklı yer ve zamanlarda düzenlenen bu kurslarda, aynı amaca yönelik olması ve aynı program türünün uygulanması sebebiyle yaş grupları ve eğitim seviyelerine bakılmadan kurs türü bakımından aynı grupta değerlendirilmektedir. Bunun doğal neticesi olarak da her kursta her eğitim seviyesinden ve her yaştan kursiyere rastlamak mümkündür. Halk eğitim merkezi müdürlükleri çeşitli faaliyetlerini il, ilçe, bucak ve köylerde, eğitim odalarında, kamu ve özel kuruluşlara ait işyerlerinde gecekondü bölgelerinde, eğitim için hazırlanan yerlerde, ceza ve ıslahevlerinde, okullarda, rehabilitasyon gerektiren hastanelerde ve ihtiyaç hissedilen diğer yerlerde de devam ettirirler (TÜİK, 2014).

Türkiye' de yaygın eğitim hizmeti veren kurumlar arasında Halk Eğitim Merkezlerinin yerini görmek açısından TÜİK (2015) tarafından açıklanan yaygın eğitim istatistiklerinin yer aldığı aşağıdaki tabloyu incelemekte yarar vardır.

Tablo 1 Yaygın eğitim kurum ve kursiyer sayıları

Kurum/Merkez Türü	Kurum	Kursiyer			Derslik
		Erkek	Kadın	Toplam	
Halk Eğitim Merkezleri	987	3 174 840	3160 044	6 334 884	5 908
Resmi	1 636	3 417 576	3249 588	6 667 164	9 063
Özel	12 103	2 034 688	1206 434	3 241 122	94 746
Yaygın Eğitim Toplamı	13 739	5 452 264	4456 022	9 908 286	103 809

Kaynak: TÜİK (2015). Yaygın Eğitim İstatistikleri Raporu

Tablo 1 incelendiğinde ülke genelinde yaygın eğitim hizmeti veren toplam 1636 resmi kurumdan, 987 tanesinin Halk Eğitim Merkezi olduğu görülmektedir. Yaygın eğitim hizmeti alan toplam 9.908.286 kursiyerden, 6.334.884 kursiyerin Halk Eğitim Merkezlerinde eğitim gördüğü görülmektedir. Bu tablodan yaygın eğitim hizmeti veren resmi ve özel kurumlar arasında Halk Eğitim Merkezlerinin oldukça önemli bir yere sahip olduğu görülmektedir. Ülkemizde Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğüne bağlı olarak faaliyetlerini sürdüren Halk Eğitim Merkezlerinde, okuma yazmadan fotoğrafçılığa, yabancı dillerden arıcılığa kadar birçok alanda mesleki ve teknik ile genel kurslar verilmektedir.

TÜİK (2017) tarafından açıklanan bir diğer istatistikte ise bireylerin ayrıntılı nedenlere göre yaygın eğitime katılım nedenleri verilmiştir. Tablo 2 incelendiğinde bireylerin yaygın eğitime katılım nedenleri şu şekilde gösterilmiştir.

Tablo 2 Cinsiyet, yaş grubu ve ayrıntılı nedenlere göre yaygın eğitime katılım

	2016								%
	Cinsiyet			Yaş Grubu					
	Kadın	Erkek	Toplam	18-24	25-34	35-54	55-64	65+	
İşini daha iyi yapmak	50,2	69,8	61,9	46,2	66,5	68,1	41,4	25,3	
İşini kaybetme ihtimalinin azalması	13,7	22,4	18,9	11,9	23,4	19,8	9,0	3,8	
Bir iş bulma ihtimalinin artması	17,4	15,6	16,3	30,8	17,2	10,5	4,6	0,8	
Kendi işini kurmak	9,1	7,2	8,0	14,1	6,7	6,7	5,1	1,3	
Katılmaya mecbur olmak	37,7	58,1	49,9	30,7	55,0	57,7	27,0	1,8	
Günlük hayatta gerekli bilgi ve becerileri kazanmak	52,7	47,8	49,8	47,1	45,5	53,4	58,4	60,5	
İlgisini çeken bir konu hakkında bilgi edinmek	54,3	42,2	47,1	50,1	44,6	45,6	62,4	72,1	
Sertifika almak	39,7	43,7	42,1	36,5	45,3	43,6	31,2	19,2	
Yeni insanlarla tanışmak/eğlence	17,6	11,8	14,1	18,0	13,2	11,8	21,9	35,3	
Sağlıkla ilgili nedenlerle	7,9	8,7	8,4	5,6	6,8	11,3	5,9	2,7	
Gönüllü işlerde daha verimli olabilmek	15,5	13,2	14,1	11,6	13,8	14,9	19,5	17,1	
Kariyer hedefini geliştirmek	41,2	40,0	40,5	56,2	43,6	33,3	20,3	16,3	
İşyerindeki organizasyonel veya teknolojik yapıdaki değişiklikler	17,8	32,0	26,3	12,1	28,7	32,0	19,9	0,8	
Diğer	1,8	0,6	1,1	2,4	0,3	0,9	2,7	6,0	

Kaynak: TÜİK (2017). Yetişkin eğitimi

Tablo 2 incelendiğinde bireylerin en çok % 61,9' unun işini daha iyi yapmak için yaygın eğitime katıldığı görülmektedir. Kadınların % 54,3' ü ilgisini çeken bir konu hakkında bilgi edinmek için, erkeklerin ise % 69,8 ' i işini daha iyi yapmak için yaygın eğitime katılmaktadır. Yaş gruplarına göre yaygın eğitime katılım durumlarına bakıldığında, 18-24 yaş arası bireylerin en çok (% 56,2) kariyer hedefini geliştirmek, 25-34 yaş arası bireylerin en çok (% 66,5) işini daha iyi yapmak, 35-54 yaş arası bireylerin en çok (% 68,1) işini daha iyi yapmak, 55-64 yaş arası bireylerin en çok (% 62,4) ilgisini çeken bir konu hakkında bilgi edinmek, 65 yaş ve üstü bireylerinde yine en çok (% 72,1) ilgisini çeken bir konu hakkında bilgi edinmek için yaygın eğitime katıldıkları görülmektedir. Yaygın eğitime katılım oranlarının en az olduğu nedenlerin kendi işini kurmak, sağlıkla ilgili nedenler ve diğer nedenler olduğu görülmektedir.

2.6.1. Halk Eğitim Merkezlerinin Tarihsel Gelişimi

Türk Devletlerinde halk eğitimi faaliyetlerinin bilinçli bir şekilde gerçekleştirilmesi Selçuklu ve Osmanlı Türklerinde görülmektedir. Selçukluların ve Osmanlıların yükselme dönemlerinde halk eğitimi faaliyetleri, teşkilat ve sistem olarak en iyi düzeyine ulaşmıştır. Anadolu ve Trakya'nın Türkleşmesi toplumsal yapının oluşması ve devlet yönetiminin yerleşmesi ancak bu sayede mümkün olmuştur. Bu devletlerin gerileme döneminde ise, halk eğitimi toplum üzerindeki etkisini kaybetmiş, ilgili kuruluşlar bozulmuş ve teşkilat dağılmıştır. Bunun neticesinde; devletin sosyal, kültürel ve idari yapısı sarsılmış ve bu durum yıkılmayı hızlandıran bir etken olarak ortaya çıkmıştır. Ancak cumhuriyetten itibaren eğitim hizmetleri, özellikle de halk eğitimi yeniden ele alınarak düzenlenmiş ve günümüzdeki haline kavuşmuştur (Yıldız ve Uysal, 2009).

Bu bağlamda Halk eğitimin tarihsel gelişimi, cumhuriyet öncesi dönem ve cumhuriyet dönemi şeklinde ele alınarak iki bölümde incelenmiştir.

2.6.1.1. Cumhuriyet Öncesi Dönemde Halk Eğitimi

Medreseler

Medreseler, dini temele dayalı olarak ilköğretimden yükseköğretime kadar kademeli olarak eğitim yapılan örgün eğitim kurumları durumundaydı. Buralarda Selçuklu döneminden itibaren toplumun ihtiyacı olan din bilgini (ulema), imam, öğretmen, kadı, doktor ve matematikçi yetiştirilirdi. Dini bilgilerle birlikte; tıp, dilbilgisi, mantık, matematik, metafizik, astronomi ve diğer alanlar ders programlarında yer bulmuştur. Medreseler örgün eğitim hizmeti ile birlikte, kendilerine bağlı olan hastaneler, kitaplıklar,

bakımevleri vasıtasıyla halka da hizmet veren birer eğitim ve yardım kurumu görevi üslenmiştir (Kaya, 2010).

Ahilik

Ahi EVRAN tarafından 13.yy'da Kırşehir'de kurulmuş olan ahilik teşkilatında, iş haricinde belirlenen yerlerde ahi, muallim, pir olarak adlandırılan öğreticiler tarafından okuma-yazma, şiir, temizlik, din, Kur'an-ı Kerim öğretimi, ocağın gelenekleri, sofi kıssaları gibi konularda halkı eğitici faaliyetler yapılırdı. İş esnasında yapılan eğitimlerde iş ahlakı, meslek düzeni, diğer kişilerin de kazanmalarını isteme gibi konularda çırak, kalfa ve ustalar yetiştirilirdi (Akyüz, 2008).

Loncalar

Esnaflar arasında dayanışma ve birlik sağlamaya çalışan loncalar, 18. yy' dan itibaren Ahilik teşkilatının yerini almıştır. Loncalar, ticari ahlakı koruyan, çırak, kalfa, usta gibi elemanları yetiştirerek onları işyeri sahibi yapan bir eğitim kuruluşu görünümü de almıştır (Kaya, 2010).

Ordu

Osmanlı Devletinin gelişme döneminde Hıristiyan çocukları devşirilerek, "Acemi Kışlalarında" Türk ve İslam adetlerine uygun şekilde yetiştiriliyordu. Hıristiyan esirler de bu şekilde bir eğitime tabi tutuluyordu. Devşirme ve esirler içinde gerçek anlamda yetenekli olanlar "Enderun" okuluna alınırlardı. Orduda uygulanan bu anlayış, Anadolu ve Trakya'nın Türkleşmesini amaçlayan başarılı bir halk eğitimi hareketiydi (Yıldız ve Uysal, 2009).

2.6.1.2. Cumhuriyet Döneminde Halk Eğitimi

Cumhuriyet dönemi yetişkin eğitimi uygulamaları Duman (2007) tarafından genel olarak dört döneme ayrılarak ele alınmıştır.

Bunlar:

- a) Hizmet kurumları üretme arayışları (1923-1950)
- b) Örgütlenme arayışları (1950-1960)
- c) Gelişme arayışları (1960-1973)
- d) Bütünleşme arayışları (1973-1990)

Cumhuriyet döneminde halk eğitimi konusunda tarihsel süreç gelişimi şu şekilde özetlenebilir (Celep, 2003):

Halk Eğitimi Şubesi (1926)

Cumhuriyet döneminde ilk halk eğitim birimi 1926'da "Halk Terbiyesi Şubesi" ismiyle İlköğretim Genel Müdürlüğünde, Talim ve Terbiye Dairesine bağlı olarak

kurulmuştur. “Halk Terbiyesi Şubesi” daha sonra kapatılmış, fakat 1952’de Yükseköğretim Genel Müdürlüğüne bağlanmıştır. Akabinde yeniden İlköğretim Genel Müdürlüğü birimi olarak hizmet vermiştir. 1960 senesinde ise genel müdürlük şekline getirilmiştir.

Halk Derslikleri (1927)

Halk Derslikleri ve Halk Konferansları için 1927’de bir yönetmelik çıkarılmıştır. Çıkarılan bu yönetmelik, çeşitli nedenlerle hiç okuma imkânı olmamış veya istediği öğretim kademesine ulaşamamış olan kişileri, bir Cumhuriyet vatandaşının sahip olması gereken temel vatandaşlık bilgilerini kazandırmak, milli bilinç ve kültürü kuvvetlendirmek vazifesini bu dersliklere veriyordu.

Millet Mektepleri (1927)

Atatürk’ün önderliğinde 1928 senesinde Latin Alfabesi kabul edilerek Millet Mektepleri açılmıştır. Bu konuyla ilgili çıkarılan yönetmelikte; köylerde 12-45, kentlerde 16-45 yaşları arasında olan tüm bireylerin okuma yazma belgesi sahibi olması zorunlu hale getirilmiştir. Okullarda kurslar düzenlenmiş; okulu bulunmayan yerleşim yerlerine gezici millet mektepleri gönderilmiştir. Bu okullarda A ve B şeklinde iki farklı derslik bulunmaktadır. A’daki dersliklerde okuma, yazma; B’deki dersliklerde ise; sağlık bilgileri, hesap, kompozisyon ve vatandaşlık eğitimi verilmiştir. 1928–1949 döneminde yaklaşık 2 milyon kişi bu dersliklerde eğitim görmüştür.

Halk Okuma Odaları (1930)

1930 yılında vatandaşların okuma alışkanlığı kazanmaları ve öğrendiklerini unutmamaları amacıyla Halk Okuma Odaları açılmıştır. Önceleri buralardan sadece Millet Mekteplerine gitme imkânı olmayanların faydalanmaları öngörülmüş ancak sonradan herkese açılmıştır.

Halkevleri ve Halk Odaları (1932)

Halkevleri, halk dershaneleri; tarih, spor, kitaplıklar, yayım, dil ve yazım, sosyal yardım, köycülük, müzik ve güzel sanatlar alanlarında faaliyette bulunmuşlardır. 2287 sayılı Milli Eğitim Bakanlığı Merkez Örgütü ve Görevleri ile ilgili Kanunun 1933 senesinde yürürlüğe girmesiyle, Halkevlerinin sürdürdüğü faaliyetler İlköğretim Genel Müdürlüğüne bırakılmıştır.

Köy Eğitmen Kursları (1936) ve Köy Enstitüleri(1942)

Köy eğitmen ve öğretmenlerine okullardaki görevlerine ilave olarak, vatandaşları eğitme vazifesi de verilmiştir. Köy kökenli liderlerin öncülüğüyle köyü kalkındırmayı amaçlayan Köy Enstitüleri, halk eğitimi konusunda da etkili olmuşlardır. Öğretmenler, köyde yaşayan vatandaşların mutlu olmalarını sağlamakla vazifelendirilmiştir. Köylülerin

bir araya gelerek ortak tarım makineleri almalarına, her türlü kooperatifi kurarak işletmelerine öncülük etmeleri düşünülmüştür. Öğretmenler, yalnızca okul içindeki faaliyetlerle kısıtlanmamış, tersine çevreye ve yetişkin bireylere de yönelmekle vazifelendirilmiştir. Köy Enstitülerinde yetişmiş öğretmenler, köylerde halk eğitimi ve toplumun kalkınması konusunda önemli çalışmalar yapmışlardır.

Halk eğitimi faaliyetlerinin düzenli bir hale getirilmesi 1960' da Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı olarak Halk Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün kurulmasıyla sağlanmıştır. 1964 yılında bu genel müdürlük Köy İşleri Bakanlığı'na bağlanmıştır. 1967' de Milli Eğitim Bakanlığı'na geri verilmiş ve Kültür Müsteşarlığı bünyesine dahil edilmiştir. Halk Eğitimi Genel Müdürlüğü 1971 senesinde Milli Eğitim Baş Müsteşarlığına bağlanmıştır. Halk Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün örgütsel yapısında yapılmış olan değişiklik sebebiyle 1977 yılında Mesleki ve Teknik Eğitim Öğretim Müsteşarlığına bağlı Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü adıyla yeniden düzenlemiştir. Daha sonra ise 1983' de iki genel müdürlüğün birleşmesi ile Çıracılık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü adıyla faaliyetlerini sürdürmüştür (Celep, 2003).

Yaşam boyu öğrenme yaklaşımı, AB ülkelerinin eğitim sistemlerinde ve AB Komisyonu raporlarının eğitimle ilgili bölümlerinde önemli bir yer tutmaktadır. AB' ye aday ülke statüsünde bulunan ülkemizde de yaşam boyu öğrenme yaklaşımına verilen önem her geçen gün artmaktadır. Bu bağlamda ülkemizde 06/04/2011 tarihli ve 6223 sayılı Kanunu'nun verdiği yetkiyle, Bakanlar Kurulunca 25/8/2011 tarihinde bakanlık bünyesinde Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü'nün kurulması kararlaştırılmıştır. Hali hazırda 81 il ve irili ufaklı birçok ilçede vatandaşlara yaygın eğitim hizmeti veren 987 Halk Merkezleri Müdürlüğü, 2011 yılından itibaren Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğüne bağlı olarak çalışmalarını devam ettirmektedir.

2.6.2. Halk Eğitiminin Amaç ve Görevleri

2010 yılında yayımlanan ve 27587 sayılı Resmi Gazete ile yürürlüğü giren Milli Eğitim Bakanlığı Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliğine göre, yaygın eğitimin amaç ve görevleri şu şekilde sıralanmıştır.

“Yaygın eğitim faaliyetleri, Anayasa, Türk millî eğitiminin genel amaç ve temel ilkeleri ile Atatürk ilke ve inkılâpları doğrultusunda evrensel hukuka, demokrasi ve insan haklarına uygun ve bir bütünlük içinde yerine getirilmesi için planlı kalkınma hedefleri kapsamında toplumun özellikleri ve ihtiyaçlarına göre:

a) Bireylerin millî bütünleşme ve bireysel gelişimini güçlendirici, yurttaşlık hak ve ödevlerini bilinçli olarak yapmalarını sağlayıcı, demokrasi kültürünü, düşünce, kişilik ve yeteneklerini geliştirici biçimde eğitim çalışmaları yapmak,

b) Bilmeyenlere okuma-yazma öğretmek, bilenlere eksik eğitimlerini tamamlamaları için sürekli eğitim imkânları hazırlamak,

c) Millî kültür değerlerinin korunmasına, dünya kültürüne açık olarak geliştirilmesine ve yaygınlaştırılmasına yardımcı olmak,

ç) Türkçenin doğru, güzel, etkili ve kurallarına uygun olarak öğretilmesi, kullanılması ve yaygınlaştırılması yönünde yurt içi ve ikili anlaşmalar çerçevesinde yurt dışı için öğretim programları hazırlamak ve uygulanmasını sağlamak,

d) Yöresel özellik ve ihtiyaçlara göre eğitim, öğretim, üretim, istihdam ve pazarlamaya yönelik çalışmalar ile nitelikli iş gücünün yetiştirilmesinde meslekî ve teknik içerikli eğitim çalışmaları yaptırmak,

e) Toplumda sevgi, hoşgörü, diyalog, iş birliği, farklılıklara saygı, yardımlaşma ve birikimleri paylaşma kültürünün gelişmesini sağlamak,

f) Sağlık kuruluşları ve alan uzmanları ile iş birliği yapılarak halk sağlığının korunması, aile planlaması, sağlıklı beslenme ve barınma, iyi bir üretici ve bilinçli bir tüketici olma niteliğini kazandırıcı çalışmalar yaptırmak,

g) Hayat boyu öğrenme anlayışıyla bireylerin; bilimsel, girişimci, teknolojik, iktisadi, sosyal, kültürel gelişmelerini ve serbest zamanlarını en iyi şekilde değerlendirme ve kullanma alışkanlıkları kazandırmak, yeteneklerini geliştirme imkânını sağlamak,

ğ) Özel eğitim gerektiren bireylere, gelişim özelliklerine göre, bireysel yeterlilikleri doğrultusunda okuma-yazma öğretmek, bilgi ve beceri kazanmalarını sağlamak,

h) Aile eğitimi programları ile Türk aile yapısını güçlendirerek toplumsal yapının korunmasını sağlamak ve bu amaçla sürekli eğitim imkânları hazırlamak,

ı) Göç edenlerin yeni ortamlarına uyum sağlamalarına yönelik eğitim çalışmaları yaptırmak,

i) Yaşlı bireylerin sosyal ve ekonomik hayata etkin olarak katılımları için eğitim çalışmaları yapmak amacıyla düzenlenir ” (MEB, 2010).

Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği yerine 11 Nisan 2018 tarihinde yayımlanan ve 30388 sayılı Resmi Gazete ile yürürlüğü giren Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliğinde ise Hayat Boyu Öğrenme Kurumlarının görevlerinden bazıları şu şekilde ifade edilmiştir:

- a) Kurs ve kurs dışı faaliyetler,
- b) Belge, denklik ve önceki öğrenmelerin tanınması işlemleri,
- c) Tasarım, üretim ve pazarlama faaliyetleri,
- d) Her türlü yarışma, fuar, sergi, sempozyum, panel, proje, iş birliği belgesi, sanatsal, sosyal, kültürel ve benzeri etkinlikler düzenleme, katılım sağlama, temsil etme ile yayın hazırlama faaliyetleri gerçekleştirilmektedir (MEB, 2018).

OECD' nin yayınladığı raporda ise; halk eğitimin amaçları ulusal ve yerel amaçlar olmak üzere iki gruba ayrıldığı görülmektedir.

Ulusal amaçlar; toplumda bilimsel, teknolojik, ekonomik, kültürel ve siyasal değişimler neticesinde bireylere, yeni bilgi ve beceriler edindirme amacına dayanmaktadır. Ulusal amaçlar alt amaçlar şeklinde şöyle ifade edilmektedir (Celep, 2003):

- Kişilere, mesleki anlamda bilgi ve beceriler kazandırmak,
- Bireylerde sosyalleşmeyi ve üreticiliği sağlayacak davranış değişiklikleri meydana getirmek,
- Eğitimde fırsat eşitliğine katkı sağlamak,
- Toplumdaki okuma-yazma oranını yükseltmek,
- Bireylerin karşı karşıya kaldıkları problemleri çözmelerine yardımcı olacak ortam oluşturmak.

Yerel amaçlar ise; bölge insanların, kendi problemlerini çözmelerine imkân tanımak ve buldukları ortamda hayatlarını devam ettirmelerini kolaylaştırmaktır.

2.6.3. Halk Eğitim Merkezlerinin Faaliyetleri

Halk eğitimi merkezleri; vatandaşların boş vakitlerini olumlu faaliyetlerle değerlendirerek onların gelirlerini arttırmayı sağlayan, halka mesleki ve sosyal-kültürel açıdan bilgi, beceri kazandıran birer yaygın eğitim kurumu olarak etkinliklerini sürdürmektedir (Yıldırım, 1996, 65).

Türkiye'de farklı il ve ilçelerde bulunan Halk Eğitim Merkezlerinde birbirinden farklı birçok kurs düzenlenmektedir. Araştırmamızın evrenini temsil eden Bartın Halk Eğitim Merkezinde 2018-2019 eğitim öğretim yılının II. döneminde açılması planlanan kurslar aşağıdaki tabloda sunulmuştur.

Tablo 3 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılı'nın II. Döneminde Bartın Halk Eğitim Merkezinde Açılması Planlanan Kurslar Listesi

BARTIN MERKEZ HALK EĞİTİMİ MERKEZİ VE AKŞAM SANAT OKULU
2018-2019 EĞİTİM ÖĞRETİM YILI

2. DÖNEM KURUMUMUZDA AÇILMASI PLANLANAN KURLARIMIZ

MESLEKİ TEKNİK EĞİTİM ALANIDAKİ KURLAR		SOSYAL, KÜLTÜREL VE OKUMA YAZMA ALANLARINDAKİ KURLARIMIZ	
AŞÇI ÇIRAĞI	178 SAAT	BAĞLAMA EĞİTİMİ	180-300 SAAT
PASTA ÇIRAĞI	124 SAAT	GİTAR	240 SAAT
SERVİS GÖREVLİSİ	288 SAAT	DİKSİYON	40 SAAT
ARICILIK	72 SAAT	FOTOĞRAFÇILIK	96 SAAT
BİLGİSAYAR DESTEKLİ REKLAM VE TASARIM	185 SAAT	İLK YARDIM	18 SAAT
BİLGİSAYAR İŞLETMENLİĞİ	163 SAAT	İŞARET DİLİ	120 SAAT
BİLGİSAYAR WEB TASARIMI	264 SAAT	İŞARET DİLİ EĞİTİCİLİĞİ (İDARE İLE GÖRÜŞÜNÜZ)	200 SAAT
BİLGİSAYAR STANDART TÜRK KLAVYESİ- HIZLI KLAVYE	180	KORO (TÜRK HALK MÜZİĞİ)	252 SAAT
BİLGİSAYARLI MUHASEBE	559 SAAT	OKUMA YAZMA 1. KADEME VE 2. KADEME	120-180 SAAT
EMLAK	120 SAAT	İNGİLİZCE A1(H.İÇİ/ H.SONU FORMDA BELİRTİNİZ)	120 SAAT
FİLOGRAFİ	120 SAAT	İNGİLİZCE A2(H.İÇİ/ H.SONU FORMDA BELİRTİNİZ)	160 SAAT
İĞNE OYASI	128 SAAT	İNGİLİZCE B1(H.İÇİ HERGÜN AKŞAM)	320 SAAT
HÜYEN EĞİTİMİ	8 SAAT	ALMANCA A1(H.İÇİ/H.SONU FORMDA BELİRTİNİZ)	120 SAAT
KALORİFER ATEŞÇİSİ (DOĞAL GAZ)	48 SAAT	ALMANCA A2(HAFTAİÇİ AKŞAM)	160 SAAT
KALORİFER ATEŞÇİSİ(KATI YAKITLI)	48 SAAT	KURAN'I KERİM	64 SAAT
KUAFÖR (BOYAMA TEKNİKLERİ)	327 SAAT	ARAPÇA A1	136 SAAT
KUAFÖR (SAÇA GEÇİCİ ŞEKİL VERME)	357 SAAT	TOPLULUK ÖNÜNDE KONUŞMA GELİŞTİRME VE UYUM	74 SAAT
KUAFÖR(SAÇ BAKIMI VE YAPIMI)	717SAAT	OSMANLICA KURLARI(FORMDA SEVİYİYİ BELİRTİNİZ)	
TEL KIRMA	143SAAT	PIANO(ÇOCUKLAR İÇİN)	232 SAAT
TEL SARMA	183 SAAT	KEMAN	
EV VE KURUM TEMİZLİĞİ	233SAAT	RUSÇA	
GAZ YAKICI CİHAZLAR BAKIM VE ONARIMCISI	416 SAAT		
GELENEKSEL TÜRK NAKIŞLARI	361 SAAT		
HASTA VE YAŞLI HİZMETLERİ ALANI ÖZ BAKIMA DESTEK ELEMANI EĞİTİMİ (LİSE MEZUNU OLANLAR)	305 SAAT		
HASTA VE YAŞLI HİZMETLERİ ALANI HASTA VE YAŞLI ÖZ BAKIMINA DESTEK OLACAKLARIN EĞİTİMİ	160 SAAT		
EGSOZ EMİSYON GÖREVLİSİ	8 SAAT		

Kaynak: Bartın Halk Eğitim Merkezi (2019).

Tablo 3'de görüldüğü gibi 2018-2019 Eğitim Öğretim yılında Bartın Halk Eğitim Merkezinde diksiyondan yabancı dillere, resimden kaloriferçiliğe kadar farklı kesimlere hitap edebilecek birçok kurs programı açılması planlanmaktadır. Ülkemizdeki diğer Halk Eğitim Merkezlerinde de bu ve buna benzer birçok kurs düzenlenmektedir.

2.7. İlgili Araştırmalar

Kıran (2008), “Yaşam boyu öğrenmenin Sağlanmasında Halk Eğitimi Merkezlerinin Değerlendirilmesi: Yüreğir Halk Eğitimi Merkezi Örneği” başlıklı yüksek lisans tez çalışmasının amacını, “bilgi toplumu sürecinde yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında halk eğitimi merkezlerinin rolünü ortaya çıkarmak” olarak belirlemiştir.

Araştırma sonucuna göre, Yüreğir Halk Eğitimi Merkezi’ndeki kurslara katılım ve kurs tercihleri cinsiyete, eğitim durumuna ve gelir durumuna göre farklılık göstermektedir. Kurs katılımcıları yetişkin eğitiminin, merkezin fiziksel imkânlarının, Halk Eğitim Merkezindeki eğitim öğretimin genel anlamda iyi olduğu görüşündedir. Yaş ilerledikçe kurs katılımcılarının kurstaki etkinliklerden beklentilerini karşılama oranlarının arttığı görülmektedir. Kursiyerler en faydalı kursun kendi katılım gösterdikleri kurs olduğunu düşünmekte ve farklı yaş gruplarındaki kursiyerlerin bir arada olmasının eğitim öğretimi olumsuz yönde etkilemediği görüşündedirler.

Şahoğlu (2010), tarafından yapılan “Halk Eğitim Merkezlerinde Düzenlenen Kurslara Devam Eden Yetişkinlerin Katılım Amaçları ve Kurslara İlişkin Görüşleri” başlıklı yüksek lisans tez çalışmasında Halk Eğitim Merkezlerindeki kurslara katılan yetişkinlerin kurslara katılma amaçlarını ve amaçlarına ulaşma durumlarını saptamak, yetişkinlerin kurslara ilişkin görüşlerini belirlemek, konu ile ilgili kurum ve kuruluşlara geçerli önerilerde bulunmak amaçlanmıştır.

Araştırma kapsamına alınan yetişkinlerin % 40. 7’ si sertifika almak ve meslek edinmek, % 38. 9’ u yeni bilgiler edinerek kendisini geliştirmek amacıyla kurslara katılmaktadır. Yetişkinlerin % 97. 2’ si kursa katılım amacını gerçekleştirmiştir. Araştırma kapsamına alınan yetişkinlerden farklı konuda başka bir kursa katılmayı düşünenler önde gelmektedir (düşünen: % 70. 4, düşünmeyen: % 29. 6). Farklı konuda başka bir kursa katılmayı düşünmeyen yetişkinler yeterli zamana sahip olamamalarını gerekçe olarak göstermişlerdir (% 87. 5).

Coşkun (2012), tarafından yapılan “Halk Eğitimi Merkezlerinde Açılan Kurslara Katılan Yetişkinlerin Beklentilerinin ve Memnuniyetlerinin Değerlendirilmesi” başlıklı yüksek lisans tez çalışmasının amacı, Halk Eğitimi Merkezlerinde açılan Kurslara Katılan Yetişkinlerin Beklentilerinin ve Memnuniyetlerinin Değerlendirilmesi olarak belirlenmiştir.

Araştırma sonucunda, kursiyerlerden çoğunluğunun bayan, 36 yaş ve üzeri, evli, çocuk sahibi orta gelire sahip, ev hanımı, ilköğretim mezunu, yarıya yakının da daha önce kursa katıldıkları görülmüştür. Kursiyerlerin kursa katılma nedenleri olarak en önemli

buldukları; "günlük yaşamımda değişiklik yapma isteği" ve "bireysel özelliklerimi geliştirmek için" ifadeleri olurken en az önemsedikleri ise, "çevremde daha çok takdir görme isteği" ifadesidir.

Araştırmada kursiyer memnuniyet düzeyinin yüksek olduğu, kursta görev yapan öğretmenlerin yeterli olduğu, merkezin öğretmen ve yöneticileri haricindeki diğer çalışanların işlerini kolaylaştırmaya yardım ettiğini, öğretmen ve yöneticilerin yeterli şekilde çalıştıklarını, Halk eğitim merkezi toplumun sosyal ve kültürel ihtiyaçlarına destek verdiğini, kursların halkın beklentilerine destek verdiğini, kursiyerlerin Halk Eğitimi Merkezlerinin eğitim ve öğretimde yaşanan gelişmeleri izlediğini, aldıkları eğitimin çalışma hayatına katkı sağlayacağını, Halk Eğitim Merkezindeki kurs ve kursiyerler nedeniyle ortaya çıkan sorunlarla idarecilerin ilgilendiği, çevresindekilere ve yakınlarına tavsiye etmeyi düşündüklerini, kurslarda rahatsızlık veren durumların olmadığını, sınavların değerlendirilmesinde adil davranıldığını, bu eğitimin amaçlarını gerçekleştirdiğini, kursiyerlerle ilgili konular hakkında zamanında duyurular yapıldığını, kursta anlatılan konuları kolayca anlayabildiklerini, Halk eğitimi merkezindeki sosyal ve kültürel faaliyetlerin yeterli şekilde yapıldığını, idarecilerin sınıf ziyaretleri yaptığını, varsa eksikliklerin giderilmesiyle ilgili gerekli çalışmalar yapıldığını, Halk eğitimi merkezinde düzenlenen diğer etkinlik ve kurslara katılmak istediklerini, Halk eğitimi merkezinin bekledikleri şekilde eğitim verdiğini, derslerde gerekli olan ders araç gereçlerinin yeterli olduğunu ifade ettikleri görülmüştür.

Günüç ve diğerleri (2012), tarafından yapılan “Yaşam Boyu Öğrenmeyi Etkileyen Faktörler” başlıklı makalede, yaşam boyu öğrenmeyi etkileyen faktörler ve bu faktörler arasındaki ilişkiyi kuramsal bağlamda ortaya koymak amaçlanmıştır. Derleme türündeki bu çalışmada, literatür taraması yöntemi kullanılmıştır. Araştırma neticesinde yaşam boyu öğrenme bileşenlerini meydana getiren yapılar belirlenerek kuramsal bir yapı ortaya konmaya çalışılmıştır. Bu yapı içinde bulunan ve yaşam boyu öğrenmeyi etkileyen tutum, yeterlik, beceri, okuryazarlık, bilgi ve iletişim teknolojileri, kültürel yapı gibi etmenler diğer bileşenlerle ilişkili şekilde şema haline getirilmiştir.

Dolanbay (2014), tarafından yapılan “Hayat Boyu Öğrenme Sürecinde Halk Eğitimi Merkezlerinin Yaşadığı Yönetsel Sorunlar” başlıklı yüksek lisans tez çalışmasında, Avrupa Birliği ülkelerinin hedef olarak belirlediği Hayat Boyu Öğrenme oranlarını yakalama sürecinde Halk Eğitimi Merkezlerinin yaşadığı yönetsel problemlerin ortaya çıkarılması amaçlanmıştır.

Araştırmanın sonucunda Halk Eğitim Merkezindeki yöneticilerin karşılaştıkları sorunların en büyüğü idareci personel eksikliğinden kaynaklanan iş yükünün fazlalığı olduğu görülmüştür. Araştırmada Halk Eğitim Merkezi müdür yardımcılarının çalışma şartları ve özlük hakları konusunda önemli ölçüde memnuniyetsiz oldukları ve buldukları ilk fırsatta başka bir kurum veya okula geçmek istedikleri sonucu ortaya çıkmıştır. Kursiyerlere rehberlik edecek rehber öğretmenin hemen hemen hiçbir merkezde bulunmadığı, kurs denetimlerinin personel sıkıntısı ve iş yükü nedeniyle zaman bulunamadığı için yapılamadığı da çıkan olumsuz sonuçlar arasındadır. Bina, donanım ve güncellenen modüler programlar açısından yöneticiler sorun yaşamamaktadır. Ayrıca hayat boyu öğrenme oranının artırılması konusunda son on yılda önemli bir mesafe kaydedildiği ve bu konuda yakalanan ivmenin artarak devam ettiği araştırmanın sonuçlarındandır.

Kaya (2015), tarafından yapılan “Türkiye’de Halk Eğitimi Merkezleri” başlıklı makalede, Türkiye’de Halk Eğitimi Merkezlerinin kamusal yetişkin eğitimi ve yaşam boyu öğrenme faaliyetlerinin genel bir değerlendirilmesi yapılmak hedeflenmiştir.

Çalışma sonucunda ülkemizde, AB’ de ulaşılan yaşam boyu öğrenme oranına ulaşılamadığı, yetişkin eğitimi için yapılan uygulamalardaki kurs ve kursiyer sayılarının yükselmiş olmasının başarı olarak görüldüğü, oysaki nicelik ve niteliğin birlikte başarılması gerektiği ifade edilmiştir. Ülkemizde yetişkin eğitime yönelik kurumsallaşmanın yeterli ölçüde gerçekleştirilmiş olmasına rağmen, uygulamada yaygın-örgün bir modelle gerçekleştirilmeye çalışılan yetişkin eğitiminin, mesleki öğrenme ve sertifikasyon sürecine indirgendiği belirtilmiştir. Ulusal manada hali hazırdaki problemleri çözmek ve geleceğe yönelik politikalar oluşturmak için etkin bir eylem planının uygulamaya konulması gerektiği ifade edilmiştir.

Kılınç ve Yenen (2015), tarafından yapılan “Halk Eğitim Merkezi Kursiyerlerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri ” başlıklı makalede, “Halk Eğitim Merkezindeki Kursiyerlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi amaçlanmıştır.”

Araştırma sonucunda, “kursiyerlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin yüksek olduğu, cinsiyetin kadın kursiyerlerin lehine, yaşın ise motivasyon ve sebat boyutlarının üzerine istatistiksel olarak anlamlı şekilde etkili olduğu” belirlenmiştir.

Baytemir ve Güven (2015), tarafından yapılan “ Halk Eğitim Merkezleri İçin Kapsamlı Rehberlik ve Psikolojik Danışma Programının Geliştirilmesi” başlıklı makalede, halk eğitim merkezlerindeki kurslara devam eden kursiyerlerin ihtiyaçları çerçevesinde kapsamlı gelişimsel rehberlik anlayışına dayalı olarak uygulanabilir, işe vuruk bir

psikolojik danışma ve rehberlik programı hazırlamak ve bu programın yeterlik ve göstergelerini ortaya koymak” amaçlanmıştır.

Çalışanlar ve kursiyerler için kapalı ve açık uçlu ihtiyaç analiz formu oluşturulmuştur. İhtiyaç analizi neticesinde ulaşılan formlara verilen cevapların yüzdeleri bulunduktan ve açık uçlu sorulara verilen cevaplar değerlendirildikten sonra en fazla ihtiyaç hissedilen alanlar belirlenerek kursiyerlere kazandırılmak istenen özelliklere ulaşmak için altı yeterlilik alanı ve altı yeterlilik alanının altında toplam 48 gösterge oluşturulmuştur. Ortaya çıkan yeterlik alanları çalışma grubunun özelliklerine göre tartışılarak, uygulayıcı ve araştırmacılara öneriler sunulmuştur.

Özkorkmaz (2016), tarafından yapılan “Türkiye’de Halk Eğitim Merkezi Müdürlerinin Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlik Algıları” başlıklı yüksek lisans tez çalışmasında Halk Eğitim Merkezleri müdürlerinin yaşam boyu öğrenme yeterlilik algılarını ortaya koymak amaçlanmıştır.

Araştırma sonucunda kurum müdürlerinin yaşam boyu öğrenme yeterlik algısı ölçeğinden aldıkları toplam puanın ortalamasının üzerinde olduğu görülmüştür. Ayrıca bu puanın cinsiyet, eğitim durumu, teknoloji kullanma düzeyi ve yabancı dil puanı değişkenleri ile anlamlı bir ilişkisi olduğu, medeni durum, kıdem, müdürlük süresi, yaş, mezun olunan fakülte türü değişkenleriyle de anlamlı bir ilişkisinin olmadığı söylenebileceği ifade edilmiştir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, evren ve örneklem, veri toplama araçları ile verilerin toplanması ve analiziyle ilgili açıklamalar yer almaktadır.

3.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma, yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin yeri ve önemini belirlenmesini amaçlayan betimsel bir çalışmadır. Araştırmada mevcut durumun ortaya konulmasını sağlayan tarama modeli kullanılmıştır.

Tarama modeli; araştırma konusuyla ilgili olarak geçmişte ya da şurada var olan bir durumu veya olayı olduğu gibi betimlemeyi amaçlayan bir araştırma yaklaşımıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne kendi şartları içinde ve olduğu gibi objektif bir biçimde ifade edilmeye çalışılır.(Karasar, 2007).

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evreni 2018-2019 Eğitim Öğretim yılının II. Döneminde Bartın Halk Eğitim Merkezinde açılan kurs programlarına katılan kursiyerlerden oluşmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise bu kursiyerler arasından basit tesadüfi yöntemle seçilen 287 kursiyer oluşmaktadır. Araştırmaya katılan kursiyerlerin katıldıkları kurs programlarına ilişkin bilgiler Tablo 3` de gösterilmiştir.

Tablo 4 Kursiyerlerin devam ettikleri kurs programlarına göre dağılımı

Devam Edilen Kurs Programını	f	%
Almanca A1	20	7,0
Almanca A2	9	3,1
Bağlama Eğitimi	22	7,7
Bilgisayar İşletmenliği	24	8,4
Okul Öncesi Çocuk Gelişimi ve Eğitimi	19	6,6
Emlak Danışmanlığı	15	5,2
Filografi	21	7,3
Gitar	15	5,2
Hasta ve Yaşlı Hizmetleri	8	2,8
İngilizce A1	44	15,3
İngilizce A2	41	14,3
Kalorifer Ateşçisi (Katı Yakıt)	7	2,4
Koro	20	7,0
Kuran-ı Kerim	7	2,4
MTSK Eğitimci	9	3,1
Rusça	6	2,1
Toplam	287	100

Tablo 4 incelendiğinde Bartın Halk Eğitim Merkezinde açılan kurslara devam eden kursiyerlerin kurs programlarına göre dağılımı verilmiştir. Buna göre çalışma grubundaki 44 (% 15,3) kursiyerin İngilizce A1, 41 (% 14,3) kursiyerin İngilizce A2, 24 (% 8,4) kursiyerin Bilgisayar İşletmenliği, 22 (% 7,7) kursiyerin Bağlama Eğitimi, 9 (% 3,1) kursiyerin Motorlu Taşıtlar Sürücü Kursu Eğitimci (MTSK Eğitimci), 6 (% 2,1) kursiyerin ise Rusça kursuna katıldıkları görülmektedir.

Araştırmaya katılan kursiyerlerin demografik özelliklerine ilişkin bilgiler Tablo 5’de sunulmuştur.

Tablo 5 Araştırmaya katılan Halk Eğitim Merkezi kursiyerlerinin demografik özellikleri

Demografik Özellikler	Kategori	f	%
Cinsiyet	Kadın	182	63,4
	Erkek	105	36,6
	Toplam	287	100
Yaş	18-25	141	49,1
	26-33	50	17,4
	34-41	48	16,7
	42-49	29	10,1
	50 ve üzeri	19	6,6
	Toplam	287	100

Tablo 5 incelendiğinde araştırmada ölçme aracı uygulanan kursiyerlerin 182'sinin (% 63,4) kadın, 105'inin ise (% 36,6) erkek olduğu görülmektedir. Bu kursiyerlerden 141 (% 49,1) kursiyerin 18-25 yaş aralığında olduğu, 50 (% 17,4) kursiyerin 26-33 yaş aralığında olduğu görülmektedir. 50 ve üzeri yaşta araştırmaya katılan kursiyer sayısı ise 19 (% 6,6) dur.

Araştırmaya katılan Halk Eğitim Merkezi kursiyerlerinin öğrenim durumu, meslekleri, aylık gelirleri ve daha önce açılan kurslara katılım durumuna ilişkin bilgiler Tablo 6' da sunulmuştur.

Tablo 6 Araştırmaya katılan Halk Eğitim Merkezi kursiyerlerinin öğrenim durumu, meslek, aylık gelir ve daha önce açılan kurs programlarına katılım durumuna ilişkin betimsel istatistikler

Öğrenim Durumu	f	%
İlköğretim	19	6,6
Ortaöğretim	130	45,3
Ön lisans	37	12,9
Lisans	92	32,1
Lisansüstü	9	3,1
Toplam	287	100
Meslek		
Herhangi bir işte çalışmıyorum	58	20,2
Kamu sektöründe çalışıyorum	48	16,7
Özel sektörde çalışıyorum	34	11,8
Öğrenciyim	108	37,6
Emekliyim	14	4,9
Diğer	25	8,7
Toplam	287	100
Aylık Gelir		
Asgari Ücretin altı	40	13,9
Asgari Ücret	64	22,3
Asgari Ücretin Üstü	183	63,8
Toplam	287	100
Daha Önce Açılan Kurslara Katılım Durumu		
Evet	165	57,5
Hayır	122	42,5
Toplam	287	100

Tablo 6 incelendiğinde araştırmaya katılan kursiyerlerin % 45,3' ünün ortaöğretim, % 32,1' inin lisans mezunu olduğu görülmektedir. Öğrenim durumunu lisansüstü olarak belirtenlerin oranı ise % 3,1' dir. Kursiyerlerin mesleklerine göre dağılımı incelendiğinde % 37,6' sının öğrenci, % 4,9' unun emekli olduğu görülmektedir. Herhangi bir işte çalışmayanların oranı % 20,2 iken kamu sektöründe çalışanların oranı % 16,7 özel sektörde çalışanların oranı ise % 11,8' dir. Araştırmaya katılan kursiyerlerin hane halkı aylık gelir durumuna bakıldığında geliri asgari ücretin altında olanların oranı % 13,9 iken geliri asgari

ücret seviyesinde olanların oranı % 22,3 ve geliri asgari ücretin üstünde olanların oranı ise % 63,8' dir. Araştırmaya katılan kursiyerlerin % 57,5' inin daha önce Halk Eğitim merkezlerinde açılan kurslara katıldığı, % 42,5' inin ise katılmadığı görülmektedir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen “Yaşam Boyu Öğrenmenin Sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin Önemine Dair Kursiyer Görüşlerini Belirleme Anketi” kullanılmıştır. Anket üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölüm demografik bilgilere ilişkin, ikinci bölüm Halk Eğitim Merkezlerinde açılan kurs programlarına katılım durumlarına ilişkin, üçüncü bölüm ise yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin belirlenmesine ilişkin veri sağlamaya yönelik maddeler oluşmaktadır.

Anket geliştirme sürecinde öncelikle araştırmanın problem durumu tanımlanmış ve amaçları belirlenmiştir. Daha sonra amaçlara uygun maddeler yazılarak madde havuzu oluşturulmuştur. Madde havuzundan uygun maddeler seçilerek taslak form oluşturulmuştur. Oluşturulan taslak forma ilişkin uzman görüşü alınmış ve ön uygulama formu oluşturulmuştur. Oluşturulan ön uygulama formu Bartın Halk Eğitim Merkezi kursiyerlerinden 100 kişiye uygulanmış ve anketin güvenilirliğinin belirlenmesi amacıyla Cronbach alpha iç tutarlılık katsayısı hesaplanmıştır. Anketin güvenilirliği 0.84 olarak bulunmuş ve ankete son şekli verilmiştir.

3.4. Verilerin Toplanması

Anket formu, Bartın Halk Eğitim Merkezinde Kurs gören kursiyerlere uygulanmıştır. Anket uygulamasını yapabilmek için Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü aracılığı ile Bartın İl Milli Eğitim Müdürlüğünden gerekli araştırma izni alınmıştır. Uygulamalar Bartın Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğüne gidilerek, 2018-2019 Eğitim Öğretim Yılı'nın II. Döneminde yapılmıştır. Anket formu basit tesadüfi yöntemle belirlenen 287 kursiyer tarafından doldurulmuştur.

3.5. Verilerin Analizi

Uygun şekilde doldurulan anket formlarından elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Bilgisayar ortamına aktarılan veriler SPSS 21.0 istatistik programı kullanılarak çözümlenmiştir. Verilerin çözümlenmesinde anlamlılık düzeyi 0,05 olarak benimsenmiştir.

Araştırmada kullanılan yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerini belirleme anketi beşli likert tipli derecelendirmeye sahiptir. Araştırmada yer alan kursiyerlerin katılım düzeylerini belirlemek amacıyla süreksiz olan anketteki cevap seçenekleri, istatistiksel işlemlerle elde edilen sonuçların yorumlanabilmesi için “sürekli” hale getirilmiştir. Süreksiz değişkenleri sürekli hale getirerek puan aralıklarının gerçek sınırını hesaplamak için (seçenek sayısı - 1 / seçenek sayısı) formülü kullanılmıştır. Bu doğrultuda beşli likert tipli yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerini belirleme anketine ait puan aralıkları gerçek sınırı Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7 Yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında halk eğitim merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerini belirleme anketine ait katılım düzeyi ve katılma derecesi

Katılım Düzeyi	Katılma Derecesi
1 Kesinlikle Katılmıyorum	1,00 -1,80
2 Katılmıyorum	1,81 – 260
3 Kararsızım	2,61 – 3,40
4 Katılıyorum	3,41 – 4,20
5 Kesinlikle Katılıyorum	4,21 – 5,00

Verilerin analizinde öncelikle tüm bağımsız değişkenler için, tanımlayıcı istatistikler olan frekans (n), yüzde (%), aritmetik ortalama ($\bar{X}$), standart sapma (ss) değerleri hesaplanmıştır. Verilerin normal dağılım gösterip göstermediği tespit edilirken grup büyüklüğü 50’den büyükse Kolmogorov-Smirnov testi uygulanır. Yapılan test sonucunda (p) değeri 0.05’den büyük ise verilerin normal dağılım gösterdiği sonucuna ulaşılır. Verilerin dağılımı normalden aşırı sapması durumunda “normallik” varsayımını gerektiren istatistikler kullanılmamalıdır (Büyüköztürk 2012, 42).

Araştırmada anket uygulanan kişi sayısı 50’den fazla olduğu için Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmış ayrıca çarpıklık ve basıklık katsayılarına bakılmıştır. Uygulanan Kolmogorov-Smirnov testi sonuçları Tablo 8 ve Tablo 9’da gösterilmiştir.

Tablo 8 Veri dağılımının normalliğine ilişkin kolmogorov-smirnov testi sonuçları

Kolmogorov-Smirnov ^a			
Cinsiyet	İstatistik	Sd	P
Kadın	0,67	182	0,044
Erkek	0,96	105	0,018*
Yaş			
18-25	0,074	141	0,057
26-33	0,095	50	0,200
34-41	0,106	48	0,200
42-49	0,085	29	0,200
50 ve üzeri	0,164	19	0,196
Öğrenim Durumu			
İlköğretim	0,120	19	0,200
Ortaöğretim	0,059	130	0,200
Ön lisans	0,074	37	0,200
Lisans	0,103	92	0,018*
Lisansüstü	0,257	9	0,088
Meslek			
Herhangi Bir İşte Çalışmıyorum	0,090	58	0,200
Kamu Sektöründe Çalışıyorum	0,106	48	0,200
Özel Sektörde Çalışıyorum	0,115	34	0,200
Öğrenciyim	0,091	108	0,028*
Emekliyim	0,229	14	0,045
Diğer	0,148	25	0,164
Aylık Gelir			
Asgari Ücretin altı	0,087	40	0,200
Asgari Ücret	0,060	64	0,200
Asgari Ücretin Üstü	0,068	183	0,037*
Daha Önce Kurslara Katılım			
Evet	0,064	165	0,200
Hayır	0,096	122	0,007*

(p<0,05)

Tablo 8 incelendiğinde elde edilen sonuçlara göre verilerin cinsiyet, öğrenim durumu, meslek, aylık gelir ve daha önce halk eğitim merkezinde herhangi bir kursa katılım durumu değişkenlerine göre normal dağılım göstermediği, yaş değişkenine göre ise normal dağılım gösterdiği görülmüştür. Bu nedenle iki gruptan oluşan cinsiyet ve daha önceki kurs programlarına katılım durumu değişkenleri ile yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşleri arasında anlamlı fark olup olmadığına ilişkin Mann Whitney U testi uygulanmıştır.

Araştırmada yaş ile yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin karşılaştırılmasında ikiden fazla kategori bulunduğu ve gruplar normal dağılım gösterdiğinden, ANOVA testi kullanılmıştır.

Kursiyerlerin öğrenim durumu, mesleği ve aylık geliri ile yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin karşılaştırılmasında ikiden fazla kategori bulunduğu ve gruplar normal dağılım göstermediğinden, Kruskal Wallis H testi kullanılmıştır. Kruskal Wallis H testinin anlamlı çıktığı durumlarda ise farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Mann Whitney U testi uygulanmıştır.

Tablo 9 Veri dağılımının normalliğine ilişkin kolmogorov-smirnov testi sonuçları

Katıldığınız Kurs	Kolmogorov-Smirnov ^a		
	Statistic	Sd	P
Almanca A1	0,137	20	0,200
Almanca A2	0,183	9	0,200
Bağlama	0,182	22	0,056
Bilgisayar	0,136	24	0,200
Çocuk Gelişimi	0,186	19	0,083
Emlak Danışmanlığı	0,153	15	0,200
Filografi	0,181	21	0,070
Gitar	0,186	15	0,170
Hasta Ve Yaşlı Hizmetleri	0,184	8	0,200
İngilizce A1	0,113	44	0,189
İngilizce A2	0,076	41	0,200
Kalorifer Ateşçisi	0,156	7	0,200
Koro	0,210	20	0,021*
Kuran-ı Kerim	0,322	7	0,027*
MTSK Eğitimci	0,132	9	0,200
Rusça	0,128	6	0,200

(p<0,05)

Tablo 9 incelendiğinde verilerin katılım gösterilen kurs programı değişkenine göre normal dağılım gösterip göstermediğine ilişkin Kolmogorov- Smirnov testi sonuçları görülmektedir. Bu sonuçlara göre verilerin katılım gösterilen kurs programı değişkenine göre normal dağılım göstermediği görülmektedir. Bu nedenle katılım gösterilen kurs programı ile yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin karşılaştırmasında ikiden fazla kategori bulunduğu ve gruplar normal dağılım göstermediğinden, Kruskal Wallis H testi kullanılmıştır. Kruskal Wallis H testinin anlamlı çıktığı durumlarda ise farkın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla Mann Whitney U testi uygulanmıştır.

BÖLÜM IV

BULGULAR

Bu bölümde araştırmanın problem cümlesi ve alt problemlerine cevap oluşturmak amacıyla toplanan verilerin istatistiksel çözümlenmeleri sonucunda elde edilen bulgulara ve yorumlara yer verilmiştir.

4.1. Yaşam boyu Öğrenmenin Sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin Öneme Dair Kursiyer Görüşlerine İlişkin Bulgular

Aşağıdaki tablolarda araştırmaya katılan ve anket uygulanan 287 Halk Eğitim Merkezi kursiyerinin verdiği cevaplara göre yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerine ilişkin betimsel istatistiklere yer verilmiştir. Araştırmaya katılan kursiyerlerin kursta öğrendiklerine verdikleri öneme ilişkin betimsel istatistikler Tablo 10’ da sunulmuştur.

Tablo 10 Kurslarda öğrenilenlerin önemsenme düzeyine ilişkin betimsel istatistikler

Madde	N	Min.	Max.	$\bar{x}$	Ss	Katılım Düzeyi
1.Kursta öğrendiklerim önemlidir.	287	1	5	4,60	0,58	Kesinlikle Katılıyorum

Tablo 10 incelendiğinde kursiyerler “Kursta öğrendiklerim önemlidir” ifadesine 4,60 katılma derecesi ile “Kesinlikle Katılıyorum” şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 11 Kurslarda öğrenilenlerin araştırmaya değer görülme düzeyine ilişkin betimsel istatistikler

Madde	N	Min.	Max.	$\bar{x}$	Ss	Katılım Düzeyi
2. Kursta öğrendiklerim araştırmaya değerdir.	287	1	5	4,35	0,61	Kesinlikle Katılıyorum

Tablo 11 incelendiğinde kursiyerler “Kursta öğrendiklerim araştırmaya değerdir.” ifadesine 4,35 katılma derecesi ile “Kesinlikle Katılıyorum” şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 12 Kursların bireylerin öğrenme isteğini artırma düzeyine ilişkin betimsel istatistikler

Madde	N	Min.	Max.	$\bar{x}$	Ss	Katılım Düzeyi
3. Kurs öğrenme isteğini arttırmıştır.	287	1	5	4,39	0,70	Kesinlikle Katılıyorum

Tablo 12 incelendiğinde kursiyerler “Kurs öğrenme isteğini arttırmıştır.” ifadesine 4,39 katılma derecesi ile “Kesinlikle Katılıyorum” şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 13 Kursların bireylerin kişisel gelişimine katkı sağlama düzeyine ilişkin betimsel istatistikler

Madde	N	Min.	Max.	$\bar{x}$	Ss	Katılım Düzeyi
4. Kurs kişisel gelişimime katkı sağlamıştır.	287	1	5	4,43	0,63	Kesinlikle Katılıyorum

Tablo 13 incelendiğinde kursiyerler “Kurs kişisel gelişimime katkı sağlamıştır.” ifadesine 4,43 katılma derecesi ile “Kesinlikle Katılıyorum” şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 14 Kursların diğer insanlara tavsiye edilebilecek nitelikte olma düzeyine ilişkin betimsel istatistikler

Madde	N	Min.	Max.	$\bar{x}$	Ss	Katılım Düzeyi
5. Kurslar diğer insanlara tavsiye edilebilecek niteliktedir.	287	1	5	4,46	0,67	Kesinlikle Katılıyorum

Tablo 14 incelendiğinde kursiyerler “Kurslar diğer insanlara tavsiye edilebilecek niteliktedir.” ifadesine 4,46 katılma derecesi ile “Kesinlikle Katılıyorum” şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 15 Kursların bireylerin bilgi birikimine katkı sağlama düzeyine ilişkin betimsel istatistikler

Madde	N	Min.	Max.	$\bar{x}$	Ss	Katılım Düzeyi
6. Kurs bilgi birikimime katkı sağlamıştır.	287	1	5	4,45	0,64	Kesinlikle Katılıyorum

Tablo 15 incelendiğinde kursiyerler “Kurs bilgi birikimime katkı sağlamıştır.” ifadesine 4,45 katılma derecesi ile “Kesinlikle Katılıyorum” şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 16 Kursların bireylerin sosyalleşme düzeyine katkı sağlamasına ilişkin betimsel istatistikler

Madde	N	Min.	Max.	$\bar{x}$	Ss	Katılım Düzeyi
7. Kurslar sosyalleşmeme katkı sağlamıştır.	287	1	5	4,29	0,81	Kesinlikle Katılıyorum

Tablo 16 incelendiğinde kursiyerler “Kurslar sosyalleşmeme katkı sağlamıştır.” ifadesine 4,29 katılma derecesi ile “Kesinlikle Katılıyorum” şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 17 Kurslarda öğrenilenlerin geliştirmeye değer görülme düzeyine ilişkin betimsel istatistikler

Madde	N	Min.	Max.	$\bar{x}$	Ss	Katılım Düzeyi
8. Kursta öğrendiklerim geliştirmeye değer değildir.	287	1	5	1,60	0,73	Kesinlikle Katılmıyorum

Ankette yer alan olumsuz maddelerden biri olan bu madde anlaşılabilirliği kolaylaştırmak için ters puanlanmamıştır. Tablo 17. incelendiğinde kursiyerler “Kursta öğrendiklerim geliştirmeye değer değildir.” ifadesine 1,60 katılma derecesi ile “Kesinlikle Katılmıyorum” şeklinde görüş bildirmişlerdir. Yani kursiyerler kurslarda öğrendiklerini geliştirmeye değer bulmaktadır.

Tablo 18 Kursların bireylerin mesleki gelişimine katkı sağlama düzeyine ilişkin betimsel istatistikler

Madde	N	Min.	Max.	$\bar{x}$	Ss	Katılım Düzeyi
9. Devam etmekte olduğum kurs mesleki gelişimime fayda sağlar.	287	1	5	4,09	0,92	Katılıyorum

Tablo 18 incelendiğinde kursiyerler “Devam etmekte olduğum kurs mesleki gelişimime fayda sağlar.” ifadesine 4,09 katılma derecesi ile “Katılıyorum” şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 19 Kursların bireylere ekonomik açıdan katkı sağlama düzeyine ilişkin betimsel istatistikler

Madde	N	Min.	Max.	$\bar{x}$	Ss	Katılım Düzeyi
10. Devam etmekte olduğum kursta aldığım eğitim, ekonomik açıdan bana katkı sağlar.	287	1	5	3,63	1,08	Katılıyorum

Tablo 19 incelendiğinde kursiyerler “Devam etmekte olduğum kursta aldığım eğitim, ekonomik açıdan bana katkı sağlar.” ifadesine 3,63 katılma derecesi ile “Katılıyorum” şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 20 HEM’in yaşam boyu öğrenmenin sağlanması için yeterli teknolojik donanıma sahip olma düzeyine ilişkin betimsel istatistikler

Madde	N	Min.	Max.	$\bar{x}$	Ss	Katılım Düzeyi
11. HEM yaşam boyu öğrenmenin sağlanması için yeterli teknolojik donanıma sahiptir.	287	1	5	3,54	0,98	Katılıyorum

Tablo 20 incelendiğinde kursiyerler “HEM yaşam boyu öğrenmenin sağlanması için yeterli teknolojik donanıma sahiptir.” ifadesine 3,54 katılma derecesi ile “Katılıyorum” şeklinde görüş bildirmişlerdir. Ancak kursiyerlerin ankette yer alan tüm ifadeler arasından en az katılım düzeyi gösterdikleri ifade bu ifade olmuştur.

Tablo 21 Kursların bireylerin günlük hayatında karşılaştığı sorunları çözmesi için gerekli bilgiler sağlama düzeyine ilişkin betimsel istatistikler

Madde	N	Min.	Max.	$\bar{x}$	Ss	Katılım Düzeyi
12. Devam etmekte olduğum kurs günlük hayatımda karşılaştığım sorunları çözmek için gerekli bilgileri sağlar.	287	1	5	3,66	0,93	Katılıyorum

Tablo 21 incelendiğinde kursiyerler “Devam etmekte olduğum kurs günlük hayatımda karşılaştığım sorunları çözmem için gerekli bilgileri sağlar.” ifadesine 3,66 katılma derecesi ile “Katılıyorum” şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 22 HEM’ de yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasına yönelik eğitim sürecine ilişkin betimsel istatistikler

Madde	N	Min.	Max.	$\bar{x}$	Ss	Katılım Düzeyi
13. HEM’ de yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasına yönelik eğitim sürecinde eksiklikler bulunmaktadır.	287	1	5	2,33	0,90	Katılmıyorum

Ankette yer alan bir diğer olumsuz madde olan bu madde, anlaşılabilirliği kolaylaştırmak için ters puanlanmamıştır. Tablo 22 incelendiğinde kursiyerler “HEM’ de yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasına yönelik eğitim sürecinde eksiklikler bulunmaktadır.” ifadesine 2,33 katılma derecesi ile “Katılmıyorum” şeklinde görüş bildirmişlerdir. Yani kursiyerler yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasına yönelik eğitim sürecinde HEM’ in eksikliği olduğunu düşünmemektedir.

Tablo 23 HEM programlarının yaşam boyu öğrenmeye katkı sağlamasına ilişkin betimsel istatistikler

Madde	N	Min.	Max.	$\bar{x}$	Ss	Katılım Düzeyi
14. HEM programları yaşam boyu öğrenmeye katkı sağlamaktadır.	287	1	5	4,19	0,74	Katılıyorum

Tablo 23 incelendiğinde kursiyerler “HEM programları yaşam boyu öğrenmeye katkı sağlamaktadır.” ifadesine 4,19 katılma derecesi ile “Katılıyorum” şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 24 HEM’ in eğitim kadrosunun yeterli görülüp görülmemesine ilişkin betimsel istatistikler

Madde	N	Min.	Max.	$\bar{x}$	Ss	Katılım Düzeyi
15. HEM’ in eğitim kadrosu eğitim faaliyetlerinin başarıyla yürütülmesi için yeterlidir.	287	1	5	3,96	0,88	Katılıyorum

Tablo 24 incelendiğinde kursiyerler “ HEM’ in eğitim kadrosu eğitim faaliyetlerinin başarıyla yürütülmesi için yeterlidir.” ifadesine 3,96 katılma derecesi ile “Katılıyorum” şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 25 Devam edilen kursun ana dilde iletişim yeterliliğinin gelişmesine katkı sağlayacak nitelikte görülmesine ilişkin betimsel istatistikler

Madde	N	Min.	Max.	$\bar{x}$	Ss	Katılım Düzeyi
16. Devam etmekte olduğum kurs ana dilde iletişim yeterliliğimin gelişmesine katkı sağlayacak niteliktedir.	287	1	5	4,01	0,87	Katılıyorum

Tablo 25 incelendiğinde kursiyerler “ Devam etmekte olduğum kurs ana dilde iletişim yeterliliğimin gelişmesine katkı sağlayacak niteliktedir.” ifadesine 4,01 katılma derecesi ile “Katılıyorum” şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 26 Devam edilen kursun öğrenmeyi öğrenme yeterliliğinin gelişmesine katkı sağlayacak nitelikte görülmesine ilişkin betimsel istatistikler

Madde	n	Min.	Max.	$\bar{x}$	Ss	Katılım Düzeyi
17. Devam etmekte olduğum kurs, öğrenmeyi öğrenme yeterliliğimin (mevcut bilgileri kullanarak yeni durumlar için gerekli bilgiyi üretebilme yeterliliği) gelişmesine katkı sağlayacak niteliktedir.	287	1	5	4,19	0,70	Katılıyorum

Tablo 26 incelendiğinde kursiyerler “Devam etmekte olduğum kurs, öğrenmeyi öğrenme yeterliliğimin (mevcut bilgileri kullanarak yeni durumlar için gerekli bilgiyi üretebilme yeterliliği) gelişmesine katkı sağlayacak niteliktedir.” ifadesine 4,19 katılma derecesi ile “Katılıyorum” şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 27 Devam edilen kursun inisiyatif alma ve girişimcilik yeterliliğinin gelişmesine katkı sağlayacak nitelikte görülmesine ilişkin betimsel istatistikler

Madde	n	Min.	Max.	$\bar{x}$	Ss	Katılım Düzeyi
18. Devam etmekte olduğum kurs inisiyatif alma ve girişimcilik yeterliliğimin (düşünceleri eyleme dönüştürme yeterliliği) gelişmesine katkı sağlayacak niteliktedir.	287	1	5	4,06	0,76	Katılıyorum

Tablo 27. incelendiğinde kursiyerler “ Devam etmekte olduğum kurs inisiyatif alma ve girişimcilik yeterliliğimin (düşünceleri eyleme dönüştürme yeterliliği) gelişmesine katkı sağlayacak niteliktedir ” ifadesine 4,06 katılma derecesi ile “Katılıyorum” şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 28 Devam edilen kursun kültürel farkındalık ve anlatım yeterliliğinin gelişmesine katkı sağlayacak nitelikte görülmesine ilişkin betimsel istatistikler

Madde	n	Min.	Max.	$\bar{x}$	Ss	Katılım Düzeyi
19. Devam etmekte olduğum kurs kültürel farkındalık ve anlatım yeterliliğimin (düşünce, deneyim ve duyguları yaratıcı bir şekilde ifade edebilme yeterliliği) gelişmesine katkı sağlayacak niteliktedir.	287	1	5	4,18	0,77	Katılıyorum

Tablo 28 incelendiğinde kursiyerler “ Devam etmekte olduğum kurs kültürel farkındalık ve anlatım yeterliliğimin (düşünce, deneyim ve duyguları yaratıcı bir şekilde ifade edebilme yeterliliği) gelişmesine katkı sağlayacak niteliktedir. ” ifadesine 4,18 katılma derecesi ile “Katılıyorum” şeklinde görüş bildirmişlerdir.

Tablo 29 Yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerini belirleme anketinin geneline ilişkin betimsel istatistikler

Madde	n	Min.	Max.	$\bar{x}$	Ss	Katılım Düzeyi
Genel	287	1	5	4,14	0,43	Katılıyorum

Tablo 29 incelendiğinde kursiyerlerin, yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerini belirleme anketinin geneline 4,14 katılma derecesi ile “Katılıyorum” şeklinde görüş bildirdikleri görülmektedir.

Araştırmaya katılan ve anket uygulanan 287 Halk Eğitim Merkezi kursiyerinin verdiği cevaplara göre yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin, kursiyerlerin cinsiyetine göre farklılaşp farklılaşmadığına ilişkin yapılan Mann Whitney U testi sonuçları Tablo 30’da sunulmuştur.

Tablo 30 Yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin cinsiyet değişkeni açısından Mann Whitney U testi sonuçları

Cinsiyet	N	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	Z	p
Kadın	182	147,43	26832,00	8931,00	-0,922	0,356
Erkek	105	138,06	14496,00			

($p < 0,05$)

Tablo 30 incelendiğinde yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin, kursiyerlerin cinsiyetine göre anlamlı farklılık göstermediği görülmektedir ($U = 8931,00$; $p > 0,05$). Kadın kursiyerlerin ankete verdikleri puanların sıra ortalamaları (147,43), iken erkek kursiyerlerin ankete verdikleri puanların sıra ortalamaları (138,06)' dır. Bu bulgulara göre yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşleri cinsiyete göre farklılaşmamakla birlikte, kadın kursiyerlerin sıra ortalamalarının, erkek kursiyerlere göre fazla olduğu görülmektedir.

Yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin, kursiyerlerin yaşına göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan ANOVA testi sonuçları Tablo 31' de sunulmuştur.

Tablo 31 Yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin yaş değişkeni açısından ANOVA testi sonuçları

Yaş	n	$\bar{x}$	Ss	F	p
18-25	141	4,09	0,39	1,439	0,221
26-33	50	4,17	0,64		
34-41	48	4,15	0,41		
42-49	29	4,29	0,26		
50 ve üzeri	19	4,15	0,28		
Toplam	287	4,14	0,43		

($p < 0,05$)

Tablo 31' de araştırmaya katılan kursiyerlerin yaş gruplarına göre sayıları, puan ortalamaları, standart sapmaları ve ANOVA analiz sonuçları gösterilmiştir. Buna göre; yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşleri kursiyerlerin yaşına göre anlamlı farklılık göstermemektedir ($p = 0,221$; $p > 0,05$). Ayrıca 18-25 yaş arası kursiyerlerin en düşük ortalamaya ($\bar{x} = 4,09$) sahip olduğu, 42-49

yaş aralığındaki kursiyerlerin ise en yüksek ortalamaya ($\bar{x}= 4,29$) sahip olduğu görülmektedir.

Yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin, kursiyerlerin öğrenim durumuna göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan Kruskal Wallis H testi sonuçları Tablo 32’ de sunulmuştur.

Tablo 32 Yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin öğrenim durumu değişkeni açısından Kruskal Wallis H testi sonuçları

Öğrenim Durumu	n	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	P
İlköğretim	19	175,34			
Ortaöğretim	130	145,23			
Ön lisans	37	135,66			
Lisans	92	140,73	4	3,604	0,462
Lisansüstü	9	127,83			
Toplam	287				

($p<0,05$)

Tablo 32 incelendiğinde yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşleri ile kursiyerlerin öğrenim durumu arasında anlamlı farklılık bulunmadığı görülmektedir ($x^2 = 3,604$; $p > 0,05$).

Yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin kursiyerlerin mesleğine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan Kruskal Wallis H testi sonuçları Tablo 33’ de sunulmuştur.

Tablo 33 Yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin meslek değişkeni açısından Kruskal Wallis H testi sonuçları

Meslek	N	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	p
Herhangi bir işte çalışmıyorum	58	161,00			
Kamu sektöründe çalışıyorum	48	143,53			
Özel sektörde çalışıyorum	34	161,56			
Öğrenciyim	108	127,26	5	8,502	0,131
Emekliyim	14	151,11			
Diğer	25	146,08			
Toplam	287				

($p<0,05$)

Tablo 33 incelendiğinde yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşleri ile kursiyerlerin meslekleri arasında anlamlı farklılık bulunmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 8,502$; $p > 0,05$).

Yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin, kursiyerlerin gelir durumuna göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan Kruskal Wallis H testi sonuçları Tablo 34’ de sunulmuştur.

Tablo 34 Yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin gelir durumu değişkeni açısından Kruskal Wallis H testi sonuçları

Gelir Durumu	n	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	p
Asgari Ücretin Altı	40	160,63			
Asgari Ücret	64	138,77	2	1,950	0,377
Asgari Ücretin Üstü	183	142,20			
Toplam	287				

($p < 0,05$)

Tablo 34 incelendiğinde yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşleri ile kursiyerlerin aylık gelirleri arasında anlamlı farklılık bulunmadığı görülmektedir ($\chi^2 = 1,950$; $p > 0,05$).

Yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin, kursiyerlerin katılım gösterdiği kurs programına göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan Kruskal Wallis H testi sonuçları Tablo 35’ de sunulmuştur.

Tablo 35 Yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin katılım gösterilen kurs programı değişkeni açısından Kruskal Wallis H testi sonuçları

Katılım Gösterilen Kurs Programı	N	Sıra Ortalaması	Sd	X ²	p
Almanca A1	20	130,55			
Almanca A2	9	107,61			
Bağlama Eğitimi	22	111,80			
Bilgisayar İşletmenliği	24	159,83			
Çocuk Gelişimi	19	171,26			
Emlak Danışmanlığı	15	137,90			
Filografi	21	153,71			
Gitar	15	104,77	15	31,642	0,007*
Hasta ve Yaşlı Hizmetleri	8	214,56			
İngilizce A1	44	117,92			
İngilizce A2	41	146,67			
Kalorifer Ateşçisi (Katı Yakıt)	7	184,93			
Koro	20	184,20			
Kuran-ı Kerim	7	194,36			
MTSK Eğitimci	9	131,50			
Rusça	6	148,33			
Toplam	287				

(p<0,05)

Tablo 35 incelendiğinde yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin, kursiyerlerin katılım gösterdiği kurs programına göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir ($x^2 = 31,642$; $p < 0,05$). Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemeye yönelik olarak her grup ikilisi arasında Mann Whitney U testi yapılmıştır.

Almanca A1 kursu ile diğer kurs programlarına katılan kursiyerlerin görüşleri karşılaştırılarak, yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinde, anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemeye yönelik olarak yapılan Mann Whitney U testi sonuçları Tablo 36' da sunulmuştur.

Tablo 36 Anlamli farklılık gorulen boyutlarda grupların karşılaştırılmasına yönelik Mann-Whitney U testi sonuçları

Katılım Gös. Kurs Programı	n	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	Z	P
Almanca A1	20	15,90	318,00	72,000	-0,851	0,395
Almanca A2	9	13,00	117,00			
Almanca A1	20	22,90	458,00	192,000	-0,707	0,480
Bağlama Eğitimi	22	20,23	445,00			
Almanca A1	20	20,05	401,00	191,000	-1,158	0,247
Bilgisayar İşlet.	24	24,54	589,00			
Almanca A1	20	17,43	348,50	138,500	-1,451	0,147
Çocuk Gelişimi	19	22,71	431,50			
Almanca A1	20	17,50	350,00	140,000	-0,335	0,738
Emlak Danışmanlığı	15	18,67	280,00			
Almanca A1	20	19,30	386,00	176,000	-0,889	0,374
Filografi	21	22,62	475,00			
Almanca A1	20	19,55	391,00	119,000	-1,037	0,300
Gitar	15	15,93	239,00			
Almanca A1	20	12,00	240,00	30,000	-2,548	0,011*
Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	20,75	166,00			
Almanca A1	20	34,90	698,00	392,000	-0,696	0,486
İngilizce A1	44	31,41	1382,00			
Almanca A1	20	28,83	576,50	366,500	-0,669	0,503
İngilizce A2	41	32,06	1314,50			
Almanca A1	20	12,58	251,50	41,500	-1,582	0,116
Kalorifer Ateşçisi	7	18,07	126,50			
Almanca A1	20	16,10	322,00	112,000	-2,389	0,017*
Koro	20	24,90	498,00			
Almanca A1	20	12,43	248,50	38,500	-1,746	0,081
Kuran-ı Kerim	7	18,50	129,50			
Almanca A1	20	15,08	301,50	88,500	-0,071	0,944
MTSK Eğitimci	9	14,83	133,50			
Almanca A1	20	13,03	260,50	50,500	-0,580	0,562
Rusça	6	15,08	90,50			

(p<0,05)

Tablo 36 incelendiğinde yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin, katılım gösterilen kurs programlarından Almanca A1 kursuna katılanlar ile Hasta ve Yaşlı Hizmetleri ve Koro kurs programlarına katılanlar arasında anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu karşılaştırmalarda anlamlı farklılığın Hasta ve Yaşlı Hizmetleri ile Koro kurs programlarına katılanlar lehine olduğu görülmektedir. ($U=30,000$; $p < 0,05$), ($U=112,000$; $p < 0,05$). Almanca A1 kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri ile Almanca A2, Bağlama Eğitimi, Bilgisayar İşletmenliği, Okul Öncesi Çocuk Gelişimi ve Eğitimi (Çocuk Gelişimi), Emlak Danışmanlığı, Filografi, Gitar, İngilizce A1, İngilizce A2, Kalorifer Ateşçisi, Kuran-ı Kerim, MTSK Eğitimci ve Rusça kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri arasında anlamlı farklılık bulunmadığı görülmektedir ($p > 0,05$).

Almanca A2 kursu ile diğer kurs programlarına katılan kursiyerlerin görüşleri karşılaştırılarak, yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinde, anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemeye yönelik olarak yapılan Mann Whitney U testi sonuçları Tablo 37' de sunulmuştur.

Tablo 37 Anlamlı farklılık görülen boyutlarda grupların karşılaştırılmasına yönelik Mann-Whitney U testi sonuçları

Katılım Gös. Kurs Programı	n	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	Z	p
Almanca A2	9	13,00	117,00	72,000	-0,851	0,395
Almanca A1	20	15,90	318,00			
Almanca A2	9	14,94	134,50	89,500	-0,414	0,679
Bağlama Eğitimi	22	16,43	361,50			
Almanca A2	9	12,39	111,50	66,500	-1,682	0,093
Bilgisayar İşlet.	24	18,73	449,50			
Almanca A2	9	11,28	101,50	56,500	-1,430	0,153
Çocuk Gelişimi	19	16,03	304,50			
Almanca A2	9	10,17	91,50	46,500	-1,258	0,208
Emlak Danışmanlığı	15	13,90	208,50			
Almanca A2	9	12,50	112,50	67,500	-1,225	0,221
Filografi	21	16,79	352,50			
Almanca A2	9	12,44	112,00	67,000	-0,030	0,976
Gitar	15	12,53	188,00			
Almanca A2	9	6,28	56,50	11,500	-2,262	0,018*
Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	12,06	96,50			
Almanca A2	9	25,50	229,50	184,500	-0,320	0,749
İngilizce A1	44	27,31	1201,50			
Almanca A2	9	20,22	182,00	137,000	-1,201	0,230
İngilizce A2	41	26,66	1093,00			
Almanca A2	9	6,67	60,00	15,000	-1,757	0,079
Kalorifer Ateşçisi	7	10,86	76,00			
Almanca A2	9	9,28	83,50	38,500	-2,438	0,015*
Koro	20	17,58	351,50			
Almanca A2	9	6,78	61,00	16,000	-1,648	0,099
Kuran-ı Kerim	7	10,71	75,00			
Almanca A2	9	9,11	82,00	37,000	-0,309	0,757
MTSK Eğitimci	9	9,89	89,00			
Almanca A2	9	7,06	63,50	18,500	-1,004	0,315
Rusça	6	9,42	56,50			

(p<0,05)

Tablo 37 incelendiğinde yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin, katılım gösterilen kurs programlarından Almanca A2 kursuna katılanlar ile Hasta ve Yaşlı Hizmetleri ve Koro kurs programlarına katılanlar arasında anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu karşılaştırmalarda anlamlı farklılığın Hasta ve Yaşlı Hizmetleri ile Koro kurs programlarına katılanlar lehine olduğu görülmektedir. ($U=11,500$; $p<0,05$), ($U=38,500$; $p<0,05$). Almanca A2 kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri ile Almanca A1, Bağlama Eğitimi, Bilgisayar İşletmenliği, Çocuk Gelişimi, Emlak Danışmanlığı, Filografi, Gitar, İngilizce A1, İngilizce A2, Kalorifer Ateşçisi, Kuran-ı Kerim, MTSK Eğitmenliği ve Rusça kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri arasında anlamlı farklılık bulunmadığı görülmektedir ($p>0,05$).

Bağlama Eğitimi kursu ile diğer kurs programlarına katılan kursiyerlerin görüşleri karşılaştırılarak, yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinde, anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemeye yönelik olarak yapılan Mann Whitney U testi sonuçları Tablo 38' de sunulmuştur.

Tablo 38 Anlamli farklılık görülen boyutlarda grupların karşılaştırılmasına yönelik Mann-Whitney U testi sonuçları

Katılım Gös. Kurs Programı	n	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	Z	p
Bağlama Eğitimi	22	20,23	445,00	192,000	-0,707	0,480
Almanca A1	20	22,90	458,00			
Bağlama Eğitimi	22	16,43	361,50	89,500	-0,414	0,679
Almanca A2	9	14,94	134,50			
Bağlama Eğitimi	22	19,41	427,00	174,000	-1,983	0,047*
Bilgisayar İşlet.	24	27,25	654,00			
Bağlama Eğitimi	22	17,55	386,00	133,000	-1,991	0,046*
Çocuk Gelişimi	19	25,00	475,00			
Bağlama Eğitimi	22	17,41	383,00	130,000	-1,086	0,277
Emlak Danışmanlığı	15	21,33	320,00			
Bağlama Eğitimi	22	18,86	415,00	162,000	-1,679	0,093
Filografi	21	25,29	531,00			
Bağlama Eğitimi	22	19,73	434,00	149,000	-0,496	0,620
Gitar	15	17,93	269,00			
Bağlama Eğitimi	22	12,43	273,50	20,500	-3,172	0,002*
Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	23,94	191,50			
Bağlama Eğitimi	22	32,98	725,50	472,500	-0,157	0,876
İngilizce A1	44	33,76	1485,50			
Bağlama Eğitimi	22	26,84	590,50	337,500	-1,638	0,101
İngilizce A2	41	34,77	1425,50			
Bağlama Eğitimi	22	13,05	287,00	34,000	-2,196	0,028*
Kalorifer Ateşçisi	7	21,14	148,00			
Bağlama Eğitimi	22	15,59	343,00	90,000	-3,284	0,001*
Koro	20	28,00	560,00			
Bağlama Eğitimi	22	13,05	287,00	34,000	-2,194	0,028*
Kuran-1 Kerim	7	21,14	148,00			
Bağlama Eğitimi	22	15,59	343,00	90,000	-0,392	0,695
MTSK Eğitimci	9	9,89	153,00			
Bağlama Eğitimi	22	13,66	300,50	47,500	-1,038	0,299
Ruşça	6	17,58	105,50			

(p<0,05)

Tablo 38 incelendiğinde yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin, katılım gösterilen kurs programlarından Bağlama Eğitimi kursuna katılanlar ile Bilgisayar İşletmenliği, Çocuk Gelişimi, Hasta ve Yaşlı Hizmetleri, Kalorifer Ateşçisi, Koro, Kuran-ı Kerim kurs programlarına katılanlar arasında anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu karşılaştırmalarda anlamlı farklılığın Hasta ve Yaşlı Hizmetleri, Kalorifer Ateşçisi, Koro ile Kuran-ı Kerim kurs programlarına katılanlar lehine olduğu görülmektedir. ($U=20,500$; $p<0,05$), ($U=34,000$; $p<0,05$), ($U=90,000$; $p<0,05$), ($U=34,000$; $p<0,05$). Bağlama Eğitimi kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri ile Almanca A1, Almanca A2, Emlak Danışmanlığı, Filografi, Gitar, İngilizce A1, İngilizce A2, MTSK Eğitimci ve Rusça kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri arasında anlamlı farklılık bulunmadığı görülmektedir ($p>0,05$).

Bilgisayar İşletmenliği kursu ile diğer kurs programlarına katılan kursiyerlerin görüşleri karşılaştırılarak, yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinde, anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemeye yönelik olarak yapılan Mann Whitney U testi sonuçları Tablo 39' da sunulmuştur.

Tablo 39 Anlamli farklılık görülen boyutlarda grupların karşılaştırılmasına yönelik Mann-Whitney U testi sonuçları

Katılım Gös. Kurs Programı	n	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	Z	p																																																																																																																																																							
Bilgisayar İşlet.	24	24,50	589,00	191,000	-1,158	0,247																																																																																																																																																							
Almanca A1	20	20,05	401,00				Bilgisayar İşlet.	24	18,73	449,50	65,500	-1,682	0,093	Almanca A2	9	12,39	111,50	Bilgisayar İşlet.	24	27,25	654,00	174,000	-1,983	0,047*	Bağlama Eğitimi	22	19,41	427,00	Bilgisayar İşlet.	24	21,35	512,50	212,500	-0,380	0,704	Çocuk Gelişimi	19	22,82	433,50	Bilgisayar İşlet.	24	21,02	504,50	155,500	-0,710	0,477	Emlak Danışmanlığı	15	18,37	275,50	Bilgisayar İşlet.	24	23,23	557,50	246,500	-0,125	0,900	Filografi	21	22,74	447,50	Bilgisayar İşlet.	24	23,06	553,50	106,500	-2,126	0,034*	Gitar	15	15,10	226,50	Bilgisayar İşlet.	24	14,88	357,00	57,000	-1,701	0,089	Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	21,38	171,00	Bilgisayar İşlet.	24	41,19	988,50	367,500	-2,063	0,039*	İngilizce A1	44	30,85	1357,50	Bilgisayar İşlet.	24	34,79	835,00	449,000	-0,585	0,558	İngilizce A2	41	31,95	1310,00	Bilgisayar İşlet.	24	15,42	370,00	70,000	-0,663	0,507	Kalorifer Ateşçisi	7	18,00	126,00	Bilgisayar İşlet.	24	20,54	493,00	193,000	-1,112	0,266	Koro	20	24,85	497,00	Bilgisayar İşlet.	24	15,15	363,50	63,500	-0,971	0,332	Kuran-ı Kerim	7	18,93	132,50	Bilgisayar İşlet.	24	17,96	431,00	85,000	-0,932	0,352	MTSK Eğitmenliği	9	14,44	130,00	Bilgisayar İşlet.	24	15,73	377,50	66,500	-0,286	0,775	Rusça
Bilgisayar İşlet.	24	18,73	449,50	65,500	-1,682	0,093																																																																																																																																																							
Almanca A2	9	12,39	111,50				Bilgisayar İşlet.	24	27,25	654,00	174,000	-1,983	0,047*	Bağlama Eğitimi	22	19,41	427,00	Bilgisayar İşlet.	24	21,35	512,50	212,500	-0,380	0,704	Çocuk Gelişimi	19	22,82	433,50	Bilgisayar İşlet.	24	21,02	504,50	155,500	-0,710	0,477	Emlak Danışmanlığı	15	18,37	275,50	Bilgisayar İşlet.	24	23,23	557,50	246,500	-0,125	0,900	Filografi	21	22,74	447,50	Bilgisayar İşlet.	24	23,06	553,50	106,500	-2,126	0,034*	Gitar	15	15,10	226,50	Bilgisayar İşlet.	24	14,88	357,00	57,000	-1,701	0,089	Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	21,38	171,00	Bilgisayar İşlet.	24	41,19	988,50	367,500	-2,063	0,039*	İngilizce A1	44	30,85	1357,50	Bilgisayar İşlet.	24	34,79	835,00	449,000	-0,585	0,558	İngilizce A2	41	31,95	1310,00	Bilgisayar İşlet.	24	15,42	370,00	70,000	-0,663	0,507	Kalorifer Ateşçisi	7	18,00	126,00	Bilgisayar İşlet.	24	20,54	493,00	193,000	-1,112	0,266	Koro	20	24,85	497,00	Bilgisayar İşlet.	24	15,15	363,50	63,500	-0,971	0,332	Kuran-ı Kerim	7	18,93	132,50	Bilgisayar İşlet.	24	17,96	431,00	85,000	-0,932	0,352	MTSK Eğitmenliği	9	14,44	130,00	Bilgisayar İşlet.	24	15,73	377,50	66,500	-0,286	0,775	Rusça	6	14,58	87,50								
Bilgisayar İşlet.	24	27,25	654,00	174,000	-1,983	0,047*																																																																																																																																																							
Bağlama Eğitimi	22	19,41	427,00				Bilgisayar İşlet.	24	21,35	512,50	212,500	-0,380	0,704	Çocuk Gelişimi	19	22,82	433,50	Bilgisayar İşlet.	24	21,02	504,50	155,500	-0,710	0,477	Emlak Danışmanlığı	15	18,37	275,50	Bilgisayar İşlet.	24	23,23	557,50	246,500	-0,125	0,900	Filografi	21	22,74	447,50	Bilgisayar İşlet.	24	23,06	553,50	106,500	-2,126	0,034*	Gitar	15	15,10	226,50	Bilgisayar İşlet.	24	14,88	357,00	57,000	-1,701	0,089	Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	21,38	171,00	Bilgisayar İşlet.	24	41,19	988,50	367,500	-2,063	0,039*	İngilizce A1	44	30,85	1357,50	Bilgisayar İşlet.	24	34,79	835,00	449,000	-0,585	0,558	İngilizce A2	41	31,95	1310,00	Bilgisayar İşlet.	24	15,42	370,00	70,000	-0,663	0,507	Kalorifer Ateşçisi	7	18,00	126,00	Bilgisayar İşlet.	24	20,54	493,00	193,000	-1,112	0,266	Koro	20	24,85	497,00	Bilgisayar İşlet.	24	15,15	363,50	63,500	-0,971	0,332	Kuran-ı Kerim	7	18,93	132,50	Bilgisayar İşlet.	24	17,96	431,00	85,000	-0,932	0,352	MTSK Eğitmenliği	9	14,44	130,00	Bilgisayar İşlet.	24	15,73	377,50	66,500	-0,286	0,775	Rusça	6	14,58	87,50																			
Bilgisayar İşlet.	24	21,35	512,50	212,500	-0,380	0,704																																																																																																																																																							
Çocuk Gelişimi	19	22,82	433,50				Bilgisayar İşlet.	24	21,02	504,50	155,500	-0,710	0,477	Emlak Danışmanlığı	15	18,37	275,50	Bilgisayar İşlet.	24	23,23	557,50	246,500	-0,125	0,900	Filografi	21	22,74	447,50	Bilgisayar İşlet.	24	23,06	553,50	106,500	-2,126	0,034*	Gitar	15	15,10	226,50	Bilgisayar İşlet.	24	14,88	357,00	57,000	-1,701	0,089	Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	21,38	171,00	Bilgisayar İşlet.	24	41,19	988,50	367,500	-2,063	0,039*	İngilizce A1	44	30,85	1357,50	Bilgisayar İşlet.	24	34,79	835,00	449,000	-0,585	0,558	İngilizce A2	41	31,95	1310,00	Bilgisayar İşlet.	24	15,42	370,00	70,000	-0,663	0,507	Kalorifer Ateşçisi	7	18,00	126,00	Bilgisayar İşlet.	24	20,54	493,00	193,000	-1,112	0,266	Koro	20	24,85	497,00	Bilgisayar İşlet.	24	15,15	363,50	63,500	-0,971	0,332	Kuran-ı Kerim	7	18,93	132,50	Bilgisayar İşlet.	24	17,96	431,00	85,000	-0,932	0,352	MTSK Eğitmenliği	9	14,44	130,00	Bilgisayar İşlet.	24	15,73	377,50	66,500	-0,286	0,775	Rusça	6	14,58	87,50																														
Bilgisayar İşlet.	24	21,02	504,50	155,500	-0,710	0,477																																																																																																																																																							
Emlak Danışmanlığı	15	18,37	275,50				Bilgisayar İşlet.	24	23,23	557,50	246,500	-0,125	0,900	Filografi	21	22,74	447,50	Bilgisayar İşlet.	24	23,06	553,50	106,500	-2,126	0,034*	Gitar	15	15,10	226,50	Bilgisayar İşlet.	24	14,88	357,00	57,000	-1,701	0,089	Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	21,38	171,00	Bilgisayar İşlet.	24	41,19	988,50	367,500	-2,063	0,039*	İngilizce A1	44	30,85	1357,50	Bilgisayar İşlet.	24	34,79	835,00	449,000	-0,585	0,558	İngilizce A2	41	31,95	1310,00	Bilgisayar İşlet.	24	15,42	370,00	70,000	-0,663	0,507	Kalorifer Ateşçisi	7	18,00	126,00	Bilgisayar İşlet.	24	20,54	493,00	193,000	-1,112	0,266	Koro	20	24,85	497,00	Bilgisayar İşlet.	24	15,15	363,50	63,500	-0,971	0,332	Kuran-ı Kerim	7	18,93	132,50	Bilgisayar İşlet.	24	17,96	431,00	85,000	-0,932	0,352	MTSK Eğitmenliği	9	14,44	130,00	Bilgisayar İşlet.	24	15,73	377,50	66,500	-0,286	0,775	Rusça	6	14,58	87,50																																									
Bilgisayar İşlet.	24	23,23	557,50	246,500	-0,125	0,900																																																																																																																																																							
Filografi	21	22,74	447,50				Bilgisayar İşlet.	24	23,06	553,50	106,500	-2,126	0,034*	Gitar	15	15,10	226,50	Bilgisayar İşlet.	24	14,88	357,00	57,000	-1,701	0,089	Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	21,38	171,00	Bilgisayar İşlet.	24	41,19	988,50	367,500	-2,063	0,039*	İngilizce A1	44	30,85	1357,50	Bilgisayar İşlet.	24	34,79	835,00	449,000	-0,585	0,558	İngilizce A2	41	31,95	1310,00	Bilgisayar İşlet.	24	15,42	370,00	70,000	-0,663	0,507	Kalorifer Ateşçisi	7	18,00	126,00	Bilgisayar İşlet.	24	20,54	493,00	193,000	-1,112	0,266	Koro	20	24,85	497,00	Bilgisayar İşlet.	24	15,15	363,50	63,500	-0,971	0,332	Kuran-ı Kerim	7	18,93	132,50	Bilgisayar İşlet.	24	17,96	431,00	85,000	-0,932	0,352	MTSK Eğitmenliği	9	14,44	130,00	Bilgisayar İşlet.	24	15,73	377,50	66,500	-0,286	0,775	Rusça	6	14,58	87,50																																																				
Bilgisayar İşlet.	24	23,06	553,50	106,500	-2,126	0,034*																																																																																																																																																							
Gitar	15	15,10	226,50				Bilgisayar İşlet.	24	14,88	357,00	57,000	-1,701	0,089	Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	21,38	171,00	Bilgisayar İşlet.	24	41,19	988,50	367,500	-2,063	0,039*	İngilizce A1	44	30,85	1357,50	Bilgisayar İşlet.	24	34,79	835,00	449,000	-0,585	0,558	İngilizce A2	41	31,95	1310,00	Bilgisayar İşlet.	24	15,42	370,00	70,000	-0,663	0,507	Kalorifer Ateşçisi	7	18,00	126,00	Bilgisayar İşlet.	24	20,54	493,00	193,000	-1,112	0,266	Koro	20	24,85	497,00	Bilgisayar İşlet.	24	15,15	363,50	63,500	-0,971	0,332	Kuran-ı Kerim	7	18,93	132,50	Bilgisayar İşlet.	24	17,96	431,00	85,000	-0,932	0,352	MTSK Eğitmenliği	9	14,44	130,00	Bilgisayar İşlet.	24	15,73	377,50	66,500	-0,286	0,775	Rusça	6	14,58	87,50																																																															
Bilgisayar İşlet.	24	14,88	357,00	57,000	-1,701	0,089																																																																																																																																																							
Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	21,38	171,00				Bilgisayar İşlet.	24	41,19	988,50	367,500	-2,063	0,039*	İngilizce A1	44	30,85	1357,50	Bilgisayar İşlet.	24	34,79	835,00	449,000	-0,585	0,558	İngilizce A2	41	31,95	1310,00	Bilgisayar İşlet.	24	15,42	370,00	70,000	-0,663	0,507	Kalorifer Ateşçisi	7	18,00	126,00	Bilgisayar İşlet.	24	20,54	493,00	193,000	-1,112	0,266	Koro	20	24,85	497,00	Bilgisayar İşlet.	24	15,15	363,50	63,500	-0,971	0,332	Kuran-ı Kerim	7	18,93	132,50	Bilgisayar İşlet.	24	17,96	431,00	85,000	-0,932	0,352	MTSK Eğitmenliği	9	14,44	130,00	Bilgisayar İşlet.	24	15,73	377,50	66,500	-0,286	0,775	Rusça	6	14,58	87,50																																																																										
Bilgisayar İşlet.	24	41,19	988,50	367,500	-2,063	0,039*																																																																																																																																																							
İngilizce A1	44	30,85	1357,50				Bilgisayar İşlet.	24	34,79	835,00	449,000	-0,585	0,558	İngilizce A2	41	31,95	1310,00	Bilgisayar İşlet.	24	15,42	370,00	70,000	-0,663	0,507	Kalorifer Ateşçisi	7	18,00	126,00	Bilgisayar İşlet.	24	20,54	493,00	193,000	-1,112	0,266	Koro	20	24,85	497,00	Bilgisayar İşlet.	24	15,15	363,50	63,500	-0,971	0,332	Kuran-ı Kerim	7	18,93	132,50	Bilgisayar İşlet.	24	17,96	431,00	85,000	-0,932	0,352	MTSK Eğitmenliği	9	14,44	130,00	Bilgisayar İşlet.	24	15,73	377,50	66,500	-0,286	0,775	Rusça	6	14,58	87,50																																																																																					
Bilgisayar İşlet.	24	34,79	835,00	449,000	-0,585	0,558																																																																																																																																																							
İngilizce A2	41	31,95	1310,00				Bilgisayar İşlet.	24	15,42	370,00	70,000	-0,663	0,507	Kalorifer Ateşçisi	7	18,00	126,00	Bilgisayar İşlet.	24	20,54	493,00	193,000	-1,112	0,266	Koro	20	24,85	497,00	Bilgisayar İşlet.	24	15,15	363,50	63,500	-0,971	0,332	Kuran-ı Kerim	7	18,93	132,50	Bilgisayar İşlet.	24	17,96	431,00	85,000	-0,932	0,352	MTSK Eğitmenliği	9	14,44	130,00	Bilgisayar İşlet.	24	15,73	377,50	66,500	-0,286	0,775	Rusça	6	14,58	87,50																																																																																																
Bilgisayar İşlet.	24	15,42	370,00	70,000	-0,663	0,507																																																																																																																																																							
Kalorifer Ateşçisi	7	18,00	126,00				Bilgisayar İşlet.	24	20,54	493,00	193,000	-1,112	0,266	Koro	20	24,85	497,00	Bilgisayar İşlet.	24	15,15	363,50	63,500	-0,971	0,332	Kuran-ı Kerim	7	18,93	132,50	Bilgisayar İşlet.	24	17,96	431,00	85,000	-0,932	0,352	MTSK Eğitmenliği	9	14,44	130,00	Bilgisayar İşlet.	24	15,73	377,50	66,500	-0,286	0,775	Rusça	6	14,58	87,50																																																																																																											
Bilgisayar İşlet.	24	20,54	493,00	193,000	-1,112	0,266																																																																																																																																																							
Koro	20	24,85	497,00				Bilgisayar İşlet.	24	15,15	363,50	63,500	-0,971	0,332	Kuran-ı Kerim	7	18,93	132,50	Bilgisayar İşlet.	24	17,96	431,00	85,000	-0,932	0,352	MTSK Eğitmenliği	9	14,44	130,00	Bilgisayar İşlet.	24	15,73	377,50	66,500	-0,286	0,775	Rusça	6	14,58	87,50																																																																																																																						
Bilgisayar İşlet.	24	15,15	363,50	63,500	-0,971	0,332																																																																																																																																																							
Kuran-ı Kerim	7	18,93	132,50				Bilgisayar İşlet.	24	17,96	431,00	85,000	-0,932	0,352	MTSK Eğitmenliği	9	14,44	130,00	Bilgisayar İşlet.	24	15,73	377,50	66,500	-0,286	0,775	Rusça	6	14,58	87,50																																																																																																																																	
Bilgisayar İşlet.	24	17,96	431,00	85,000	-0,932	0,352																																																																																																																																																							
MTSK Eğitmenliği	9	14,44	130,00				Bilgisayar İşlet.	24	15,73	377,50	66,500	-0,286	0,775	Rusça	6	14,58	87,50																																																																																																																																												
Bilgisayar İşlet.	24	15,73	377,50	66,500	-0,286	0,775																																																																																																																																																							
Rusça	6	14,58	87,50																																																																																																																																																										

(p<0,05)

Tablo 39 incelendiğinde yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin, katılım gösterilen kurs programlarından Bilgisayar İşletmenliği kursuna katılanlar ile Bağlama Eğitimi, Gitar, İngilizce A1 kurs programlarına katılanlar arasında anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu karşılaştırmalarda anlamlı farklılığın Bilgisayar İşletmenliği kurs programlarına katılanlar lehine olduğu görülmektedir. ($U=174,000$; $p<0,05$), ($U=106,500$; $p<0,05$), ($U=367,500$; $p<0,05$). Bilgisayar İşletmenliği kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri ile Almanca A1, Almanca A2, Çocuk Gelişimi, Emlak Danışmanlığı, Filografi, Hasta ve Yaşlı Hizmetleri, İngilizce A2, Kalorifer Ateşçisi, MTSK Eğitimliği, Koro, Kuran-ı Kerim ve Rusça kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri arasında anlamlı farklılık bulunmadığı görülmektedir ($p>0,05$).

Çocuk Gelişimi kursu ile diğer kurs programlarına katılan kursiyerlerin görüşleri karşılaştırılarak, yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinde, anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemeye yönelik olarak yapılan Mann Whitney U testi sonuçları Tablo 40' da sunulmuştur.

Tablo 40 Anlamli farklılık görülen boyutlarda grupların karşılaştırılmasına yönelik Mann-Whitney U testi sonuçları

Katılım Gös. Kurs Programı	n	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	Z	p
Çocuk Gelişimi	19	22,71	431,50	138,500	-1,451	0,147
Almanca A1	20	17,43	348,50			
Çocuk Gelişimi	19	16,03	304,50	56,500	-1,430	0,153
Almanca A2	9	11,28	101,50			
Çocuk Gelişimi	19	25,00	475,00	133,000	-1,991	0,046*
Bağlama Eğitimi	22	17,55	386,00			
Çocuk Gelişimi	19	22,82	433,50	212,500	-0,380	0,704
Bilgisayar İşlet.	24	21,35	512,50			
Çocuk Gelişimi	19	19,32	367,00	108,000	-1,199	0,230
Emlak Danışmanlığı	15	15,20	228,00			
Çocuk Gelişimi	19	22,00	418,00	171,000	-0,774	0,439
Filografı	21	19,14	402,00			
Çocuk Gelişimi	19	20,55	390,50	84,500	-2,019	0,044*
Gitar	15	13,63	204,50			
Çocuk Gelişimi	19	13,16	250,00	60,000	-0,852	0,394
Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	16,00	128,00			
Çocuk Gelişimi	19	39,55	751,50	274,500	-2,152	0,031*
İngilizce A1	44	28,74	1264,50			
Çocuk Gelişimi	19	34,45	654,50	314,500	-1,193	0,233
İngilizce A2	41	28,67	1175,50			
Çocuk Gelişimi	19	13,29	252,50	62,500	-0,232	0,817
Kalorifer Ateşçisi	7	14,07	98,50			
Çocuk Gelişimi	19	19,71	374,50	184,500	-0,155	0,877
Koro	20	20,28	405,50			
Çocuk Gelişimi	19	13,47	256,00	66,000	-0,029	0,977
Kuran-ı Kerim	7	13,57	95,00			
Çocuk Gelişimi	19	15,66	297,500	63,500	-1,085	0,278
MTSK Eğitmenliği	9	12,06	108,50			
Çocuk Gelişimi	19	13,55	257,50	46,500	-0,670	0,503
Rusça	6	11,25	67,50			

(p<0,05)

Tablo 40 incelendiğinde yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin, katılım gösterilen kurs programlarından Çocuk Gelişimi kursuna katılanlar ile Bağlama Eğitimi, Gitar, İngilizce A1 kurs programlarına katılanlar arasında anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu karşılaştırmalarda anlamlı farklılığın Çocuk Gelişimi kurs programlarına katılanlar lehine olduğu görülmektedir. ($U=133,000$; $p<0,05$), ($U=84,500$; $p<0,05$), ($U=274,500$; $p<0,05$). Çocuk Gelişimi kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri ile Almanca A1, Almanca A2, Bilgisayar İşletmenliği, Emlak Danışmanlığı, Filografi, Hasta ve Yaşlı Hizmetleri, İngilizce A2, Kalorifer Ateşçisi, MTSK Eğitimci, Koro, Kuran-ı Kerim ve Rusça kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri arasında anlamlı farklılık bulunmadığı görülmektedir ($p>0,05$).

Emlak Danışmanlığı kursu ile diğer kurs programlarına katılan kursiyerlerin görüşleri karşılaştırılarak, yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinde, anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemeye yönelik olarak yapılan Mann Whitney U testi sonuçları Tablo 41' de sunulmuştur.

Tablo 41 Anlamli farklılık görülen boyutlarda grupların karşılaştırılmasına yönelik Mann-Whitney U testi sonuçları

Katılım Gös. Kurs Programı	n	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	Z	p																																																																																																																																																							
Emlak Danışmanlığı	15	18,67	280,00	140,000	-0,335	0,738																																																																																																																																																							
Almanca A1	20	17,50	350,00				Emlak Danışmanlığı	15	13,90	208,50	46,500	-1,258	0,208	Almanca A2	9	10,17	91,50	Emlak Danışmanlığı	15	21,33	320,00	130,000	-1,086	0,277	Bağlama Eğitimi	22	17,41	383,00	Emlak Danışmanlığı	15	18,37	275,50	155,500	-0,710	0,477	Bilgisayar İşlet.	24	21,02	504,50	Emlak Danışmanlığı	15	15,20	228,00	108,000	-1,199	0,230	Çocuk Gelişimi	19	19,32	367,00	Emlak Danışmanlığı	15	17,23	258,50	138,500	-0,612	0,541	Filografî	21	19,40	407,50	Emlak Danışmanlığı	15	17,43	261,50	83,500	-1,207	0,227	Gitar	15	13,57	203,50	Emlak Danışmanlığı	15	9,63	144,50	24,500	-2,302	0,021*	Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	16,44	131,50	Emlak Danışmanlığı	15	33,77	500,50	279,500	-0,880	0,379	İngilizce A1	44	28,85	1269,50	Emlak Danışmanlığı	15	27,17	407,50	287,500	-0,371	0,711	İngilizce A2	41	28,99	1188,50	Emlak Danışmanlığı	15	10,20	153,00	33,000	-1,382	0,167	Kalorifer Ateşçisi	7	14,29	100,00	Emlak Danışmanlığı	15	14,13	212,00	92,000	-1,944	0,052	Koro	20	20,90	418,00	Emlak Danışmanlığı	15	9,80	147,00	27,000	-1,804	0,071	Kuran-ı Kerim	7	15,14	106,00	Emlak Danışmanlığı	15	12,73	191,00	64,000	-0,210	0,834	MTSK Eğitmenliği	9	12,11	109,00	Emlak Danışmanlığı	15	10,73	161,00	41,000	-0,314	0,754	Ruşça
Emlak Danışmanlığı	15	13,90	208,50	46,500	-1,258	0,208																																																																																																																																																							
Almanca A2	9	10,17	91,50				Emlak Danışmanlığı	15	21,33	320,00	130,000	-1,086	0,277	Bağlama Eğitimi	22	17,41	383,00	Emlak Danışmanlığı	15	18,37	275,50	155,500	-0,710	0,477	Bilgisayar İşlet.	24	21,02	504,50	Emlak Danışmanlığı	15	15,20	228,00	108,000	-1,199	0,230	Çocuk Gelişimi	19	19,32	367,00	Emlak Danışmanlığı	15	17,23	258,50	138,500	-0,612	0,541	Filografî	21	19,40	407,50	Emlak Danışmanlığı	15	17,43	261,50	83,500	-1,207	0,227	Gitar	15	13,57	203,50	Emlak Danışmanlığı	15	9,63	144,50	24,500	-2,302	0,021*	Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	16,44	131,50	Emlak Danışmanlığı	15	33,77	500,50	279,500	-0,880	0,379	İngilizce A1	44	28,85	1269,50	Emlak Danışmanlığı	15	27,17	407,50	287,500	-0,371	0,711	İngilizce A2	41	28,99	1188,50	Emlak Danışmanlığı	15	10,20	153,00	33,000	-1,382	0,167	Kalorifer Ateşçisi	7	14,29	100,00	Emlak Danışmanlığı	15	14,13	212,00	92,000	-1,944	0,052	Koro	20	20,90	418,00	Emlak Danışmanlığı	15	9,80	147,00	27,000	-1,804	0,071	Kuran-ı Kerim	7	15,14	106,00	Emlak Danışmanlığı	15	12,73	191,00	64,000	-0,210	0,834	MTSK Eğitmenliği	9	12,11	109,00	Emlak Danışmanlığı	15	10,73	161,00	41,000	-0,314	0,754	Ruşça	6	11,67	70,00								
Emlak Danışmanlığı	15	21,33	320,00	130,000	-1,086	0,277																																																																																																																																																							
Bağlama Eğitimi	22	17,41	383,00				Emlak Danışmanlığı	15	18,37	275,50	155,500	-0,710	0,477	Bilgisayar İşlet.	24	21,02	504,50	Emlak Danışmanlığı	15	15,20	228,00	108,000	-1,199	0,230	Çocuk Gelişimi	19	19,32	367,00	Emlak Danışmanlığı	15	17,23	258,50	138,500	-0,612	0,541	Filografî	21	19,40	407,50	Emlak Danışmanlığı	15	17,43	261,50	83,500	-1,207	0,227	Gitar	15	13,57	203,50	Emlak Danışmanlığı	15	9,63	144,50	24,500	-2,302	0,021*	Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	16,44	131,50	Emlak Danışmanlığı	15	33,77	500,50	279,500	-0,880	0,379	İngilizce A1	44	28,85	1269,50	Emlak Danışmanlığı	15	27,17	407,50	287,500	-0,371	0,711	İngilizce A2	41	28,99	1188,50	Emlak Danışmanlığı	15	10,20	153,00	33,000	-1,382	0,167	Kalorifer Ateşçisi	7	14,29	100,00	Emlak Danışmanlığı	15	14,13	212,00	92,000	-1,944	0,052	Koro	20	20,90	418,00	Emlak Danışmanlığı	15	9,80	147,00	27,000	-1,804	0,071	Kuran-ı Kerim	7	15,14	106,00	Emlak Danışmanlığı	15	12,73	191,00	64,000	-0,210	0,834	MTSK Eğitmenliği	9	12,11	109,00	Emlak Danışmanlığı	15	10,73	161,00	41,000	-0,314	0,754	Ruşça	6	11,67	70,00																			
Emlak Danışmanlığı	15	18,37	275,50	155,500	-0,710	0,477																																																																																																																																																							
Bilgisayar İşlet.	24	21,02	504,50				Emlak Danışmanlığı	15	15,20	228,00	108,000	-1,199	0,230	Çocuk Gelişimi	19	19,32	367,00	Emlak Danışmanlığı	15	17,23	258,50	138,500	-0,612	0,541	Filografî	21	19,40	407,50	Emlak Danışmanlığı	15	17,43	261,50	83,500	-1,207	0,227	Gitar	15	13,57	203,50	Emlak Danışmanlığı	15	9,63	144,50	24,500	-2,302	0,021*	Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	16,44	131,50	Emlak Danışmanlığı	15	33,77	500,50	279,500	-0,880	0,379	İngilizce A1	44	28,85	1269,50	Emlak Danışmanlığı	15	27,17	407,50	287,500	-0,371	0,711	İngilizce A2	41	28,99	1188,50	Emlak Danışmanlığı	15	10,20	153,00	33,000	-1,382	0,167	Kalorifer Ateşçisi	7	14,29	100,00	Emlak Danışmanlığı	15	14,13	212,00	92,000	-1,944	0,052	Koro	20	20,90	418,00	Emlak Danışmanlığı	15	9,80	147,00	27,000	-1,804	0,071	Kuran-ı Kerim	7	15,14	106,00	Emlak Danışmanlığı	15	12,73	191,00	64,000	-0,210	0,834	MTSK Eğitmenliği	9	12,11	109,00	Emlak Danışmanlığı	15	10,73	161,00	41,000	-0,314	0,754	Ruşça	6	11,67	70,00																														
Emlak Danışmanlığı	15	15,20	228,00	108,000	-1,199	0,230																																																																																																																																																							
Çocuk Gelişimi	19	19,32	367,00				Emlak Danışmanlığı	15	17,23	258,50	138,500	-0,612	0,541	Filografî	21	19,40	407,50	Emlak Danışmanlığı	15	17,43	261,50	83,500	-1,207	0,227	Gitar	15	13,57	203,50	Emlak Danışmanlığı	15	9,63	144,50	24,500	-2,302	0,021*	Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	16,44	131,50	Emlak Danışmanlığı	15	33,77	500,50	279,500	-0,880	0,379	İngilizce A1	44	28,85	1269,50	Emlak Danışmanlığı	15	27,17	407,50	287,500	-0,371	0,711	İngilizce A2	41	28,99	1188,50	Emlak Danışmanlığı	15	10,20	153,00	33,000	-1,382	0,167	Kalorifer Ateşçisi	7	14,29	100,00	Emlak Danışmanlığı	15	14,13	212,00	92,000	-1,944	0,052	Koro	20	20,90	418,00	Emlak Danışmanlığı	15	9,80	147,00	27,000	-1,804	0,071	Kuran-ı Kerim	7	15,14	106,00	Emlak Danışmanlığı	15	12,73	191,00	64,000	-0,210	0,834	MTSK Eğitmenliği	9	12,11	109,00	Emlak Danışmanlığı	15	10,73	161,00	41,000	-0,314	0,754	Ruşça	6	11,67	70,00																																									
Emlak Danışmanlığı	15	17,23	258,50	138,500	-0,612	0,541																																																																																																																																																							
Filografî	21	19,40	407,50				Emlak Danışmanlığı	15	17,43	261,50	83,500	-1,207	0,227	Gitar	15	13,57	203,50	Emlak Danışmanlığı	15	9,63	144,50	24,500	-2,302	0,021*	Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	16,44	131,50	Emlak Danışmanlığı	15	33,77	500,50	279,500	-0,880	0,379	İngilizce A1	44	28,85	1269,50	Emlak Danışmanlığı	15	27,17	407,50	287,500	-0,371	0,711	İngilizce A2	41	28,99	1188,50	Emlak Danışmanlığı	15	10,20	153,00	33,000	-1,382	0,167	Kalorifer Ateşçisi	7	14,29	100,00	Emlak Danışmanlığı	15	14,13	212,00	92,000	-1,944	0,052	Koro	20	20,90	418,00	Emlak Danışmanlığı	15	9,80	147,00	27,000	-1,804	0,071	Kuran-ı Kerim	7	15,14	106,00	Emlak Danışmanlığı	15	12,73	191,00	64,000	-0,210	0,834	MTSK Eğitmenliği	9	12,11	109,00	Emlak Danışmanlığı	15	10,73	161,00	41,000	-0,314	0,754	Ruşça	6	11,67	70,00																																																				
Emlak Danışmanlığı	15	17,43	261,50	83,500	-1,207	0,227																																																																																																																																																							
Gitar	15	13,57	203,50				Emlak Danışmanlığı	15	9,63	144,50	24,500	-2,302	0,021*	Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	16,44	131,50	Emlak Danışmanlığı	15	33,77	500,50	279,500	-0,880	0,379	İngilizce A1	44	28,85	1269,50	Emlak Danışmanlığı	15	27,17	407,50	287,500	-0,371	0,711	İngilizce A2	41	28,99	1188,50	Emlak Danışmanlığı	15	10,20	153,00	33,000	-1,382	0,167	Kalorifer Ateşçisi	7	14,29	100,00	Emlak Danışmanlığı	15	14,13	212,00	92,000	-1,944	0,052	Koro	20	20,90	418,00	Emlak Danışmanlığı	15	9,80	147,00	27,000	-1,804	0,071	Kuran-ı Kerim	7	15,14	106,00	Emlak Danışmanlığı	15	12,73	191,00	64,000	-0,210	0,834	MTSK Eğitmenliği	9	12,11	109,00	Emlak Danışmanlığı	15	10,73	161,00	41,000	-0,314	0,754	Ruşça	6	11,67	70,00																																																															
Emlak Danışmanlığı	15	9,63	144,50	24,500	-2,302	0,021*																																																																																																																																																							
Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	16,44	131,50				Emlak Danışmanlığı	15	33,77	500,50	279,500	-0,880	0,379	İngilizce A1	44	28,85	1269,50	Emlak Danışmanlığı	15	27,17	407,50	287,500	-0,371	0,711	İngilizce A2	41	28,99	1188,50	Emlak Danışmanlığı	15	10,20	153,00	33,000	-1,382	0,167	Kalorifer Ateşçisi	7	14,29	100,00	Emlak Danışmanlığı	15	14,13	212,00	92,000	-1,944	0,052	Koro	20	20,90	418,00	Emlak Danışmanlığı	15	9,80	147,00	27,000	-1,804	0,071	Kuran-ı Kerim	7	15,14	106,00	Emlak Danışmanlığı	15	12,73	191,00	64,000	-0,210	0,834	MTSK Eğitmenliği	9	12,11	109,00	Emlak Danışmanlığı	15	10,73	161,00	41,000	-0,314	0,754	Ruşça	6	11,67	70,00																																																																										
Emlak Danışmanlığı	15	33,77	500,50	279,500	-0,880	0,379																																																																																																																																																							
İngilizce A1	44	28,85	1269,50				Emlak Danışmanlığı	15	27,17	407,50	287,500	-0,371	0,711	İngilizce A2	41	28,99	1188,50	Emlak Danışmanlığı	15	10,20	153,00	33,000	-1,382	0,167	Kalorifer Ateşçisi	7	14,29	100,00	Emlak Danışmanlığı	15	14,13	212,00	92,000	-1,944	0,052	Koro	20	20,90	418,00	Emlak Danışmanlığı	15	9,80	147,00	27,000	-1,804	0,071	Kuran-ı Kerim	7	15,14	106,00	Emlak Danışmanlığı	15	12,73	191,00	64,000	-0,210	0,834	MTSK Eğitmenliği	9	12,11	109,00	Emlak Danışmanlığı	15	10,73	161,00	41,000	-0,314	0,754	Ruşça	6	11,67	70,00																																																																																					
Emlak Danışmanlığı	15	27,17	407,50	287,500	-0,371	0,711																																																																																																																																																							
İngilizce A2	41	28,99	1188,50				Emlak Danışmanlığı	15	10,20	153,00	33,000	-1,382	0,167	Kalorifer Ateşçisi	7	14,29	100,00	Emlak Danışmanlığı	15	14,13	212,00	92,000	-1,944	0,052	Koro	20	20,90	418,00	Emlak Danışmanlığı	15	9,80	147,00	27,000	-1,804	0,071	Kuran-ı Kerim	7	15,14	106,00	Emlak Danışmanlığı	15	12,73	191,00	64,000	-0,210	0,834	MTSK Eğitmenliği	9	12,11	109,00	Emlak Danışmanlığı	15	10,73	161,00	41,000	-0,314	0,754	Ruşça	6	11,67	70,00																																																																																																
Emlak Danışmanlığı	15	10,20	153,00	33,000	-1,382	0,167																																																																																																																																																							
Kalorifer Ateşçisi	7	14,29	100,00				Emlak Danışmanlığı	15	14,13	212,00	92,000	-1,944	0,052	Koro	20	20,90	418,00	Emlak Danışmanlığı	15	9,80	147,00	27,000	-1,804	0,071	Kuran-ı Kerim	7	15,14	106,00	Emlak Danışmanlığı	15	12,73	191,00	64,000	-0,210	0,834	MTSK Eğitmenliği	9	12,11	109,00	Emlak Danışmanlığı	15	10,73	161,00	41,000	-0,314	0,754	Ruşça	6	11,67	70,00																																																																																																											
Emlak Danışmanlığı	15	14,13	212,00	92,000	-1,944	0,052																																																																																																																																																							
Koro	20	20,90	418,00				Emlak Danışmanlığı	15	9,80	147,00	27,000	-1,804	0,071	Kuran-ı Kerim	7	15,14	106,00	Emlak Danışmanlığı	15	12,73	191,00	64,000	-0,210	0,834	MTSK Eğitmenliği	9	12,11	109,00	Emlak Danışmanlığı	15	10,73	161,00	41,000	-0,314	0,754	Ruşça	6	11,67	70,00																																																																																																																						
Emlak Danışmanlığı	15	9,80	147,00	27,000	-1,804	0,071																																																																																																																																																							
Kuran-ı Kerim	7	15,14	106,00				Emlak Danışmanlığı	15	12,73	191,00	64,000	-0,210	0,834	MTSK Eğitmenliği	9	12,11	109,00	Emlak Danışmanlığı	15	10,73	161,00	41,000	-0,314	0,754	Ruşça	6	11,67	70,00																																																																																																																																	
Emlak Danışmanlığı	15	12,73	191,00	64,000	-0,210	0,834																																																																																																																																																							
MTSK Eğitmenliği	9	12,11	109,00				Emlak Danışmanlığı	15	10,73	161,00	41,000	-0,314	0,754	Ruşça	6	11,67	70,00																																																																																																																																												
Emlak Danışmanlığı	15	10,73	161,00	41,000	-0,314	0,754																																																																																																																																																							
Ruşça	6	11,67	70,00																																																																																																																																																										

(p<0,05)

Tablo 41 incelendiğinde yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin, katılım gösterilen kurs programlarından Emlak Danışmanlığı kursuna katılanlar ile Hasta ve Yaşlı Hizmetleri kurs programlarına katılanlar arasında anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu karşılaştırmada anlamlı farklılığın Hasta ve Yaşlı Hizmetleri kurs programı katılanlar lehine olduğu görülmektedir. ($U=24,500$; $p < 0,05$). Emlak Danışmanlığı kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri ile Almanca A1, Almanca A2, Bağlama Eğitimi, Bilgisayar İşletmenliği, Çocuk Gelişimi, Filografi, Gitar, İngilizce A1, İngilizce A2, Kalorifer Ateşçisi, Koro, Kuran-ı Kerim, MTSK Eğitmenliği ve Rusça kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri arasında anlamlı farklılık bulunmadığı görülmektedir ($p > 0,05$).

Filografi kursu ile diğer kurs programlarına katılan kursiyerlerin görüşleri karşılaştırılarak, yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinde, anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemeye yönelik olarak yapılan Mann Whitney U testi sonuçları Tablo 42' de sunulmuştur.

Tablo 42 Anlamli farklılık görülen boyutlarda grupların karşılaştırılmasına yönelik Mann-Whitney U testi sonuçları

Katılım Gös. Kurs Programı	n	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	Z	p
Filografi	21	22,62	475,00	176,000	-0,889	0,374
Almanca A1	20	19,30	386,00			
Filografi	21	16,79	352,50	67,500	-1,225	0,221
Almanca A2	9	12,50	112,50			
Filografi	21	25,29	531,00	162,000	-1,679	0,093
Bağlama Eğitimi	22	18,86	415,00			
Filografi	21	22,74	477,50	246,500	-0,125	0,900
Bilgisayar İşlet.	24	23,23	557,50			
Filografi	21	19,14	402,00	171,000	-0,774	0,439
Çocuk Gelişimi	19	22,00	418,00			
Filografi	21	19,40	407,50	138,500	-0,612	0,541
Emlak Danışmanlığı	15	17,23	258,50			
Filografi	21	20,81	437,00	109,000	-1,561	0,118
Gitar	15	15,27	229,00			
Filografi	21	13,40	281,50	50,500	-1,639	0,101
Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	19,19	153,50			
Filografi	21	38,05	799,00	356,000	-1,489	0,136
İngilizce A1	44	30,59	1346,00			
Filografi	21	32,69	686,00	405,500	-0,372	0,710
İngilizce A2	41	30,89	1266,50			
Filografi	21	13,76	289,00	58,000	-0,825	0,410
Kalorifer Ateşçisi	7	16,71	117,00			
Filografi	21	19,38	407,00	176,000	-0,890	0,373
Koro	20	22,70	454,00			
Filografi	21	13,50	283,50	52,500	-1,116	0,264
Kuran-ı Kerim	7	17,50	122,50			
Filografi	21	16,02	336,50	83,500	-0,499	0,618
MTSK Eğitmenliği	9	14,28	128,50			
Filografi	21	14,12	296,50	60,500	-0,146	0,884
Rusça	6	13,58	81,50			

(p<0,05)

Tablo 42 incelendiğinde yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin, katılım gösterilen kurs programlarından Filografi kursuna katılan kursiyer görüşleri ile diğer kurs programlarına katılan kursiyer görüşleri arasında anlamlı farklılık bulunmadığı görülmektedir. ($p>0,05$).

Gitar kursu ile diğer kurs programlarına katılan kursiyerlerin görüşleri karşılaştırılarak, yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinde, anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemeye yönelik olarak yapılan Mann Whitney U testi sonuçları Tablo 43' de sunulmuştur.

Tablo 43 Anlamli farklılık görülen boyutlarda grupların karşılaştırılmasına yönelik Mann-Whitney U testi sonuçları

Katılım Gös. Kurs Programı	n	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	Z	p
Gitar	15	15,93	239,00	119,000	-1,037	0,300
Almanca A1	20	19,55	391,00			
Gitar	15	12,53	188,00	67,000	-0,030	0,976
Almanca A2	9	12,44	112,00			
Gitar	15	15,93	269,00	149,000	-0,496	0,620
Bağlama Eğitimi	22	19,73	434,00			
Gitar	15	15,10	226,50	106,500	-2,126	0,034*
Bilgisayar İşlet.	24	23,06	553,50			
Gitar	15	13,63	204,50	84,500	-2,019	0,044*
Çocuk Gelişimi	19	20,55	390,50			
Gitar	15	13,57	203,50	83,500	-1,207	0,227
Emlak Danışmanlığı	15	17,43	261,50			
Gitar	15	15,27	229,00	109,000	-1,561	0,118
Filografi	21	20,81	437,00			
Gitar	15	9,10	136,50	16,500	-2,813	0,005*
Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	17,44	139,50			
Gitar	15	27,70	415,50	295,500	-0,602	0,547
İngilizce A1	44	30,78	1354,50			
Gitar	15	22,77	341,50	221,500	-1,593	0,111
İngilizce A2	41	30,60	1254,50			
Gitar	15	9,47	142,00	22,000	-2,157	0,031*
Kalorifer Ateşçisi	7	15,86	111,00			
Gitar	15	12,20	183,00	63,000	-2,908	0,004*
Koro	20	22,35	447,00			
Gitar	15	9,67	145,00	25,000	-1,945	0,052
Kuran-ı Kerim	7	15,43	108,00			
Gitar	15	11,93	179,00	59,000	-0,508	0,611
MTSK Eğitmenliği	9	13,44	121,00			
Gitar	15	9,97	149,50	29,500	-1,209	0,226
Rusça	6	13,58	81,50			

(p<0,05)

Tablo 43 incelendiğinde yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin, katılım gösterilen kurs programlarından Gitar kursuna katılanlar ile Bilgisayar İşletmenliği, Çocuk Gelişimi, Hasta ve Yaşlı Hizmetleri, Kalorifer Ateşçisi, Koro, kurs programlarına katılanlar arasında anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu karşılaştırmalarda anlamlı farklılığın Bilgisayar İşletmenliği, Çocuk Gelişimi, Hasta ve Yaşlı Hizmetleri, Kalorifer Ateşçisi, Koro, kurs programlarına katılanlar lehine olduğu görülmektedir. (U=106,500; p<0,05), (U=84,500; p<0,05), (U=16,500; p<0,05), (U=22,000; p<0,05), (U=63,000; p<0,05). Gitar kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri ile Almanca A1, Almanca A2, Bağlama Eğitimi, Emlak Danışmanlığı, Filografi, İngilizce A1, İngilizce A2, Kuran-ı Kerim, MTSK Eğitimci ve Rusça kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri arasında anlamlı farklılık bulunmadığı görülmektedir (p>0,05).

Hasta ve Yaşlı Hizmetleri kursu ile diğer kurs programlarına katılan kursiyerlerin görüşleri karşılaştırılarak, yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinde, anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemeye yönelik olarak yapılan Mann Whitney U testi sonuçları Tablo 44' de sunulmuştur.

Tablo 44 Anlamli farklılık goruln boyutlarda grupların karşılaştırılmasına yönelik Mann-Whitney U testi sonuçları

Katılım Gös. Kurs Programı	n	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	Z	p
Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	20,75	166,00	30,000	-2,548	0,011*
Almanca A1	20	12,00	240,00			
Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	12,06	96,50	11,500	-2,362	0,018*
Almanca A2	9	6,28	56,50			
Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	23,94	191,50	20,500	-3,172	0,002*
Bağlama Eğitimi	22	12,43	273,50			
Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	21,38	171,00	57,000	-1,701	0,089
Bilgisayar İşlet.	24	14,88	357,00			
Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	16,00	128,00	60,000	-0,852	0,394
Çocuk Gelişimi	19	13,16	250,00			
Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	16,44	131,50	24,500	-2,302	0,021*
Emlak Danışmanlığı	15	9,63	144,50			
Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	19,19	153,50	50,500	-1,639	0,101
Filografi	21	13,40	281,50			
Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	17,44	139,50	16,500	-2,813	0,005*
Gitar	15	9,10	136,50			
Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	41,19	329,50	58,500	-2,984	0,003*
İngilizce A1	44	23,83	1048,50			
Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	34,56	276,50	87,500	-2,072	0,038*
İngilizce A2	41	23,13	948,50			
Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	8,94	71,50	20,500	-0,872	0,383
Kalorifer Ateşçisi	7	6,93	48,50			
Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	17,44	139,50	56,500	-1,202	0,229
Koro	20	13,33	266,50			
Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	8,19	65,50	26,500	-0,174	0,862
Kuran-ı Kerim	7	7,79	54,50			
Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	11,00	88,00	20,000	-1,541	0,123
MTSK Eğitmenliği	9	7,22	65,00			
Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	9,06	72,50	11,500	-1,619	0,105
Ruşça	6	5,42	32,50			

(p<0,05)

Tablo 44 incelendiğinde yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin, katılım gösterilen kurs programlarından Hasta ve Yaşlı Hizmetleri kursuna katılanlar ile Almanca A1, Almanca A2, Bağlama Eğitimi, Emlak Danışmanlığı, Gitar, İngilizce A1, İngilizce A2, kurs programlarına katılanlar arasında anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu karşılaştırmada anlamlı farklılığın Hasta ve Yaşlı Hizmetleri kurs programı katılanlar lehine olduğu görülmektedir. (U=30,000; $p < 0,05$) (U=11,500; $p < 0,05$), (U=20,500; $p < 0,05$), (U=24,500; $p < 0,05$), (U=16,500; $p < 0,05$), (U=58,500; $p < 0,05$), (U=87,500; $p < 0,05$). Hasta ve Yaşlı Hizmetleri kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri ile, Bilgisayar İşletmenliği, Çocuk Gelişimi, Filografi, Kalorifer Ateşçisi, Koro, Kuran-ı Kerim, MTSK Eğitimci, ve Rusça kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri arasında anlamlı farklılık bulunmadığı görülmektedir ($p > 0,05$).

İngilizce A1 kursu ile diğer kurs programlarına katılan kursiyerlerin görüşleri karşılaştırılarak, yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinde, anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemeye yönelik olarak yapılan Mann Whitney U testi sonuçları Tablo 45’ de sunulmuştur.

Tablo 45 Anlamli farklılık gorulen boyutlarda grupların karşılaştırılmasına yönelik Mann-Whitney U testi sonuçları

Katılım Gös. Kurs Programı	n	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	Z	p
İngilizce A1	44	31,41	1382,00	392,000	-0,696	0,486
Almanca A1	20	34,90	698,00			
İngilizce A1	44	27,31	1201,50	184,500	-0,320	0,749
Almanca A2	9	25,50	229,50			
İngilizce A1	44	33,76	1485,50	472,500	-0,157	0,876
Bağlama Eğitimi	22	32,98	725,50			
İngilizce A1	44	30,85	1357,50	367,500	-2,063	0,039*
Bilgisayar İşlet.	24	41,19	988,50			
İngilizce A1	44	28,74	1264,50	274,500	-2,152	0,031*
Çocuk Gelişimi	19	39,55	751,50			
İngilizce A1	44	28,85	1269,50	279,500	-0,880	0,379
Emlak Danışmanlığı	15	33,37	500,50			
İngilizce A1	44	30,59	1346,00	356,000	-1,489	0,136
Filografi	21	38,05	799,00			
İngilizce A1	44	30,78	1354,50	295,500	-0,602	0,547
Gitar	15	27,70	415,50			
İngilizce A1	44	23,83	1048,50	58,500	-2,984	0,003*
Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	41,19	329,50			
İngilizce A1	44	38,90	1711,50	721,500	-1,589	0,112
İngilizce A2	41	47,40	1943,50			
İngilizce A1	44	24,22	1065,50	75,500	-2,153	0,031*
Kalorifer Ateşçisi	7	37,21	260,50			
İngilizce A1	44	27,70	1219,00	229,000	-3,061	0,002*
Koro	20	43,05	861,00			
İngilizce A1	44	24,40	1073,50	83,500	-1,993	0,053
Kuran-ı Kerim	7	36,07	252,50			
İngilizce A1	44	26,75	1177,00	187,000	-0,261	0,794
MTSK Eğitimci	9	28,22	254,00			
İngilizce A1	44	24,83	1092,50	102,500	-0,882	0,378
Rusça	6	30,42	182,50			

(p<0,05)

Tablo 45 incelendiğinde yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin, katılım gösterilen kurs programlarından İngilizce A1 kursuna katılanlar ile Bilgisayar İşletmenliği, Çocuk Gelişimi, Hasta ve Yaşlı Hizmetleri, Kalorifer Ateşçisi, Koro, kurs programlarına katılanlar arasında anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu karşılaştırmalarda anlamlı farklılığın Bilgisayar İşletmenliği, Çocuk Gelişimi, Hasta ve Yaşlı Hizmetleri, Kalorifer Ateşçisi, Koro, kurs programlarına katılanlar lehine olduğu görülmektedir. ($U=367,500$; $p<0,05$), ($U=274,500$; $p<0,05$), ($U=58,500$; $p<0,05$), ($U=75,500$; $p<0,05$), ($U=229,000$; $p<0,05$). İngilizce A1 kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri ile Almanca A1, Almanca A2, Bağlama Eğitimi, Emlak Danışmanlığı, Gitar, Filografi, İngilizce A2, Kuran-ı Kerim, MTSK Eğitimci ve Rusça kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri arasında anlamlı farklılık bulunmadığı görülmektedir ($p>0,05$).

İngilizce A2 kursu ile diğer kurs programlarına katılan kursiyerlerin görüşleri karşılaştırılarak, yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinde, anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemeye yönelik olarak yapılan Mann Whitney U testi sonuçları Tablo 46' da sunulmuştur.

Tablo 46 Anlamli farklılık goruln boyutlarda grupların karşılaştırılmasına yönelik Mann-Whitney U testi sonuçları

Katılım Gös. Kurs Programı	n	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	Z	p
İngilizce A2	41	32,06	1314,50	366,500	-0,669	0,503
Almanca A1	20	28,83	576,50			
İngilizce A2	41	26,66	1093,00	137,000	-1,201	0,230
Almanca A2	9	20,22	182,00			
İngilizce A2	41	34,77	1425,50	337,500	-1,638	0,101
Bağlama Eğitimi	22	26,84	590,50			
İngilizce A2	41	31,95	1310,00	449,000	-0,585	0,558
Bilgisayar İşlet.	24	34,79	835,00			
İngilizce A2	41	26,67	1175,50	314,500	-1,193	0,233
Çocuk Gelişimi	19	34,45	654,50			
İngilizce A2	41	28,99	1188,50	287,500	-0,371	0,711
Emlak Danışmanlığı	15	27,17	407,50			
İngilizce A2	41	30,89	1266,50	405,500	-0,372	0,710
Filografi	21	32,69	686,50			
İngilizce A2	41	30,60	1254,50	221,500	-1,593	0,111
Gitar	15	22,77	341,50			
İngilizce A2	41	23,13	948,50	87,500	-2,072	0,038*
Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	34,56	276,50			
İngilizce A2	41	47,40	1943,50	721,500	-1,589	0,112
İngilizce A1	44	38,90	1711,50			
İngilizce A2	41	23,66	970,00	109,000	-1,009	0,313
Kalorifer Ateşçisi	7	29,43	206,00			
İngilizce A2	41	28,63	1174,00	313,000	-1,493	0,135
Koro	20	35,85	717,00			
İngilizce A2	41	23,32	956,00	95,000	-1,418	0,156
Kuran-ı Kerim	7	31,43	220,00			
İngilizce A2	41	25,94	1063,50	166,500	-0,455	0,649
MTSK Eğitmenliği	9	23,50	211,50			
İngilizce A2	41	24,00	984,00	123,000	-0,0	1,00
Rusça	6	24,00	144,00			

(p<0,05)

Tablo 46 incelendiğinde yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin, katılım gösterilen kurs programlarından İngilizce A2 kursuna katılanlar ile Hasta ve Yaşlı Hizmetleri kurs programlarına katılanlar arasında anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu karşılaştırmada anlamlı farklılığın Hasta ve Yaşlı Hizmetleri kurs programı katılanlar lehine olduğu görülmektedir. ($U=87,500$; $p < 0,05$). İngilizce A2 katılan kursiyerlerin görüşleri ile Almanca A1, Almanca A2, Bağlama Eğitimi, Bilgisayar İşletmenliği, Çocuk Gelişimi, Emlak Danışmanlığı, Filografi, Gitar, İngilizce A1, Kalorifer Ateşçisi, Koro, Kuran-ı Kerim, MTSK Eğitimci ve Rusça kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri arasında anlamlı farklılık bulunmadığı görülmektedir ($p > 0,05$).

Rusça kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri arasında anlamlı farklılık bulunmadığı görülmektedir ($p > 0,05$).

Kalorifer Ateşçisi kursu ile diğer kurs programlarına katılan kursiyerlerin görüşleri karşılaştırılarak, yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinde, anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemeye yönelik olarak yapılan Mann Whitney U testi sonuçları Tablo 47’ de sunulmuştur.

Tablo 47 Anlamli farklılık görülen boyutlarda grupların karşılaştırılmasına yönelik Mann-Whitney U testi sonuçları

Katılım Gös. Kurs Programı	n	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	Z	p
Kalorifer Ateşçisi	7	18,07	126,50	41,500	-1,582	0,114
Almanca A1	20	12,58	251,50			
Kalorifer Ateşçisi	7	10,86	76,00	15,000	-1,757	0,079
Almanca A2	9	6,67	60,00			
Kalorifer Ateşçisi	7	21,14	148,00	34,000	-2,196	0,028*
Bağlama Eğitimi	22	13,05	287,00			
Kalorifer Ateşçisi	7	18,00	126,00	70,000	-0,663	0,507
Bilgisayar İşlet.	24	15,42	370,00			
Kalorifer Ateşçisi	7	14,07	98,50	62,500	-0,232	0,817
Çocuk Gelişimi	19	13,29	252,50			
Kalorifer Ateşçisi	7	14,29	100,00	33,000	-1,382	0,167
Emlak Danışmanlığı	15	10,20	153,00			
Kalorifer Ateşçisi	7	16,71	117,00	58,000	-0,825	0,410
Filografî	21	13,76	289,00			
Kalorifer Ateşçisi	7	15,86	111,00	22,000	-2,157	0,031*
Gitar	15	9,47	142,00			
Kalorifer Ateşçisi	7	6,93	48,50	20,500	-0,872	0,383
Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	8,94	71,50			
Kalorifer Ateşçisi	7	37,21	260,50	75,500	-2,153	0,031*
İngilizce A1	44	24,22	1065,50			
Kalorifer Ateşçisi	7	29,43	206,00	109,000	-0,009	0,313
İngilizce A2	41	23,66	970,00			
Kalorifer Ateşçisi	7	13,64	95,50	67,500	-0,140	0,889
Koro	20	14,13	282,50			
Kalorifer Ateşçisi	7	6,71	47,00	19,000	-0,706	0,480
Kuran-ı Kerim	7	8,29	58,00			
Kalorifer Ateşçisi	7	10,07	70,50	20,500	-1,166	0,244
MTSK Eğitmenliği	9	7,28	65,50			
Kalorifer Ateşçisi	7	7,93	55,50	14,500	-0,931	0,352
Ruşça	6	5,92	35,50			

(p<0,05)

Tablo 47 incelendiğinde yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin, katılım gösterilen kurs programlarından Kalorifer Ateşçisi kursuna katılanlar ile Bağlama Eğitimi, Gitar, İngilizce A1 kurs programlarına katılanlar arasında anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu karşılaştırmada anlamlı farklılığın Kalorifer Ateşçisi kurs programına katılanlar lehine olduğu görülmektedir. ($U=34,000$; $p< 0,05$), ($U=22,000$; $p< 0,05$), ($U=75,500$; $p< 0,05$). Kalorifer Ateşçisi kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri ile Almanca A1, Almanca A2, Bilgisayar İşletmenliği, Çocuk Gelişimi, Emlak Danışmanlığı, Filografi, Hasta ve Yaşlı Hizmetleri, Koro, Kuran-ı Kerim, MTSK Eğitmenliği ve Rusça kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri arasında anlamlı farklılık bulunmadığı görülmektedir ($p>0,05$).

Koro kursu ile diğer kurs programlarına katılan kursiyerlerin görüşleri karşılaştırılarak, yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinde, anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemeye yönelik olarak yapılan Mann Whitney U testi sonuçları Tablo 48' de sunulmuştur.

Tablo 48 Anlamli farklılık goruln boyutlarda grupların karşılaştırılmasına yönelik Mann-Whitney U testi sonuçları

Katılım Gös. Kurs Programı	n	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	Z	p
Koro	20	24,90	498,00	112,000	-2,389	0,017*
Almanca A1	20	16,10	322,00			
Koro	20	17,58	351,50	38,500	-2,438	0,015*
Almanca A2	9	9,28	83,50			
Koro	20	28,00	560,00	90,000	-3,284	0,001*
Bağlama Eğitimi	22	15,59	343,00			
Koro	20	24,85	497,00	193,000	-1,112	0,266
Bilgisayar İşlet.	24	20,54	493,00			
Koro	20	20,28	405,50	184,500	-0,155	0,877
Çocuk Gelişimi	19	19,71	374,50			
Koro	20	20,90	418,00	92,000	-1,944	0,052
Emlak Danışmanlığı	15	14,13	212,00			
Koro	20	22,70	454,00	176,000	-0,890	0,373
Filografi	21	19,38	407,00			
Koro	20	22,35	447,00	63,000	-2,908	0,004*
Gitar	15	12,20	183,00			
Koro	20	13,33	266,50	56,500	-1,202	0,229
Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	17,44	139,50			
Koro	20	43,05	861,00	229,000	-3,061	0,002*
İngilizce A1	44	27,70	1219,00			
Koro	20	35,85	717,00	313,000	-1,493	0,135
İngilizce A2	41	28,63	1174,00			
Koro	20	14,13	282,50	67,500	-0,140	0,889
Kalorifer Ateşçisi	7	13,64	95,50			
Koro	20	12,65	253,00	43,000	-1,502	0,133
Kuran-ı Kerim	7	17,86	125,00			
Koro	20	16,33	326,50	63,500	-1,253	0,210
MTSK Eğitmenliği	9	12,06	108,50			
Koro	20	14,33	286,50	43,500	-1,009	0,313
Rusça	6	10,75	64,50			

(p<0,05)

Tablo 48 incelendiğinde yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin, katılım gösterilen kurs programlarından Koro kursuna katılanlar ile Almanca A1, Almanca A2, Bağlama Eğitimi, Gitar, İngilizce A1, kurs programlarına katılanlar arasında anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu karşılaştırmada anlamlı farklılığın Koro kurs programına katılanlar lehine olduğu görülmektedir. (U=112,000; $p < 0,05$) (U=38,500; $p < 0,05$), (U=90,000; $p < 0,05$), (U=24,500; $p < 0,05$), (U=16,500; $p < 0,05$), (U=58,500; $p < 0,05$), (U=87,500; $p < 0,05$). Koro kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri ile, Bilgisayar İşletmenliği, Çocuk Gelişimi, Emlak Danışmanlığı, Filografi, Hasta ve Yaşlı Hizmetleri, İngilizce A2, Kalorifer Ateşçisi, Kuran-ı Kerim, MTSK Eğitimci ve Rusça kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri arasında anlamlı farklılık bulunmadığı görülmektedir ($p > 0,05$).

Kuran-ı Kerim kursu ile diğer kurs programlarına katılan kursiyerlerin görüşleri karşılaştırılarak, yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinde, anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemeye yönelik olarak yapılan Mann Whitney U testi sonuçları Tablo 49' da sunulmuştur.

Tablo 49 Anlamli farklılık görülen boyutlarda grupların karşılaştırılmasına yönelik Mann-Whitney U testi sonuçları

Katılım Gös. Kurs Programı	n	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	Z	p
Kuran-1 Kerim	7	18,50	248,50	38,500	-1,746	0,081
Almanca A1	20	12,43	129,50			
Kuran-1 Kerim	7	10,71	70,50	16,000	-1,648	0,099
Almanca A2	9	6,78	61,00			
Kuran-1 Kerim	7	21,14	148,00	34,000	-2,194	0,028*
Bağlama Eğitimi	22	13,05	287,00			
Kuran-1 Kerim	7	18,93	132,50	63,500	-0,971	0,332
Bilgisayar İşlet.	24	15,15	363,50			
Kuran-1 Kerim	7	13,57	95,00	66,000	-0,029	0,977
Çocuk Gelişimi	19	13,47	256,00			
Kuran-1 Kerim	7	15,14	106,00	27,000	-1,804	0,071
Emlak Danışmanlığı	15	9,80	147,00			
Kuran-1 Kerim	7	17,50	122,50	52,500	-1,116	0,264
Filografi	21	13,50	283,50			
Kuran-1 Kerim	7	15,43	108,00	25,000	-1,945	0,052
Gitar	15	9,67	145,00			
Kuran-1 Kerim	7	7,19	54,50	26,500	-0,174	0,662
Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	8,19	65,50			
Kuran-1 Kerim	7	36,07	252,50	83,500	-1,933	0,053
İngilizce A1	44	24,40	1073,50			
Kuran-1 Kerim	7	31,43	220,00	95,000	-1,418	0,156
İngilizce A2	41	23,32	956,00			
Kuran-1 Kerim	7	8,29	58,00	19,000	-0,706	0,480
Kalorifer Ateşçisi	7	6,71	47,00			
Kuran-1 Kerim	7	17,86	125,00	43,000	-1,502	0,133
Koro	20	12,65	253,00			
Kuran-1 Kerim	7	9,86	69,00	22,000	-1,006	0,314
MTSK Eğitmenliği	9	7,44	67,00			
Kuran-1 Kerim	7	8,14	57,00	13,000	-1,144	0,252
Ruşça	6	5,67	34,00			

(p<0,05)

Tablo 49 incelendiğinde yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin, katılım gösterilen kurs programlarından Kuran-ı Kerim kursuna katılanlar ile Bağlama Eğitimi, kurs programına katılanlar arasında anlamlı farklılık gösterdiği görülmektedir. Bu karşılaştırmada anlamlı farklılığın Kuran-ı Kerim kurs programı katılanlar lehine olduğu görülmektedir. ($U=34,000$; $p < 0,05$). Kuran-ı Kerim kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri ile Almanca A1, Almanca A2, Bilgisayar İşletmenliği, Çocuk Gelişimi, Emlak Danışmanlığı, Filografi, Gitar, Hasta ve Yaşlı Hizmetleri, İngilizce A1 İngilizce A2, Kalorifer Ateşçisi, Koro, MTSK Eğitimci ve Rusça kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri arasında anlamlı farklılık bulunmadığı görülmektedir ($p > 0,05$).

MTSK Eğitimci kursu ile diğer kurs programlarına katılan kursiyerlerin görüşleri karşılaştırılarak, yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinde, anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemeye yönelik olarak yapılan Mann Whitney U testi sonuçları Tablo 50' de sunulmuştur.

Tablo 50 Anlamli farklılık goruln boyutlarda grupların karşılaştırılmasına yönelik Mann-Whitney U testi sonuçları

Katılım Gös. Kurs Programı	n	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	Z	p
MTSK Eğitimlenliği	9	14,83	133,50	88,500	-0,071	0,944
Almanca A1	20	15,08	301,50			
MTSK Eğitimlenliği	9	9,89	89,00	37,000	-0,309	0,757
Almanca A2	9	9,11	82,00			
MTSK Eğitimlenliği	9	17,00	153,00	90,000	-0,392	0,695
Bağlama Eğitimlenliği	22	15,59	343,00			
MTSK Eğitimlenliği	9	14,44	130,00	85,000	-0,932	0,352
Bilgisayar İşlet.	24	17,96	431,00			
MTSK Eğitimlenliği	9	12,06	108,50	63,500	-1,085	0,278
Çocuk Gelişimi	19	15,66	297,50			
MTSK Eğitimlenliği	9	12,11	109,00	64,000	-0,210	0,834
Emlak Danışmanlığı	15	12,73	191,00			
MTSK Eğitimlenliği	9	14,28	128,50	83,500	-0,499	0,618
Filografi	21	16,02	336,50			
MTSK Eğitimlenliği	9	13,44	121,00	59,000	-0,508	0,611
Gitar	15	11,93	179,00			
MTSK Eğitimlenliği	9	7,22	65,00	20,000	-1,541	0,123
Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	11,00	88,00			
MTSK Eğitimlenliği	9	28,22	254,00	187,000	-0,261	0,794
İngilizce A1	44	26,75	1177,00			
MTSK Eğitimlenliği	9	23,50	211,50	166,500	-0,455	0,649
İngilizce A2	41	25,94	1063,50			
MTSK Eğitimlenliği	9	7,28	65,50	20,500	-1,166	0,244
Kalorifer Ateşçisi	7	10,07	70,50			
MTSK Eğitimlenliği	9	12,06	108,50	63,500	-1,253	0,210
Koro	20	16,33	326,50			
MTSK Eğitimlenliği	9	7,44	67,00	22,000	-1,006	0,314
Kuran-ı Kerim	7	9,86	69,00			
MTSK Eğitimlenliği	9	7,72	69,50	69,500	-0,295	0,768
Ruşça	6	8,42	50,50			

(p<0,05)

Tablo 50 incelendiğinde yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin, katılım gösterilen kurs programlarından MTSK Eğitimci kursuna katılan kursiyer görüşleri ile diğer kurs programlarına katılan kursiyer görüşleri arasında anlamlı farklılık bulunmadığı görülmektedir ($p>0,05$).

Rusça kursu ile diğer kurs programlarına katılan kursiyerlerin görüşleri karşılaştırılarak, yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinde, anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemeye yönelik olarak yapılan Mann Whitney U testi sonuçları Tablo 51’ de sunulmuştur.

Tablo 51 Anlamli farklılık görülen boyutlarda grupların karşılaştırılmasına yönelik Mann-Whitney U testi sonuçları

Katılım Gös. Kurs Programı	n	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	Z	p
Rusça	6	15,08	90,50	50,500	-0,580	0,562
Almanca A1	20	13,03	260,50			
Rusça	6	9,42	56,50	18,500	-1,004	0,315
Almanca A2	9	7,06	63,50			
Rusça	6	17,58	105,50	47,500	-1,038	0,299
Bağlama Eğitimi	22	13,66	300,50			
Rusça	6	15,73	377,50	66,500	-0,286	0,775
Bilgisayar İşlet.	24	14,58	87,50			
Rusça	6	11,25	67,50	46,500	-0,670	0,503
Çocuk Gelişimi	19	13,55	257,50			
Rusça	6	11,67	70,00	41,000	-0,314	0,754
Emlak Danışmanlığı	15	10,73	161,00			
Rusça	6	13,58	81,50	60,500	-0,146	0,884
Filografi	21	14,12	296,50			
Rusça	6	13,58	81,50	29,500	-1,209	0,226
Gitar	15	9,97	149,50			
Rusça	6	5,42	32,50	11,500	-1,619	0,105
Hasta ve Yaşlı Hiz.	8	9,06	72,50			
Rusça	6	30,42	182,50	102,500	-0,882	0,378
İngilizce A1	44	24,83	1092,50			
Rusça	6	24,00	144,00	123,000	-0,000	1,000
İngilizce A2	41	24,00	984,00			
Rusça	6	5,92	35,50	14,500	-0,931	0,352
Kalorifer Ateşçisi	7	7,93	55,50			
Rusça	6	10,75	64,50	43,500	-1,009	0,313
Koro	20	14,33	286,50			
Rusça	6	5,67	34,00	13,000	-1,144	0,252
Kuran-ı Kerim	7	8,14	57,00			
Rusça	6	8,42	50,50	24,500	-0,295	0,768
MTSK Eğitmenliği	9	7,72	69,50			

(p<0,05)

Tablo 51 incelendiğinde yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin, katılım gösterilen kurs programlarından Rusça kursuna katılan kursiyer görüşleri ile diğer kurs programlarına katılan kursiyer görüşleri arasında anlamlı farklılık bulunmadığı görülmektedir ($p>0,05$).

Yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin, kursiyerlerin daha önceki kurs programlarına katılım durumuna göre farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin yapılan Mann Whitney U testi sonuçları Tablo 52’ de sunulmuştur.

Tablo 52 Yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin kursiyerlerin daha önceki kurslara katılım durumu değişkeni açısından Mann Whitney U testi sonuçları

Daha Önce Kursa Katılım	n	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	Z	p
Evet	165	143,34	17487,50	9984,500	-0,116	0,908
Hayır	122	144,49	23840,50			

$p < 0,05$

Tablo 52 incelendiğinde yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin, kursiyerlerin daha önceki kurs programlarına katılım durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği görülmektedir ($U = 9984,500$; $p < 0,05$).

BÖLÜM V

TARTIŞMA, SONUÇLAR VE ÖNERİLER

5.1 Tartışma Ve Sonuçlar

Araştırmanın bu bölümünde elde edilen bulgulara dayalı olarak ulaşılan sonuç ve tartışmalara yer verilmiştir.

1- Araştırmaya katılan kursiyerlerin 182' sinin (% 63,4) kadın, 105' inin (%36,6) erkek olduğu görülmüştür. Bu sonuçlara göre Halk Eğitim Merkezi kursiyerlerinin çoğunluğunun kadın olduğu ve açılan kurslara kadınların daha çok katılım gösterdikleri görülmektedir. Halk Eğitim Merkezlerinde açılan kurslara ilişkin yapılan diğer birçok araştırmada da kadınların kurslara daha fazla katılım gösterdikleri görülmektedir. Örneğin Kıran (2008), tarafından yapılan ve Halk Eğitim Merkezlerinde açılan kurslarda yaşam boyu öğrenmeye yönelik sorunların ele alındığı araştırmada kursiyerlerin % 66,1' inin kadın, % 33,9' unun erkek olduğu görülmektedir. Yine Şirin (2008) ve Şenkaya (2014) tarafından Halk Eğitim Merkezi kursiyerlerine yönelik yapılan araştırmalarda da kurslara kadınların daha fazla katılım gösterdikleri görülmektedir.

2- Araştırmaya katılan kursiyerlerin 141' inin (% 49,1) 18-25, 50'sinin (% 17,4) 26-33, 48' inin (% 16,7) 34-41, 29' unun (% 10,1) 42-49, 19'unun (% 6,6) ise 50 ve üzeri yaşta olduğu görülmüştür. Bu sonuçlara göre 18-25 yaş aralığındaki bireylerin Halk Eğitim Merkezlerinde açılan kurslara daha çok ilgi gösterdikleri görülmüştür. Yapılan diğer araştırmalar incelendiğinde de bu araştırmaya benzer şekilde genç olarak nitelendirilebilecek yaş grubundaki bireylerin Halk Eğitim Merkezlerinde açılan kurslara daha fazla katılım gösterdikleri görülmektedir. Kalekenger (2014), tarafından Halk Eğitim Merkezi kursiyerlerine ilişkin yapılan araştırmada kursiyerlerin % 53,3' ünün 26-35 yaş aralığında olduğu, Yüksel (2011), tarafından yapılan araştırmada da kursiyerlerin çoğunluğunu oluşturan % 35 'inin 26-35 yaş aralığında olduğu görülmektedir.

3-Araştırmaya katılan kursiyerlerin öğrenim durumuna bakıldığında 130 (% 45,3) kursiyerin ortaöğretim mezunu olduğu ve en fazla ortaöğretim mezunu kişilerin HEM' de açılan kurslara katılım gösterdiği görülmüştür. Lisansüstü mezunu olanlardan HEM' deki kurslara katılanların sayısı ise 9 (% 3,1) olup, öğrenim durumuna göre kurslara en az ilgi gösterenlerin lisansüstü mezunlarının olduğu görülmüştür. Acun (2015), tarafından yapılan ve halk eğitim merkezi kurslarına katılan kursiyerlerin beklenti ve memnuniyet

düzeylerinin araştırıldığı çalışmada da kurslara en fazla lise, en az ise üniversite mezunu bireylerin katıldığı görülmektedir.

4- Araştırmaya katılan kursiyerlerin aylık gelir durumuna bakıldığında 183' ünün (% 63,8) asgari ücretin üstü, 64' ünün (% 22,3) asgari ücret, 40' ının (% 13,9) ise asgari ücretin altında gelire sahip oldukları görülmüştür. Coşkun (2012), tarafından yapılan ve halk eğitim merkezlerinde açılan kurslara katılan yetişkinlerin beklenti ve memnuniyetlerinin değerlendirildiği çalışmada, çalışmaya katılanların çoğunun 1001-200 TL arası gelire sahip oldukları görülmektedir.

5- Araştırma sonuçlarına göre araştırmaya katılan kursiyerlerin 165' inin (% 57,5) HEM' de daha önce açılan kurslara katıldığı, 122' sinin (% 42,5) daha önce açılan kurslara katılmadığı görülmüştür. Acun (2015), tarafından yapılan çalışmada da kursiyerlerin % 55,0' inin HEM' de daha önce açılan kurslara katıldığı görülmektedir.

6- Araştırma sonuçlarına göre araştırmaya katılan kursiyerlerin, kursta öğrendiklerini önemsemeye ilişkin görüşlerinin “Kesinlikle Katılıyorum” düzeyinde olduğu görülmüştür. Şirin (2008), tarafından yapılan çalışmada da Halk Eğitim Merkezindeki ders içeriklerinin kurs katılımcılarının gelişiminde yeterli oranda katkı sağladığı ifade edilmiştir.

7- Araştırma sonuçlarına göre araştırmaya katılan kursiyerlerin, kursta öğrendiklerini araştırmaya değer bulma düzeylerinin “ Kesinlikle Katılıyorum” düzeyinde olduğu görülmüştür. Tanır (2006), tarafından yapılan çalışmada yönetici, öğretmen ve kursiyerler Halk Eğitim Merkezlerinin örgün eğitimin ulaşamadığı alanlara ulaşmada ve dolduramadığı alanları doldurmada önemli bir görev üslendiği belirtilmiştir. Şirin (2008), tarafından yapılan çalışmada da Halk Eğitim Merkezindeki kursiyerlerin kurslarda edindikleri bilgi ve becerilerin geleceklere katkı sağlayacağı ifade edilmiştir.

8- Araştırma sonuçlarına göre araştırmaya katılan kursiyerlerin, kursların öğrenme isteğini arttırmaya ilişkin görüşlerinin “Kesinlikle Katılıyorum” düzeyinde olduğu görülmüştür. Tezcan (2012), tarafından yapılan çalışmada Muğla Halk Eğitimi Merkezindeki kurslara katılan kursiyerlerin kursa katılmalarında öğrenme yöneliminin belirleyici olduğu yorumu yapılmıştır.

9- Araştırma sonuçlarına göre araştırmaya katılan kursiyerlerin, kurs programlarının kişisel gelişime katkı sağlama düzeyinin “Kesinlikle Katılıyorum” düzeyinde olduğu görülmüştür. Karabacak Aşır (2011), tarafından yapılan çalışmada farklı kişilerle tanışarak farklı ortamlara girmenin kursiyerlerin kişisel gelişimlerine katkı sağladığı tespit edildiği belirtilmiştir.

10- Araştırma sonuçlarına göre araştırmaya katılan kursiyerlerin, kursların diğer insanlara tavsiye edilebilecek nitelikte olmasına ilişkin görüşlerinin “Kesinlikle Katılıyorum” düzeyinde olduğu görülmüştür. Kıran (2008), tarafından yapılan çalışmada Yüreğir HEM’deki kursiyerlerin merkezdeki eğitim öğretim sürecinin iyi olduğunu düşündüğü ifade edilmiştir. Şahoğlu (2010), tarafından yapılan çalışmada erkek katılımcıların, 54+ grubundakilerin ve çalışanların tamamı kursların katılım amaçlarını gerçekleştirdiğini düşünmektedir. Katılımcıların çoğunun farklı konularda başka bir kursa katılmayı düşündüğü ifade edilmiştir.

11- Araştırma sonuçlarına göre araştırmaya katılan kursiyerlerin, kursların bireylerin bilgi birikimine katkı sağlama düzeyine ilişkin görüşlerinin “Kesinlikle Katılıyorum” düzeyinde olduğu görülmüştür. Öner (2014), tarafından yapılan çalışmada Yenişehir HEM’deki kurslara katılmadaki en önemli sebebin kursiyerlerin bilgilerini ve kendini yenileme isteği (% 90) olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

12- Araştırma sonuçlarına göre araştırmaya katılan kursiyerlerin, kursların bireylerin sosyalleşme düzeyine katkı sağlamasına ilişkin görüşlerinin “Kesinlikle Katılıyorum” düzeyinde olduğu görülmüştür. Kalekenger (2014), tarafından yapılan çalışmada kursiyerlerin Halk Eğitim Merkezlerini sosyal aktivite açısından yararlı buldukları ifade edilmiştir. Coşkun (2012), tarafından yapılan çalışmada da yeni insanlarla tanışma ve yeni arkadaşlar edinme, kursiyerlerce kurslara katılma nedenlerini olarak belirtilmiştir. Ancak Acun (2015), tarafından yapılan çalışmada Halk Eğitim Merkezlerindeki kurslarda kursiyerlerin en az memnuniyet duydukları alanın yeterince sosyal ve kültürel faaliyet düzenlenmemesi şeklinde belirttiği ifade edilmiştir.

13- Araştırma sonuçlarına göre araştırmaya katılan kursiyerlerin, kurslarda öğrenilenlerin geliştirmeye değer görülmemesine ilişkin görüşlerinin “Kesinlikle Katılmıyorum” düzeyinde olduğu görülmüştür. Kursiyerler kurslarda öğrendiklerini geliştirmeye değer bulmaktadır. Acun (2015), tarafından yapılan çalışmada kursiyerlerin Halk Eğitim Merkezlerinde aldıkları eğitimin ihtiyaçlarını karşıladığını ifade ettiği belirtilmiştir.

14- Araştırma sonuçlarına göre araştırmaya katılan kursiyerlerin, kursların bireylerin mesleki gelişimine katkı sağlamasına ilişkin görüşlerinin “ Katılıyorum” düzeyinde olduğu görülmüştür. Elüstü (2007), tarafından yapılan çalışmada katılımcıların % 24,5 gibi büyük bir oranının Halk Eğitim Merkezlerinde meslek sahibi olabileceklerini bilmedikleri oysaki Halk Eğitim Merkezlerindeki kurslar sayesinde kısa sürede meslek sahibi olabilecekleri ifade edilmiştir. Karabacak Aşır (2011), tarafından yapılan çalışmada

Halk Eğitim Merkezlerinde meslek edindirici programlara katılım isteğinin düşük olduğu, bunun nedeninin kadınların ev dışındaki işlerde çalışma umutlarının az olmasının etkili görüldüğü belirtilmiştir.

15- Araştırma sonuçlarına göre araştırmaya katılan kursiyerlerin, kursların bireylere ekonomik açıdan katkı sağlamaya ilişkin görüşlerinin “ Katılıyorum” düzeyinde olduğu görülmüştür. Tanır (2006), tarafından yapılan çalışmada ise Halk Eğitim programlarının esnek olmadığı, iş hayatının gereçlerine uygun iş gücü yetiştirme açısından yetersiz olduğu ifade edilmiştir. Şahoğlu (2010), tarafından yapılan çalışmada kursiyerlerin katılım amaçlarına bakıldığında çalışan katılımcılarda “sertifika almak ve meslek edinmek”, çalışmayan katılımcılarda ise “yeni bilgiler edinerek kendisini geliştirmek” amacı ile kursa katılanların ilk sırada yer aldığı belirtilmiştir.

16- Araştırma sonuçlarına göre araştırmaya katılan kursiyerlerin, HEM’ in yaşam boyu öğrenmenin sağlanması için yeterli teknolojik donanımına sahip olmaya ilişkin görüşlerinin “ Katılıyorum” düzeyinde olduğu görülmüştür. Şahoğlu (2010), tarafından yapılan çalışmada katılımcıların çoğunluğunun katıldığı Halk Eğitim Merkezi kurslarında görsel ve işitsel eğitim materyallerinin bir arada kullanıldığı ifade edilmiştir. Şirin (2008), tarafından yapılan çalışmada Halk Eğitim Merkezinde açılan kurslara çevrenin imkânları doğrultusunda ders materyali sağlanabildiği belirtilmiştir. Ancak Selçuk (2017), tarafından yapılan çalışmada Halk Eğitim Merkezlerinde kurs açılmasında yaşanan sorunlar arasında, kurslarda araç-gereç, makine ve temrinlik malzeme sıkıntısı yaşandığı ayrıca binalardaki derslik ve atölyelerin çağın gereklerine uygun olması gerektiği ifade edilmiştir.

17- Araştırma sonuçlarına göre araştırmaya katılan kursiyerlerin, kursların bireylerin günlük hayatında karşılaştığı sorunları çözmesi için gerekli bilgiler sağlamaya ilişkin görüşlerinin “ Katılıyorum” düzeyinde olduğu görülmüştür. Şahoğlu (2010), tarafından yapılan çalışmada da katılımcıların tamamının kursta elde ettikleri bilgileri günlük hayatında kullanabileceklerini düşündüğü ifade edilmiştir.

18- Araştırma sonuçlarına göre araştırmaya katılan kursiyerlerin, HEM’ de yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasına yönelik eğitim sürecine eksiklikler olduğuna ilişkin görüşlerinin “ Katılmıyorum” düzeyinde olduğu görülmüştür. Kıran (2008), tarafından yapılan çalışmada da kursiyerlerin yetişkin eğitiminin genel olarak iyi olduğunu düşündükleri ifade edilmiştir.

19- Araştırma sonuçlarına göre araştırmaya katılan kursiyerlerin, HEM programlarının yaşam boyu öğrenmeye katkı sağlamasına ilişkin görüşlerinin “Katılıyorum” düzeyinde olduğu görülmüştür. Öner (2014), tarafından yapılan çalışmada

HEM' deki kursiyerlerin kurslara katılmadaki en önemli nedeni bilgilerini ve kendini yenileme isteği olarak belirlendiği ifade edilmiştir. Tezcan (2012), tarafından yapılan çalışmada öğrenme yönelimi olan yetişkin öğrenenlerin HEM' deki kursa katılma nedenlerinin öğrenmek ve mesleki nedenler olarak ifade edildiği görülmüştür. Bu nedenle öğrenme yönelimli yetişkin bireylerin öğrenmeyi yaşam boyu devam eden bir süreç olarak algılayan yetişkin öğrenenler şeklinde gösterilebileceği belirtilmiştir.

20- Araştırma sonuçlarına göre araştırmaya katılan kursiyerlerin, HEM' in eğitim kadrosunun yeterli olduğuna ilişkin görüşlerinin “Katılıyorum” düzeyinde olduğu görülmüştür. Ancak Dolanbay (2014), tarafından yapılan çalışmada Halk Eğitimi Merkezlerine ihtiyaca uygun öğretmen ataması yapılmadığı gibi ihtiyacın olmadığı branşta atamalar yapılarak bu öğretmenlerin kurs açamaması ve derse girmeden maaş alması gibi sorunların yaşandığı ifade edilmiştir.

21- Araştırma sonuçlarına göre araştırmaya katılan kursiyerlerin, devam edilen kursun ana dilde iletişim yeterliliğinin gelişmesine katkı sağlayacak nitelikte görülmesine ilişkin görüşlerinin “Katılıyorum” düzeyinde olduğu görülmüştür.

22- Araştırma sonuçlarına göre araştırmaya katılan kursiyerlerin, devam edilen kursun öğrenmeyi öğrenme yeterliliğinin gelişmesine katkı sağlayacak nitelikte görülmesine ilişkin görüşlerinin “Katılıyorum” düzeyinde olduğu görülmüştür.

23- Araştırma sonuçlarına göre araştırmaya katılan kursiyerlerin, devam edilen kursun inisiyatif alma ve girişimcilik yeterliliğinin gelişmesine katkı sağlayacak nitelikte görülmesine ilişkin görüşlerinin “Katılıyorum” düzeyinde olduğu görülmüştür.

24- Araştırma sonuçlarına göre araştırmaya katılan kursiyerlerin, devam edilen kursun kültürel farkındalık ve anlatım yeterliliğinin gelişmesine katkı sağlayacak nitelikte görülmesine ilişkin görüşlerinin “Katılıyorum” düzeyinde olduğu görülmüştür.

25- Araştırma sonuçlarına göre yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin, kursiyerlerin cinsiyetine göre anlamlı farklılık göstermediği görülmüştür. Öner (2014), tarafından yapılan ve halk eğitimi merkezlerinde açılan kurslarda yaşam boyu öğrenmeye yönelik sorunların ele alındığı çalışmada da cinsiyete göre yetişkin eğitime yönelik farklılık bulunmadığı ifade edilmiştir. Kıran (2008), tarafından yapılan çalışmada ise Halk Eğitim Merkezindeki kursiyerlerin kurs tercihlerinin cinsiyete göre farklılık gösterdiği görülmüştür. Kılınç ve Yenen (2015), tarafından yapılan ve Halk Eğitim Merkezindeki kursiyerlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi amaçlanan çalışmada,

cinsiyetin kadın kursiyerlerin lehine istatistiksel olarak anlamlı bir etkisinin olduğu ifade edilmiştir.

26- Araştırma sonuçlarına göre yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşleri ile kursiyerlerin yaşları arasında anlamlı farklılık bulunmadığı görülmektedir. Kılınç ve Yenen (2015) tarafından yapılan araştırmada ise kursiyerlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin yüksek olduğu, yaşın motivasyon ve sebat boyutlarının üzerine istatistiksel olarak anlamlı bir etkisinin olduğu ifade edilmiştir.

27- Araştırma sonuçlarına göre yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşleri ile kursiyerlerin öğrenim durumu arasında anlamlı farklılık bulunmadığı görülmektedir. Coşkun (2012), tarafından yapılan ve Halk Eğitimi Merkezlerinde açılan kurslara katılan yetişkinlerin beklentilerinin ve memnuniyetlerinin değerlendirilmesinin amaçlandığı çalışmada, kursiyerlerin öğrenim durumuna göre kursa katılma nedenlerinin tamamını kendilerine göre önemli buldukları, gruplar arasında en az önemli bulunan nedeni aynı iken en önemli bulunan nedenlerde ayrılıklar görüldüğü ifade edilmiştir.

28- Araştırma sonuçlarına göre yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşleri ile kursiyerlerin meslekleri arasında anlamlı farklılık bulunmadığı görülmektedir. Öner (2014), tarafından yapılan çalışmada da, Halk Eğitim Merkezi kursiyerlerinin kursa katılım nedenlerinin meslek durumlarına göre farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Tezcan (2012), tarafından yapılan çalışmada ise yetişkin öğrenenlerin iş durumları ile etkinlik yönelimi boyutunda yapılan tek yönlü varyans analizi sonucunda anlamlı farklılık bulunduğu görülmüştür.

29- Araştırma sonuçlarına göre yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşleri ile kursiyerlerin gelir durumları arasında anlamlı farklılık bulunmadığı görülmektedir. Kıran (2008), ın çalışmasında ise Halk Eğitim Merkezi kursiyerlerinin gelir durumu ile kurs tercihleri arasında anlamlı bir ilişki bulunduğu ifade edilmiştir.

30- Araştırma sonuçlarına göre yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin, kursiyerlerin katılım gösterdiği kurs programına göre anlamlı farklılık gösterdiği görülmüştür. Anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemeye yönelik olarak her grup ikilisi arasında Mann Whitney U testi yapılmıştır. Öncelikle Almanca A1 kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri ile diğer kurslara katılan kursiyerlerin görüşlerinin karşılaştırması yapılmıştır. Buna göre

Almanca A1 kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri ile Hasta ve Yaşlı Hizmetleri, Koro kurs programlarına katılan kursiyerlerin görüşleri arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmüştür. Bu karşılaştırmalarda anlamlı farklılığın Hasta ve Yaşlı Hizmetleri ile Koro kurs programlarına katılan kursiyerler lehine olduğu görülmüştür. Yani Hasta ve Yaşlı Hizmetleri ile Koro kurs programlarına katılan kursiyerler yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin öneminin Almanca A1 kurs programına katılanlara göre daha fazla olduğunu düşünmektedir. Almanca A1 kursuna katılan kursiyer görüşleri ile diğer kurs programlarına katılan kursiyer görüşleri arasında anlamlı farklılık görülmemiştir.

31- Almanca A2 kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri ile diğer kurslara katılan kursiyerlerin görüşlerinin karşılaştırılarak anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemeye yönelik olarak yapılan analizde, Almanca A2 kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri ile Hasta ve Yaşlı Hizmetleri, Koro kurs programlarına katılan kursiyerlerin görüşleri arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmüştür. Bu karşılaştırmalarda anlamlı farklılığın Hasta ve Yaşlı Hizmetleri ile Koro kurs programlarına katılan kursiyerler lehine olduğu görülmüştür. Yani Hasta ve Yaşlı Hizmetleri ile Koro kurs programlarına katılan kursiyerler yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin öneminin Almanca A2 kurs programına katılan kursiyerlere göre daha fazla olduğunu düşünmektedir. Almanca A2 kursuna katılan kursiyer görüşleri ile diğer kurs programlarına katılan kursiyer görüşleri arasında anlamlı farklılık görülmemiştir.

32- Bağlama Eğitimi kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri ile diğer kurslara katılan kursiyerlerin görüşlerinin karşılaştırılarak anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemeye yönelik olarak yapılan analizde, Bağlama Eğitimi kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri ile Bilgisayar İşletmenliği, Çocuk Gelişimi, Hasta ve Yaşlı Hizmetleri, Kalorifer Ateşçisi, Koro ve Kuran-ı Kerim kurs programlarına katılan kursiyer görüşleri arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmüştür. Bu karşılaştırmalarda anlamlı farklılığın Bilgisayar İşletmenliği, Çocuk Gelişimi, Hasta ve Yaşlı Hizmetleri, Kalorifer Ateşçisi, Koro ve Kuran-ı Kerim kurs programlarına katılan kursiyerler lehine olduğu görülmüştür. Yani Bilgisayar İşletmenliği, Çocuk Gelişimi, Hasta ve Yaşlı Hizmetleri, Kalorifer Ateşçisi, Koro ve Kuran-ı Kerim kurs programlarına katılan kursiyerler yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin öneminin Bağlama Eğitimi kurs programına katılan kursiyerlere göre daha fazla olduğunu düşünmektedir. Bağlama

Eğitimi kursuna katılan kursiyer görüşleri ile diğer kurs programlarına katılan kursiyer görüşleri arasında anlamlı farklılık görülmemiştir.

33- Bilgisayar İşletmenliği kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri ile diğer kurslara katılan kursiyerlerin görüşlerinin karşılaştırılarak anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemeye yönelik olarak yapılan analizde, Bilgisayar İşletmenliği kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri ile Bağlama Eğitimi, Gitar, İngilizce A1 kurs programlarına katılan kursiyerlerin görüşleri arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmüştür. Bu karşılaştırmaların tümünde anlamlı farklılığın Bilgisayar İşletmenliği kurs programlarına katılan kursiyerler lehine olduğu görülmüştür. Yani Bilgisayar İşletmenliği kursuna katılan kursiyerler yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin öneminin Bağlama Eğitimi, Gitar, İngilizce A1 kurs programlarına katılan kursiyerlere göre daha fazla olduğunu düşünmektedir. Bilgisayar İşletmenliği kursuna katılan kursiyer görüşleri ile diğer kurs programlarına katılan kursiyer görüşleri arasında anlamlı farklılık görülmemiştir.

34- Çocuk Gelişimi kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri ile diğer kurslara katılan kursiyerlerin görüşlerinin karşılaştırılarak anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemeye yönelik olarak yapılan analizde, Çocuk Gelişimi kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri ile Bağlama Eğitimi, Gitar, İngilizce A1 kurs programlarına katılan kursiyerlerin görüşleri arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmüştür. Bu karşılaştırmaların tümünde anlamlı farklılığın Bilgisayar İşletmenliği kurs programlarına katılan kursiyerler lehine olduğu görülmüştür. Yani Çocuk Gelişimi kursuna katılan kursiyerler yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin öneminin Bağlama Eğitimi, Gitar, İngilizce A1 kurs programlarına katılan kursiyerlere göre daha fazla olduğunu düşünmektedir. Çocuk Gelişimi kursuna katılan kursiyer görüşleri ile diğer kurs programlarına katılan kursiyer görüşleri arasında anlamlı farklılık görülmemiştir.

35- Emlak Danışmanlığı kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri ile diğer kurslara katılan kursiyerlerin görüşlerinin karşılaştırılarak anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemeye yönelik olarak yapılan analizde, Emlak Danışmanlığı kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri ile Hasta ve Yaşlı Hizmetleri kurs programına katılan kursiyerlerin görüşleri arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmüştür. Bu karşılaştırmalarda anlamlı farklılığın Hasta ve Yaşlı Hizmetleri kurs programına katılan kursiyerler lehine olduğu görülmüştür. Yani Hasta ve Yaşlı Hizmetleri kurs programına katılan kursiyerler yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin öneminin Emlak Danışmanlığı kurs programına katılan kursiyerlere göre daha fazla

olduğunu düşünmektedir. Emlak Danışmanlığı kursuna katılan kursiyer görüşleri ile diğer kurs programlarına katılan kursiyer görüşleri arasında anlamlı farklılık görülmemiştir.

36- Filografi kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri ile diğer kurslara katılan kursiyerlerin görüşlerinin karşılaştırılarak anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemeye yönelik olarak yapılan analizde, Filografi kursuna katılan kursiyer görüşleri ile diğer kurs programlarına katılan kursiyer görüşleri arasında anlamlı farklılık bulunmadığı görülmüştür.

37- Gitar kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri ile diğer kurslara katılan kursiyerlerin görüşlerinin karşılaştırılarak anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemeye yönelik olarak yapılan analizde, Gitar kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri ile Bilgisayar İşletmenliği, Çocuk Gelişimi, Hasta ve Yaşlı Hizmetleri, Kalorifer Ateşçisi, Koro, kurs programlarına katılan kursiyerlerin görüşleri arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmüştür. Bu karşılaştırmalarda anlamlı farklılığın Bilgisayar İşletmenliği, Çocuk Gelişimi, Hasta ve Yaşlı Hizmetleri, Kalorifer Ateşçisi, Koro, kurs programlarına katılan kursiyerler lehine olduğu görülmüştür. Yani Bilgisayar İşletmenliği, Çocuk Gelişimi, Hasta ve Yaşlı Hizmetleri, Kalorifer Ateşçisi, Koro, kurs programlarına katılan kursiyerler yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin öneminin Gitar kurs programına katılan kursiyerlere göre daha fazla olduğunu düşünmektedir. Gitar kursuna katılan kursiyer görüşleri ile diğer kurs programlarına katılan kursiyer görüşleri arasında anlamlı farklılık görülmemiştir.

38- Hasta ve Yaşlı Hizmetleri kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri ile diğer kurslara katılan kursiyerlerin görüşlerinin karşılaştırılarak anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemeye yönelik olarak yapılan analizde, Almanca A1, Almanca A2, Bağlama Eğitimi, Emlak Danışmanlığı, Gitar, İngilizce A1, İngilizce A2, kurs programlarına katılan kursiyerlerin görüşleri arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmüştür. Bu karşılaştırmalarda anlamlı farklılığın Hasta ve Yaşlı Hizmetleri kurs programı katılan kursiyerler lehine olduğu görülmüştür. Yani Hasta ve Yaşlı Hizmetleri kurs programı katılan kursiyerler yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin öneminin Almanca A1, Almanca A2, Bağlama Eğitimi, Emlak Danışmanlığı, Gitar, İngilizce A1, İngilizce A2, kurs programlarına katılan kursiyerlere göre daha fazla olduğunu düşünmektedir. Hasta ve Yaşlı Hizmetleri kursuna katılan kursiyer görüşleri ile diğer kurs programlarına katılan kursiyer görüşleri arasında anlamlı farklılık görülmemiştir.

39- İngilizce A1 kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri ile diğer kurslara katılan kursiyerlerin görüşlerinin karşılaştırılarak anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemeye yönelik olarak yapılan analizde, İngilizce A1 kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri ile Bilgisayar İşletmenliği, Çocuk Gelişimi, Hasta ve Yaşlı Hizmetleri, Kalorifer Ateşçisi, Koro, kurs programlarına katılan kursiyerlerin görüşleri arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmüştür. Bu karşılaştırmalarda anlamlı farklılığın Bilgisayar İşletmenliği, Çocuk Gelişimi, Hasta ve Yaşlı Hizmetleri, Kalorifer Ateşçisi, Koro, kurs programlarına katılan kursiyerler lehine olduğu görülmüştür. Yani Bilgisayar İşletmenliği, Çocuk Gelişimi, Hasta ve Yaşlı Hizmetleri, Kalorifer Ateşçisi, Koro, kurs programlarına katılan kursiyerler yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin öneminin İngilizce A1 kurs programına katılan kursiyerlere göre daha fazla olduğunu düşünmektedir. İngilizce A1 kursuna katılan kursiyer görüşleri ile diğer kurs programlarına katılan kursiyer görüşleri arasında anlamlı farklılık görülmemiştir.

40- İngilizce A2 kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri ile diğer kurslara katılan kursiyerlerin görüşlerinin karşılaştırılarak anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemeye yönelik olarak yapılan analizde, İngilizce A2 kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri ile Hasta ve Yaşlı Hizmetleri kurs programına katılan kursiyerlerin görüşleri arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmüştür. Bu karşılaştırmalarda anlamlı farklılığın Hasta ve Yaşlı Hizmetleri kurs programına katılan kursiyerler lehine olduğu görülmüştür. Yani Hasta ve Yaşlı Hizmetleri kurs programına katılan kursiyerler yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin öneminin İngilizce A2 kurs programına katılan kursiyerlere göre daha fazla olduğunu düşünmektedir. İngilizce A2 kursuna katılan kursiyer görüşleri ile diğer kurs programlarına katılan kursiyer görüşleri arasında anlamlı farklılık görülmemiştir.

41- Kalorifer Ateşçisi kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri ile diğer kurslara katılan kursiyerlerin görüşlerinin karşılaştırılarak anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemeye yönelik olarak yapılan analizde, Bağlama Eğitimi, Gitar, İngilizce A1 kurs programlarına katılan kursiyerlerin görüşleri arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmüştür. Bu karşılaştırmalarda anlamlı farklılığın Kalorifer Ateşçisi kurs programına katılan kursiyerler lehine olduğu görülmüştür. Yani Kalorifer Ateşçisi kurs programına katılan kursiyerler yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin öneminin Bağlama Eğitimi, Gitar, İngilizce A1, kurs programlarına katılan kursiyerlere göre daha fazla olduğunu düşünmektedir. Kalorifer Ateşçisi kursuna katılan kursiyer

görüşleri ile diğer kurs programlarına katılan kursiyer görüşleri arasında anlamlı farklılık görülmemiştir.

42- Koro kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri ile diğer kurslara katılan kursiyerlerin görüşlerinin karşılaştırılarak anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemeye yönelik olarak yapılan analizde, Almanca A1, Almanca A2, Bağlama Eğitimi, Gitar, İngilizce A1, kurs programlarına katılan kursiyerlerin görüşleri arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmüştür. Bu karşılaştırmalarda anlamlı farklılığın Koro kurs programına katılan kursiyerler lehine olduğu görülmüştür. Yani Koro kurs programına katılan kursiyerler yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin öneminin Almanca A1, Almanca A2, Bağlama Eğitimi, Gitar, İngilizce A1, kurs programlarına katılan kursiyerlere göre daha fazla olduğunu düşünmektedir. Koro kursuna katılan kursiyer görüşleri ile diğer kurs programlarına katılan kursiyer görüşleri arasında anlamlı farklılık görülmemiştir.

43- Kuran-ı Kerim kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri ile diğer kurslara katılan kursiyerlerin görüşlerinin karşılaştırılarak anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemeye yönelik olarak yapılan analizde, Kuran-ı Kerim kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri ile Bağlama Eğitimi, kurs programına katılan kursiyerlerin görüşleri arasında anlamlı farklılık bulunduğu görülmüştür. Bu karşılaştırmalarda anlamlı farklılığın Kuran-ı Kerim kurs programına katılan kursiyerler lehine olduğu görülmüştür. Yani Kuran-ı Kerim kurs programına katılan kursiyerler yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin öneminin Bağlama Eğitimi kurs programına katılan kursiyerlere göre daha fazla olduğunu düşünmektedir. Kuran-ı Kerim kursuna katılan kursiyer görüşleri ile diğer kurs programlarına katılan kursiyer görüşleri arasında anlamlı farklılık görülmemiştir.

44- MTSK Eğitimci kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri ile diğer kurslara katılan kursiyerlerin görüşlerinin karşılaştırılarak anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemeye yönelik olarak yapılan analizde, MTSK Eğitimci kursuna katılan kursiyer görüşleri ile diğer kurs programlarına katılan kursiyer görüşleri arasında anlamlı farklılık bulunmadığı görülmüştür.

45- Rusça kursuna katılan kursiyerlerin görüşleri ile diğer kurslara katılan kursiyerlerin görüşlerinin karşılaştırılarak anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunu belirlemeye yönelik olarak yapılan analizde, Rusça kursuna katılan kursiyer görüşleri ile diğer kurs programlarına katılan kursiyer görüşleri arasında anlamlı farklılık bulunmadığı görülmüştür.

46- Yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin kursiyerlerin daha önceki kurslara katılım durumu değişkeni açısından Mann Whitney U testi sonuçları incelendiğinde, kursiyer görüşlerinin, kursiyerlerin daha önceki kurs programlarına katılım durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği görülmüştür. Yani yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin, daha önceki kurs programlarına katılım durumuna göre değişmediği sonucuna ulaşılmıştır.

5.2. Öneriler

Araştırmanın sonuçları doğrultusunda yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşleri ile bu konuyla ilgili yeni yapılacak araştırmalara yönelik şunlar önerilmiştir:

5.2.1. Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler

1- Halk Eğitim Merkezlerinde açılacak kurslarla ilgili cinsiyete göre kadınların ve erkeklerin beklentileri göz önünde bulundurulmalı ve görüşleri alınmalıdır.

2- Araştırma sonuçlarına göre ileri yaş grubundaki bireylerin Halk Eğitim Merkezlerinde açılan kurslara daha az katılım gösterdikleri görülmüştür. Bu nedenle Halk Eğitim Merkezlerinde açılacak kurslar belirlenirken ileri yaş gruplarındaki insanların beklentileri göz önünde bulundurulmalı ve görüşleri alınmalıdır.

3- Araştırma sonuçlarına göre lisansüstü eğitim mezunu bireylerin Halk Eğitim Merkezlerinde açılan kurslara daha az ilgi gösterdikleri görülmüştür. Bu nedenle Halk Eğitim Merkezlerinde eğitim düzeyi lisansüstü olan bireylerin ilgisini çekecek kurslar düzenlenmelidir.

4- Araştırma sonuçlarına göre emekli olan bireylerin Halk Eğitim Merkezlerinde açılan kurslara daha az katılım gösterdikleri görülmüştür. Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüne bağlı olarak faaliyet gösteren ve bireylerin yaşam boyu öğrenmesine katkı sağlayan Halk Eğitim Merkezlerinde emekli bireylerin daha fazla ilgisini çekecek kurslar düzenlemeli ve bireyler kurslara katılmaya teşvik edilmelidir.

5- Araştırma sonuçlarına göre Halk Eğitim Merkezlerinde açılan kurslara asgari ücretin altında geliri olan bireylerin daha az katılım gösterdikleri görülmüştür. Bu nedenle açılacak kurslar belirlenirken, bireylerin gelirine katkı sağlayacak kurs sayısının artırılması sağlanmalı ve bireyler bu kurslara katılmaya teşvik edilmelidir.

6- Halk Eğitim Merkezlerinde açılması planlanan kurs programlarının daha geniş kitlelere duyurulması için yazılı ve görsel medyadan yararlanılmalı gerekirse kamu spotları yayınlanmalıdır.

7- Halk Eğitim Merkezlerinde açılacak kurs programları kursiyerlerin bilgi birikimini geliştirerek günlük hayatta karşılaştığı sorunların çözümüne yardımcı olabilecek nitelikte olmalıdır.

8- Araştırma sonuçlarına göre yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşleri katılım gösterilen kurs programlarına göre anlamlı farklılık göstermektedir. Bu nedenle verilen her kurs programının önemi kursiyerlere iyi anlatılmalı, kurslarda verilen eğitimin niteliği kurs programına göre değişmemeli, görevli öğretmenlerin yeterlikleri artırılmalı, idareciler ve öğretmenler tarafından her kurs programının önemli olduğu kursiyerlere hissettirilmelidir.

9- Kursların gerçekleştirilme zamanları kursiyerlerin katılımlarına mani olmayacak ve çoğunluğunun kabul ettiği zamanlar olmalıdır.

10- Halk Eğitim Merkezlerinde daha önce açılan kurslara katılanların yeni açılacak kurslara katılmaları için teşvik edilmelidir.

11- Halk Eğitim Merkezlerinden verilen sertifikalar bireylere iş bulmada kolaylık sağlamalıdır.

12- Halk Eğitim Merkezlerinin personel, bina, donatım malzemesi ve araç-gereç ihtiyaçları azami ölçüde karşılanmalıdır.

13- Halk Eğitim Merkezlerinde açılacak kurslara katılımın artırılması için yediden yetmiş yediye herkes teşvik edilmelidir.

5.2.2. İleride Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler

1- Yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin Etkililiğini artırma yolları araştırılabilir.

2- Halk Eğitim Merkezi çalışanlarının ve kursiyerlerinin yaşam boyu öğrenme yeterlilik düzeyleri araştırılabilir.

3- Halk Eğitim Merkezi çalışanlarının ve kursiyerlerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri araştırılabilir.

4- Yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin katılım gösterilen kurs programlarına göre farklılaşma nedenleri araştırılabilir.

5- Halk Eğitim Merkezlerinin, kursiyerlerin yaşam boyu öğrenmesine ve mesleki gelişimlerine katkı sağlama konusunda alternatif öneriler araştırılabilir.

6- Halk Eğitim Merkezlerinde açılan kurs programlarının işlevselliği konusunda kurumda çalışan idareci ve öğretmenlerin görüş ve önerileri araştırılabilir.

7- Yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasına yönelik eğitim sürecinde Halk Eğitim Merkezlerinin eksik yönleri araştırılabilir.

KAYNAKÇA

Acun, H. (2015). *Halk eğitim merkezi kurslarına katılan kursiyerlerin beklentileri ve memnuniyet düzeyleri (Kastamonu ili örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Okan Üniversitesi, İstanbul.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, (2013). Türkiye’de Yaygın Eğitim. *Education and Culture, Leonardo da Vinci*. Ankara.

Akbaş, O., Özdemir, S. M. (2002). Avrupa birliğinde yaşam boyu öğrenme. *Milli Eğitim Dergisi*, 155-156.

Aksoy, M. (2008). *Yaşam Boyu Öğrenme ve Kariyer Rehberliği İlkelerinin İstihdam Edilebilirliğe Etkileri: Otel İşletmeleri Üzerine Bir Uygulama*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Gazi Üniversitesi, Ankara.

Akyüz, Y. (2008). *Türk Eğitim Tarihi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Arslan, M. M. (1991). *Türkiye’de Yaygın Eğitim Yasal Çerçevesi ve Uygulamaları*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.

Aspin D.N. & Chapman J.D. (2000). Lifelong learning: concepts and conceptions. *International Journal of Lifelong Education*, 19(1), 2-19.

Aspin, N. D., Chapman, J. D. (2007). Lifelong learning: concepts and conceptions. Aspin, D. N. (Ed.), *Philosophical Perspectives on Lifelong Learning* (Dijital Baskı) içinde (19 – 38), ISBN 978-1-4020-6193-6. The Netherlands: Springer. <http://www.springer.com/education+%26+language/book/978-1-4020-6192-9>
22.10.2017 tarihinde indirildi.

Avrupa Komisyonu, (2000). *Commission Staffworking Paper A Memorandum On Lifelong Learning*. [http://arhiv.acs.si/dokumenti/Memorandum_on_Lifelong_Learning.pdf] web adresinden 11/12/2017 tarihinde indirildi.

Avrupa Komisyonu, (2007). *Key competences for lifelong learning european reference*.

[<https://www.britishcouncil.org/sites/default/files/youth-in-action-keycomp-en.pdf>]

- web adresinden 29/10/2017 tarihinde indirildi.
- Avrupa Komisyonu, (2008). *Terminology of European Education and Training Policy*.
[http://www.cedefop.europa.eu/EN/Files/4064_en.pdf] web adresinden 11/02/2016 tarihinde indirildi.
- Ayhan, S. (2005). *Dünden bugüne yaşam boyu öğrenme*. F.Sayılan ve A. Yıldız (Ed.), *Yaşam Boyu Öğrenme: Sempozyum Bildiriler ve Tartışmalar içinde* (2-14). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Avrupa Birliği Bakanlığı, (2014). *Eğitim ve Öğretim 2020 Bilgi Notu*. Ankara.
- Avrupa Birliği Bakanlığı, (2017). *Hayat Boyu Öğrenme Programı*.
[<http://www.ab.gov.tr/46033.html>,] web adresinden 16/11/2017 tarihinde indirildi.
- Avrupa Gençlik Portalı, (2018). *Okul Dışında Öğrenme İmkânın Sunan Halk Eğitim Merkezleri*.
[http://europa.eu/youth/tr/article/54/14007_tr] web adresinden 03/01/2018 tarihinde indirildi.
- Bartın Halk Eğitim Merkezi ve Akşam Sanat Okulu Müdürlüğü, (2017). *Açılacak Kurslar Listesi*.
[http://bartinhalkegitim.meb.k12.tr/meb_iys_dosyalar/] web adresinden 16/10/2017 tarihinde indirildi.
- Baytemir, K. ve Güven, M. (2015). Halk eğitim merkezleri için kapsamlı rehberlik ve psikolojik danışma programının geliştirilmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 41 (8), 903-908.
- Celep, C. (2003). *Halk Eğitimi*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Chapman, J., Mcgilp, J., Cartwright, P., Souza, M. D., ve Toomey, R. (2006). Overcoming barriers that impede participation in lifelong learning. J. Chapman, P. Cartwright ve J. Mcgilp (Ed.), *Lifelong Learning, Participation and Equity*. The Netherlands: Springer.
- Coşkun, A. (2012). *Halk eğitimi merkezlerinde açılan kurslara katılan yetişkinlerin beklentilerinin ve memnuniyetlerinin değerlendirilmesi (Tuzla örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Devlet Planlama Teşkilatı, (1973). *Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı (1973-1977)*. Ankara: Devlet Planlama Teşkilatı.
- Devlet Planlama Teşkilatı, (2001). *Sekizinci beş yıllık kalkınma planı, Özel İhtisas Komisyonu raporu. Hayat boyu eğitim veya örgün olmayan eğitim*. Ankara: Devlet Planlama Teşkilatı.

- Diker Coşkun, Y. (2009). *Üniversite öğrencilerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi*. Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Dolanbay, T. (2014). *Hayat boyu öğrenme sürecinde halk eğitimi merkezlerinin yaşadığı yönetsel sorunlar*. Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi, Bartın.
- Dowling, D., Dowling, S., Dowling, C., Fisser, P., Grabowska, A., Hezemans, M., Kendall, M. ve diğerleri. (2004). Lifelong Learning in the Digital Age (Focus Group Report). *IFIP International Federation for Information Processing*, 137-149.
- Duman, A. (2007). *Yetişkinler eğitimi*. (2. Baskı). Ankara: Ütopya yayınları.
- EAEA, (1999) Glossary Of Adult Learning in Europe. Paolo Federighi (Ed.), Unesco Institute for Education, A.E. Monographs, Hamburg.
- Elüstü, A. (2007). *Yetişkinlerin eğitim ihtiyaçları ve halk eğitimi ile ilgili farkındalık düzeylerinin belirlenmesi*. Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi. İstanbul.
- Ersoy, A. (2009). *Yaşam boyu öğrenme ve Türkiye’de halk kütüphaneleri*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Fidan, N. (2012). *Okulda Öğrenme ve Öğretme* (3. Baskı). Ankara: Pegem Akademi,
- Gündoğan, N. (2003). Avrupa Birliği'ne Üye Ülkelerde Bir İstihdam Politikası Aracı Olarak Yaşam Boyu Öğrenme ve Bazı Örnek Program ve Uygulamalar. *Kamu-İş İş Hukuku ve İktisat Dergisi*, 7 (2), 2-15.
- Güngör, H. F. (2007). *Avrupa Birliği İçin Yaşam Boyu Öğrenim Temel Yeterlikleri ve Bu Yeterliklerden “Yabancı Dillerde İletişim” Bağlamında Türkiye’nin Durumu*. Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Günüç, S., Odabaşı, H. F. ve Kuzu, A. (2012). Yaşam Boyu Öğrenmeyi Etkileyen Faktörler. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11 (2), 309-325.
- Kalakenger, M. (2014). *Kahramanmaraş halk eğitim merkezlerindeki takı tasarımı eğitim programının incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Karabacak Aşır, S. (2011). *Mamak halk eğitimi merkezinde açılan kurslara katılan kadınların eğitime katılma ve terk nedenleri*. Doktora Tezi. Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Kaya, H.E. (2015). Türkiye’de Halk Eğitimi Merkezleri. *International Journal of Science Culture and Sport (IntJSCS)*. Special Issue on the Proceedings of the 4th ISCS Conference.
- Kaya, Y. K. (2010). *İnsan Yetiştirme Düzenimiz: Politika-Eğitim- Kalkınma*. Ankara: Pegem Akademi.

- Kılınç, H. H., Yenen, E. T. (2015). Halk Eğitim Merkezi Kursiyerlerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri. *The Journal of Academic Social Science Studies*. 35, 187- 198.
- Kıran, İ. (2008). *Yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında halk eğitimi merkezlerinin değerlendirilmesi: Yüreğir Halk Eğitimi Merkezi örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı, (2006). Küreselleşme ve Avrupa Birliği sürecinde Türk eğitim sistemi, yaşam boyu öğrenme. *On Yedinci Millî Eğitim Şûrası Kararları*. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı, (2009). *Hayat Boyu Öğrenme Strateji Belgesi (2009-2014)*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- Milli Eğitim Bakanlığı, (2010). Yaygın Eğitim Kurumları Yönetmeliği. *Tebliğler Dergisi*, 2633. Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı, (2014). *Hayat Boyu Öğrenme Strateji Belgesi (2014-2018)*. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı.
- Milli Eğitim Bakanlığı, (2017). *Milli Eğitim İstatistikleri Örgün Eğitim 2016/2017*. Ankara.
- Milli Eğitim Bakanlığı, (2018). Hayat Boyu Öğrenme Kurumları Yönetmeliği. Resmi Gazete, 30388. Ankara.
- Odabaş, H. Polat, C. (2008). Bilgi toplumunda yaşam boyu öğrenmenin anahtarı: bilgi okuryazarlığı. *Küreselleşme, Demokratikleşme ve Türkiye Uluslararası Sempozyumu Bildiri Kitabı*, 27-30 Mart 2008, Antalya.
- Öner, A. (2014). *Hayat boyu eğitimin sağlanmasında halk eğitimi merkezlerinin değerlendirilmesi: Yenişehir halk eğitimi merkezi örneği*. Yüksek Lisans Tezi, Toros Üniversitesi, Mersin.
- Özkorkmaz, M. A. (2016). *Türkiye’de halk eğitim merkezi müdürlerinin yaşam boyu öğrenme yeterlik algıları*. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Şahoğlu, B. (2010). *Halk eğitim merkezlerinde düzenlenen kurslara devam eden yetişkinlerin katılım amaçları ve kurslara ilişkin görüşleri*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Selçuk, M. (2017). *Halk eğitimi merkezlerinin karşılaştığı sorunlar*. Tezsiz Yüksek Lisans Tezi. Pamukkale Üniversitesi. Denizli.
- Şeker, Y. (2010). *İstanbul ili Anadolu Yakası halk eğitim merkezi yöneticilerinin kişisel özellikleri ile iş doyumunu arasındaki ilişki*. Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.

- Şenkaya, H. (2014). *Halk eğitim merkezlerindeki tezhip kurslarına ilişkin katılımcı görüşleri (Isparta ili örneği)*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Şirin, A. (2008). *Halk eğitim merkezlerinin sanat eğitimi bağlamında yetişkin eğitimindeki yeri ve önemi*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Taşdemirci, E. (2010). *Türk Eğitim Tarihi*, Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Tanır, M. (2006). *Türkiye’de halk eğitim hizmetlerinin yönetimi ve halk eğitim merkezlerinin etkililiği üzerine alan araştırması*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Tekin, M. (1991). Dünya’da ve Türkiye’de halk eğitimi alanının temel sorunları. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 24 (1), 1-13.(BAK)
- Tezcan, F. (2012). *Halk eğitimi merkezi kurslarına katılan yetişkin öğrenenlerin güdüsel yönelimleri (Muğla ili merkez ilçe halk eğitimi merkezi kursları örneği)*. Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Toprak, M., Erdoğan, A. (2012). Yaşam boyu öğrenme: kavram, politika, araçlar ve uygulama. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*. 2 (2), 69-91.(MAKALE)
- Turan, S. (2005). Öğrenen Toplumlara Doğru Avrupa Birliği Eğitim Politikalarında Yaşam Boyu Öğrenme, *Ankara Avrupa Çalışmaları Dergisi*, 5 (1), 87- 98. (BAK)
- TÜİK, (2014). *Yaygın Eğitim İstatistikleri 2012-2013*. Ankara: Türkiye İstatistik Kurumu.
- TÜİK, (2015). *Yaygın Eğitim İstatistikleri Raporu*.
[http://www.tuik.gov.tr/PreTablodo?alt_id=1018] web adresinden 15/04/2017 tarihinde indirildi.
- TÜİK, (2017). *Yetişkin Eğitimi*.
[http://www.tuik.gov.tr/PreTablodo?alt_id=1018] web adresinden 15/04/2017 tarihinde indirildi.
- Türkmen, (H). İnfomal (Sınıf-Dışı) Fen Bilgisi Eğitime Tarihsel Bakış Ve Eğitimimize Entegrasyonu. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39 (3), 46-59.(BAK)
- Ulusal Ajans, (2017). Geçmişten günümüze AB eğitim ve gençlik programları.
[<http://www.ua.gov.tr/kurumsal/kurumsal-ilgili-link-ve-dok%C3%BCmanlar/eski-programlar>] web adresinden 16/12/2017 tarihinde indirildi.
- Ulusal Ajans, (2017). Erasmus+ Okul Eğitimi Programı.
[<http://www.ua.gov.tr/programlar/erasmus-program%C4%B1/okul-e%C4%9Fitimi-program%C4%B1>] web adresinden 19/12/2017 tarihinde indirildi.

- Yıldırım, M. (1996). *Yaygın eğitim ve halk eğitim merkezlerindeki uygulamalar*. Milli Eğitim Bakanlığı Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü, Ankara.
- Yıldırım, M. (2009). *Hayat Boyu Öğrenme Kapsamında Yaygın Eğitim ve Halk Eğitimi Merkezleri*, Ankara: Gazi Kitapevi.
- Yıldız, A., Uysal, M. (2009). *Yetişkin Eğitimi*. İstanbul: Kalkedon Yayıncılık.
- Yüksel, S. (2011). *Diyarbakır halk eğitim merkezlerindeki takı tasarımı eğitim programının incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- World Bank, (2003). *Lifelong learning in the global knowledge economy: Challenges for Developing Countries*, Washington, D. C.

EKLER

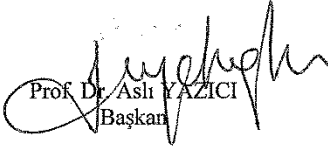
EK-1 Araştırma İzni İçin Gerekli Etik Kurul Onayı

T.C.
BARTIN ÜNİVERSİTESİ
Sosyal ve Beşeri Bilimleri Etik Kurulu
ONAY BELGESİ

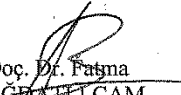
Protokol No:	2019-021
Araştırmanın Başlığı:	"Yaşam Boyu Öğrenmenin Sağlanması Halk Eğitim Merkezlerinin Önemine Dair Kursiyer Görüşlerinin Değerlendirilmesi (Bartın Halk Eğitimi Merkezi Örneği)"
Proje Yürütücüsü:	Nuran ADABAŞ
Başvuru Formunun Geliş Tarihi:	07.02.2019
Karar Tarihi:	11.02.2019

Başvuru dosyasında etik sorun oluşturabilecek sorular/maddeler, süreçler ya da unsurlar bulunmadığından ETİK KURUL ONAY belgesinin verilmesine oy birliği ile karar verilmiştir.

Prof. Dr. Aslı YAZICI
Başkan

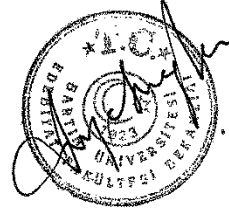

Doç. Dr. Ayşe Derya IŞIK
Başkan Vekili

Prof. Dr. Şaban ESEN
Üye

Doç. Dr. Fatma
BAGDATLI ÇAM
Üye

Dr. Öğr. Üyesi Engin SULAK AKYÜZ
Üye

Dr. Öğr. Üyesi Fethi NAS
Üye

EK-2 Araştırma İzni

T.C.
BARTIN VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 64441482-20-E.4376413
Konu : Anket İzni (Nuran ADABAŞ)

28.02.2019

MÜDÜRLÜK MAKAMINA

- İlgi : a) M.E.B Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü'nün 22/08/2017 tarih ve 12607291 sayılı yazı ekindeki 2017/25 No'lu Genelge.
b) Müdürlük Makamından alınan "Araştırma Değerlendirme Komisyonu Kurulması" konulu 15/10/2018 tarih ve 19318472 sayılı Olur.
c) Bartın Üniversitesi Yazı İşleri Şube Müdürlüğü'nün 18/02/2019 tarih ve 1900012146 sayılı yazısı.

Bartın Üniversitesi Yazı İşleri Şube Müdürlüğü'nün ilgi (c) yazısı ile Yaşam Boyu Öğrenme Anabilim Dalı Yaşam Boyu Öğrenme Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Nuran ADABAŞ'ın "Yaşam Boyu Öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin Önemine Dair Kursiyer Görüşlerinin Değerlendirilmesi (Bartın Halk Eğitim Merkezi Örneği)" adlı yüksek lisans tez çalışmasına veri sağlamak amacıyla Müdürlüğümüze bağlı Merkez Halk Eğitimi Merkezi ve Akşam Sanat Okulu Müdürlüğünde ekli çalışma takvimi doğrultusunda anket uygulama istediği bildirilmektedir.

İlgi (c) yazı gereği yapılmak istenen Anket Uygulama Çalışma İzninin ilgi (a) 2017/25 No'lu Genelge kapsamında "Araştırma ve Değerlendirme Komisyonu"na değerlendirilmiş ve uygun bulunmuştur.

Adı geçenin söz konusu tez çalışmasına veri sağlamak için ekli çalışma takvimi doğrultusunda Merkez Halk Eğitimi Merkezi ve Akşam Sanat Okulu Müdürlüğünde anket uygulayabilmesi hususunu;

Olur'larınıza arz ederim.

Mehmet ÇELEBİ
Müdür Yardımcısı

OLUR
28.02.2019

Yaşar DEMİR
Millî Eğitim Müdürü

28.02.19
Hatice SARIBAS
Şef

Adres: Valilikçe Milli 2 Nolu Çevre Yolu Merkez - BARTIN
Elektronik Ad: <http://bartin.meb.gov.tr>
e-posta: sanatej@chisirme.1412.meb.gov.tr

Bilgi için: Hatice SARIBAS
Tel: 0 (378) 227 68 93
Faks: 0 (378) 227 16 96

Bu evrak görsel elektronik ortam ile imzalanmıştır. İlgili kişi/sorumlu mebu ya da adresinden 4e14-8691-314d-9cc2-2471 kodu ile teyit edilebilir.

EK-3 Araştırma İzni

T.C.
BARTIN ÜNİVERSİTESİ
Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : 36823621-302.08.01-E.1900018274
Konu : Araştırma İzni (Nuran ADABAŞ)

11/03/2019

Sayın Nuran ADABAŞ

- İlgi : a) Nuran ADABAŞ'ın 13.02.2019 tarihli ve 1900011187 sayılı yazısı
b) 14.02.2019 tarihli ve 36823621-302.08.01-E.1900011425 sayılı yazımız.
c) Yazı İşleri Şube Müdürlüğü'nün 06.03.2019 tarihli ve 12240456-302.08.01-E.1900017453 sayılı yazısı.

İlgi dilekçeniz gereği "**Yaşam Boyu Öğrenmenin Sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin Önemine Dair Kursiyer Görüşlerinin Değerlendirilmesi (Bartın Halk Eğitimi Merkezi Örneği)**" adlı yüksek lisans tez çalışmasına veri sağlama talebiniz ilgi yazınız gereği Bartın İl Millî Eğitim Müdürlüğü'ne bağlı Merkez ilçesi Bartın Halk Eğitim Merkezinde uygulanmak üzere ekli dilekçede belirtilen veri toplama araçlarını uygulayabilmeniz için gerekli izinlerin alınması talebi bildirilmiştir.

Söz konusu talebin İl Millî Eğitim Müdürlüğü'nce uygun görüldüğü hakkındaki yazı ekte gönderilmiştir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

e-İmza

Prof. Dr. Nuriye SEMERCİ
Müdür

Ek: 6.3.2019 tarihli 12240456-302.08.01-E.1900017453 sayılı yazı

Belge Doğrulamak İçin: <http://uhys.bartın.edu.tr/ERMS/Record/ConfirmationPage/Index> adresinden A44EFTP kodu girerek belgeyi doğrulayabilirsiniz.

Adres : Kütübeý Kampüsü- Yazıcılar Köyü/Bartın	Bilgi için İrtibat :	Murat Gözcu - Bilgisayar İşletmeni
	Telefon :	(0 378) 501 1000 - 2305
	Belgegeçer No :	(0 378) 2235021
muratgozcu@bartın.edu.tr	İnternet Adresi :	http://www.bartın.edu.tr/

1900018274 numaralı belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. maddesi gereğince Nuriye Semerci tarafından 11.03.2019 tarihinde güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

EK-4 Yaşam Boyu Öğrenmenin Sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin Önemine Dair Kursiyer Görüşlerini Belirleme Anketi Kişisel Bilgiler Formu

YAŞAM BOYU ÖĞRENMENİN SAĞLANMASINDA HALK EĞİTİM MERKEZLERİNİN ÖNEMİNE DAİR KURSIYER GÖRÜŞLERİNİ BELİRLEME ANKETİ

Değerli katılımcı,

Bu anket "Yaşam Boyu Öğrenmenin Sağlanması Halk Eğitim Merkezlerinin Önemi Dair Kursiyer Görüşlerini Belirlemek" amacıyla hazırlanmıştır. Anket üç bölüme ayrılmıştır. Birinci bölümde, sizinle ilgili kişisel bilgilerin bulunduğu beş soru yer almaktadır. İkinci bölümde kurslara katılımı ilgili iki soru, üçüncü bölümde ise kişisel önem derecelerini belirten 19 ifade bulunmaktadır. Vereceğiniz cevaplar ne kadar objektif olursa araştırma sonucu o ölçüde doğru olacaktır. Ayrıca hiçbir ifadeyi boş bırakmamanız araştırma için önemlidir. Tüm cevaplar gizli tutulacak ve sadece araştırma amacına yönelik olarak kullanılacaktır. Bu nedenle size verilen anketin üzerine isminizi yazmayınız. Değerli vaktinizi ayırıp araştırmaya katkı sağladığınız için teşekkür ederim.

I. BÖLÜM

KİŞİSEL BİLGİLER

1-Cinsiyetiniz nedir?

a. Kadın

b. Erkek

2-Yaşınız nedir?

.....

3-Öğrenim durumunuz nedir?

a. İlkokul mezunu

b. Ortaokul mezunu

c. Lise mezunu

d. Ön lisans mezunu

e. Lisans mezunu

f. Yüksek lisans mezunu

g. Doktora mezunu

h. Diğer (Belirtiniz)

4- Mesleğiniz nedir?

a. Herhangi bir işte çalışmıyorum.

b. Kamu sektöründe çalışıyorum.

c. Özel sektörde çalışıyorum.

d. Öğrenciyim.

e. Emekliyim.

f. Diğer

5-Sizin veya ailenizin aylık toplam geliri nedir? (Hane içine giren tüm gelirlerin toplamı.)

a. Asgari Ücretin altı,

b. Asgari Ücret (2020 TL)

c. Asgari Ücretin Üstü

II. BÖLÜM

KURSLARA KATILIM

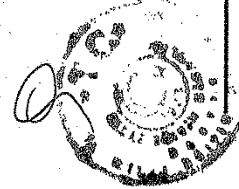
1. Bartın Halk Eğitimi Merkezinde kayıtlı olduğunuz kurs programının adı nedir?

.....

2. Daha önce halk eğitimi merkezinde herhangi bir kursa katıldınız mı?

Hayır

Evet

EK-5 Yaşam Boyu Öğrenmenin Sağlanması Halk Eğitim Merkezlerinin Önemi Dair Kursiyer Görüşlerini Belirleme Anketi

III.BÖLÜM

1. Aşağıdaki her bir ifadeyi okuduktan sonra bu ifadelere ne derece katıldığınızı veya katılmadığınızı (X) sembolünü kullanarak ilgili kutucuğa işaretleyiniz.

Kişisel Önem Dereceleri	Kesinlikle	Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Kesinlikle	Katılmıyorum
	Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılmıyorum	Katılmıyorum	Katılmıyorum	Katılmıyorum
1. Kursta öğrendiklerim önemlidir.							
2. Kursta öğrendiklerim araştırmaya değerdir.							
3. Kurs öğrenme isteğimi arttırmıştır.							
4. Kurs kişisel gelişimime katkı sağlamıştır.							
5. Kurslar diğer insanlara tavsiye edilebilecek niteliktedir.							
6. Kurs bilgi birikimime katkı sağlamıştır.							
7. Kurslar sosyalleşmeye katkı sağlamıştır.							
8. Kursta öğrendiklerim geliştirmeye değer değildir.							
9. Devam etmekte olduğum kurs mesleki gelişimime fayda sağlar.							
10. Devam etmekte olduğum kursta aldığım eğitim, ekonomik açıdan bana katkı sağlar.							
11. HEM yaşam boyu öğrenmenin sağlanması için yeterli teknolojik donanıma sahiptir.							
12. Devam etmekte olduğum kurs günlük hayatımda karşılaştığım sorunları çözmek için gerekli bilgileri sağlar.							
13. HEM' de yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasına yönelik eğitim sürecinde eksiklikler bulunmaktadır.							
14. HEM programları yaşam boyu öğrenmeye katkı sağlamaktadır.							
15. HEM' in eğitmen kadrosu eğitim faaliyetlerinin başarıyla yürütülmesi için yeterlidir.							
16. Devam etmekte olduğum kurs ana dilde iletişim yeterliliğimin gelişmesine katkı sağlayacak niteliktedir.							
17. Devam etmekte olduğum kurs, öğrenmeyi öğrenme yeterliliğimin (mevcut bilgileri kullanarak yeni durumlar için gerekli bilgiyi üretebilme yeterliliği) gelişmesine katkı sağlayacak niteliktedir.							
18. Devam etmekte olduğum kurs inisiyatif alma ve girişimcilik yeterliliğimin (düşünceleri eyleme dönüştürme yeterliliği) gelişmesine katkı sağlayacak niteliktedir.							
19. Devam etmekte olduğum kurs kültürel farkındalık ve anlatım yeterliliğimin (düşünce, deneyim ve duyguları yaratıcı bir şekilde ifade edebilme yeterliliği) gelişmesine katkı sağlayacak niteliktedir.							

EK-6 Bilgilendirilmiş Onam Formu

BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM FORMU

LÜTFEN BU DÖKÜMANI DİKKATLİCE OKUMAK İÇİN ZAMAN AYIRINIZ

Sizi Nuran ADABAŞ tarafından yürütülen "Yaşam Boyu Öğrenmenin Sağlanması Halk Eğitim Merkezlerinin Önemine Dair Kursiyer Görüşlerinin Değerlendirilmesi (Bartın Halk Eğitimi Merkezi Örneği)" başlıklı yüksek lisans tez çalışmasına katılmaya davet ediyoruz. Bu araştırmaya katılıp katılmama kararını vermeden önce, araştırmanın amacını bilmeniz gerekmektedir. Bu nedenle bu formun okunup anlaşılması büyük önem taşımaktadır. Eğer anlayamadığınız ve sizin için açık olmayan şeyler varsa, ya da daha fazla bilgi isterseniz bize sorunuz.

Bu çalışmaya katılmak tamamen **gönüllülük** esasına dayanmaktadır. Çalışmaya **katılmama** veya katıldıktan sonra herhangi bir anda çalışmadan **çıkma** hakkında sahipsiniz. **Çalışmayı yanıtlamanız, araştırmaya katılım için onam verdiğiniz** biçiminde yorumlanacaktır. Size verilen **formlardaki** soruları yanıtlarken kimsenin baskısı veya telkini altında olmayın. Bu formlardan elde edilecek bilgiler tamamen araştırma amacı için kullanılacaktır.

1. Araştırmayla İlgili Bilgiler:

- Araştırmanın Başlığı: Yaşam Boyu Öğrenmenin Sağlanması Halk Eğitim Merkezlerinin Önemine Dair Kursiyer Görüşlerinin Değerlendirilmesi (Bartın Halk Eğitimi Merkezi Örneği)
- Araştırmanın Amacı: Yaşam boyu öğrenmenin sağlanması Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerini belirleyerek değerlendirmektir.
- Araştırmanın İçeriği: Bu araştırmanın temel amacı, yaşam boyu öğrenmenin sağlanması Halk Eğitim merkezlerinin önemine Dair Kursiyer Görüşlerini belirleyerek değerlendirmektir. Araştırmada mevcut durumun ortaya konulmasını sağlayan tarama modeli kullanılacaktır. Araştırmanın evrenini 2018-2019 Eğitim Öğretim yılında Bartın Halk Eğitim Merkezinde açılan kurs programlarına katılan kursiyerlerin tamamı, örneklemi ise bu kursiyerler arasında basit tesadüfi yöntemle seçilen kursiyerler olmaktadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen "Yaşam Boyu Öğrenmede Halk Eğitim Merkezlerinin Önemine Dair Kursiyer Görüşlerini Belirleme" anketi kullanılacaktır.
- Araştırmanın Nedeni: ( ) Bilimsel araştırma (x) Tez çalışması
- Araştırmanın Öngörülen Süresi: 5 dak
- Araştırmanın Yapılacağı Yer(ler): Bartın Halk Eğitimi Merkezi

2. Çalışmaya Katılım Onayı:

Yukarıda yer alan ve araştırmadan önce katılımcıya/gönüllüye verilmesi gereken bilgileri okudum ve katılmam istenen çalışmanın kapsamını ve amacını, gönüllü olarak üzerime düşen sorumlulukları tamamen anladım. **Çalışma hakkında yazılı ve sözlü açıklama aşağıda adı belirtilen araştırmacı tarafından yapıldı, soru sorma ve tartışma imkanı buldum ve tatmin edici yanıtlar aldım. Bana, çalışmanın muhtemel riskleri ve faydaları sözlü olarak da anlatıldı.** Bu çalışmayı istediğim zaman ve herhangi bir neden belirtmek zorunda kalmadan bırakabileceğimi ve bıraktığım takdirde herhangi bir olumsuzluk ile karşılaşmayacağımı anladım.

Bu koşullarda söz konusu araştırmaya kendi isteğimle, hiçbir baskı ve zorlama olmaksızın katılmayı kabul ediyorum.

Katılımcının (Kendi el yazısı ile)

Adı-Soyadı:.....
İmzası:.....

(Varsa) Velayet veya Vesayet Altında Bulunanlar İçin:

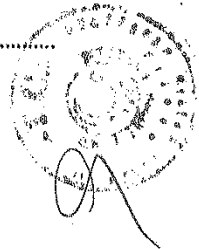
Veli veya Vasisinin (kendi el yazısı ile)

Adı-Soyadı:.....
İmzası:.....

Araştırmacının

Adı-Soyadı: Nuran ADABAŞ

İmzası:.....

ÖZ GEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : Nuran ADABAŞ

Doğum Yeri ve Tarihi : Avanos/ 1986

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Fakültesi

Yüksek Lisans Öğrenimi : Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yaşam Boyu

Öğrenme Ana Bilim Dalı Tezli Yüksek Lisans

Bildiği Yabancı Diller : İngilizce

İş Deneyimi

Çalıştığı Kurumlar : Milli Eğitim Bakanlığı (2010...)

İletişim

E-Posta Adresi : nuran112@hotmail.com

Tarih : 18/03/2019